

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES,
OFFICIAL REPORT**

Ninth Day of the Second Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday the 11th August, 1978.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Provision of Funds to the Local Fund Dispensary at Vinjamooru
177—

*1-(F) Q.—Sri M Venkaiah Naidu (Udayagiri):—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Local Fund Dispensary at Vinjamooru of Udayagiri Taluk in Nellore District is being provided with a meagre amount of Rs. 500 per year towards the purchase of medicines;

(b) whether it is sufficient to meet the needs of the local public there; and

(c) if not, whether there is any proposal to raise that amount?

పార్లమెంటు సెక్రటరీ (శ్రీ ఎన్. ఛాల్లెన్స్)—(ఎ) అవునండి.

(బి) లేదండి.

(సి) 8-12-76 తేదీగల ప్రభుత్వ మెమో నెం. 1610లోను 22-10-77 తేదీగల ప్రభుత్వ సర్క్యులరు మెమోనెం. 1197లోను బాకు అభివృద్ధి అధికార్లందరికి ఆదేశాలు జారీచేస్తూ, పంచాయతీ సమితుల వనర్ల పరిస్థితితో నిమిత్తం లేకుండా వాటి సాధారణ నిధులనుండి కనీసం రెండు వేల రూపాయల విలువచేసే మందులు లోకాలు ఫండు మరియు ఆయుర్వేద డిస్పెన్సరీలకు కొనితీరవలసిందని కోరబడింది. అయితే, వాస్తవంగా అవసరం వున్నప్పుడే వాటిని కొనాలి. 1978-79 సంవత్సరం బడ్జెటు అంచనాలో రూ. 2000లు సమకూర్చాలని ప్రభుత్వం, మురఖాసా దేశాలు జారీ చేస్తున్నది.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :—ఈ ఉత్తరువు ఎప్పుడు జారీ చేయబడినది అర్థం కాలేదు. లోకల్ ఫండ్ డిస్పెన్సరీకి 500 రూపాయలు సంవత్సరానికి మందులు కొనడానికి కేటాయించారు. ఇప్పుడు ముక్తిగాడు కెడ్రు నేల పూపాయలకు

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member

సంపదానికి ఆదేశాలు యిచ్చాము అన్నారు. పంచాయతీ రాజ్ వారిని అడిగితే మా దగ్గర దబ్బులేదు, మామూలు నిధులుగాని సాధారణ నిధులు గాని అని అన్నారు. సమితి ఫండ్స్ నుంచి రెండు వేల రూపాయలు వాడుకోడానికి ఫండ్స్ లేనప్పుడు ప్రభుత్వం ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాటు చేస్తుందా? లేకపోతే లోకల్ ఫండ్ డివెన్సరీస్ నామకార్థం అవుతాయి. అందుచేత అలాంటి ఆర్డర్స్ జారీ చేస్తుందా :

పంచాయతీరాజ్ శాఖామాత్యులు (శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి) :—ఈ ఆర్డర్ 8-12-1976 నాడు గవర్నమెంట్ సర్క్యులర్ ద్వారా తరువాత 22-10-1977 నాడు మేమే ద్వారా పంచాయతీ సమితి ఆఫీసర్స్ కు, డాక్టర్స్ కు అందరికీ పంపించడం జరిగింది. ఇదివరకు 500 రూపాయలు ప్రొవైడ్ చేసిన మాట వాస్తవమే. 1978-79లో కలెక్టరు ఆదేశానుసారం రెండు వేల రూపాయలు ప్రొవైడ్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :—సర్క్యులర్ 8-12-76న, 22-10-77న మేమే పంపించారు. 500 రూపాయలు మినహా ఎటువంటి నిధులు యివ్వలేదు. బడ్జెట్ లో ఎలాట్ మెంట్ యిస్తున్నారు. ఇంతకుముందు ప్రభుత్వం యిచ్చిన ఉత్తరువును ధిక్కరించిన వారి పైన చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—ఇంతకు మొదలు 500 రూపాయలు ప్రొవైడ్ చేసినారు. అది సరిపోదు అని కంప్లయింట్ వచ్చినందువల్ల గవర్నమెంట్ ఆర్డర్ యివ్వడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో రెండువేల రూపాయలు ప్రొవైడ్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :—500 రూపాయలు చాలవు. రెండు వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టమని 22-10-77న ప్రభుత్వ ఉత్తరువు జారీ చేసినట్లు తెలివిచ్చారు. దానిని అందరి రాష్ట్రంలో సమితులు యింప్లీమెంట్ చేశాయా :

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—అన్ని సమితుల విషయంలో యిక్కడ యిన్ ఫర్మేషన్ లేదు.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :—ఈ రెండు సమితుల విషయం చెప్పండి.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—ఈ సంవత్సరం మే 1978-79కి ప్రొవైడ్ చేసినారని యిన్ ఫర్మేషన్ వున్నది.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :—1978-79 యివ్వుడు జరుగుతున్నది. 1976లో సర్క్యులర్ యివ్వడం చేశారు. 1977లో రిమైండర్ పంపించారు. వారు ప్రభుత్వం యిచ్చిన ఆ ఉత్తరువులను ఖాతరు చేయడం లేదని మంత్రులు ఒప్పుకుంటారా ?

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—ఆ రోజులలో ఎందుకు జరగలేదో ఆ విషయం యిందులో లేదు. కావాలంటే సరికొత్తాము.

Closing of The Public Well in Gandhi Bazar in Rayachoti Town
178—

*6. (Q) Q.— Sarvasri Palakondrayudu (Rayachoti) and S. Jaipal Reddy (Kalwakurti):—Will the Minister for Panchayati Raj be Pleased to State:

(a) whether it is a fact that a Public well in Gandhi Bazar of Rayachoti Town, Cuddapah district which was under the use of the public of entire town, has been closed down and a house has been constructed on it by Sri G.A. Jalil unauthorisedly;

(b) whether the Arya Vysya Yuvajana Sangam of Rayachoti represented to the Collector, Cuddapah and Police in this regard and requested them to restore the same for public utility;

(c) the stage at which the matter stands now; and

(d) when the site will be handed over to the Panchayat to sink a well again for the benefit of the public who face acute water scarcity in summer every year?

పార్లమెంటు సెక్రటరీ (శ్రీ ఎన్. ఛార్లెస్)

(ఎ) అవునండీ.

(బి) అవునండీ.

(సి) మరియు (డి): వివాదగ్రస్తంగా వున్న స్థలంపై హక్కు విషయంలో ప్రభుత్వ స్థిరమైన సంప్రదించిన మీదట, ఆక్రమణదార్లను తొలగించేందుకు చర్య తీసుకోబడుతున్నది.

శ్రీ ఎన్. జై పాల్ రెడ్డి :—ఈ స్థలం ఎప్పుడు దురాక్రమణ జరిగింది? ఎన్ని సంవత్సరాలు అయింది? ఇన్ని సంవత్సరాల నుంచి చర్య తీసుకోకపోవడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—ఇది 74 నుంచి ఆయన పోజెషన్ లో ఉన్నదని తెలుస్తున్నది. నేను ప్రభుత్వం వైపు నుంచి టెలిఫోన్ చేసి కలెక్టరుకు తెలివడం జరిగింది. ఇప్పుడే నాకు తెలిస్తే పంపినారు. తాసిల్దారుకు యిన్ స్ట్రక్షన్ ఇవ్వబడింది. తాసిల్దారును యిమీడియేట్ గా ఆ ఎంక్వైర్ షు టోన్ తొలగించి తీసుకోమని ఆర్డర్ ఇచ్చాము. ఆ రోజుల్లో ఎవరైతే పంచాయితీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ గా రాయచోటిలో ఉండిరో ఆ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ మీద ఆ నో పంట్ వాక్ల మీద యాక్షన్ తీసుకోవాలి. ఎందుకు యిత జాప్యం జరిగింది అని కలెక్టర్ డిస్ట్రిక్టు పంచాయితీ ఆఫీసర్ ను ఆర్డర్స్ యిస్యూ చేయడం జరిగింది. తాసిల్దారుకు పొసెషన్ తీసుకోమని కూడ ఆర్డర్స్ యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ వి. శివరామకృష్ణారావు (బద్వేల్) :—ఈ బావి 1928, 29 సంవత్సరం నుంచి వున్నది. దీనిని ఆ రోజుల్లో ఉన్నవారందరూ ఉపయోగించు కుంటారు. బావి పూడ్చిన తరువాత యిల్లు కట్టినారు. అధికారుల మీద చర్య తీసుకోవాలి.

అన్నారు. ఆ ఆదికారులకు ఏవిధమైన పనిష్ మెంట్ యివ్వాలని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నది.

8-40 a.m.

శ్రీ ఎమ్. బాగరెడ్డి :—ఈ బావిని పూడ్చింది ప్రవేటు పర్సన్. అది పంచాయతీ ప్రావర్తి అని తెలిసిపోయింది. ఆయన దానిని పూడ్చి ఇల్లు కట్టేటప్పుడు అప్పుడు ఉండే ఎగ్జిక్యూటివ్ అఫీసర్లు ఎవ్వరూ ఆయనపై ఎటువంటి చర్య తీసుకోవడం జరుగలేదు. కనుక అప్పటినుంచి ఉండిన ఆరుగురు ఎగ్జిక్యూటివ్ అఫీసర్లపై చర్య తీసుకోవాలని కలెక్టర్లకు ఆర్డర్లు ఇచ్చారు.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్) :—బావి పూడ్చబడింది. పూడ్చిన వారిపై ఏమి చర్య తీసుకుంటారు ?

శ్రీ ఎమ్. బాగరెడ్డి :—ఇప్పుడు బాధ్యత తేలాలి. పంచాయతీ ప్రావర్తిని సేవగార్లు చేసే ఉద్యోగులు అక్కడ ఉన్నారు. వారు కర్తవ్యం సరిగా చేయకపోవడం వల్ల మరొకరు దానిని ఆక్రమించి బావిని పూడ్చి ఇల్లు కట్టుకోవడం జరిగింది. ఇది వారు తమాషాగా చూస్తుండడంవల్ల జరిగింది. అది ఎవరి పొరపాటో తెలుసుకుని చర్య తీసుకుంటున్నాం. ఆక్రమించుకున్న వారి నుంచి తీసుకుంటే ఇల్లు పోతుంది, అన్నీ పోతాయి.

Starting of Polytechnics in Each District Under Six Point Formula

170—

*101 Q.—Sri M. Jagannadham:—Will the Minister for Technical Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Central Government has issued clearance to locate polytechnic in each district under Six Point Formula, if so, the extent of funds allotted by the Central Government for starting polytechnics;

(b) the number of polytechnics started in Telangana districts so far from the date of implementation of Six Point Formula and their particulars;

(c) whether there is any proposal to start Pharmacy, Commercial Practices, Textiles, Automobile, Electronics, Printing Technology, Glass Blowing courses in Warangal Polytechnic; and

(d) whether Polytechnic for girls will be started in Warangal?

సాంకేతిక విద్య భారతీయ వైద్యకళా మంత్రి (శ్రీ టి. హయగిరిరావు) :—

(ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు కావు లేదు.

(సి) లేదండీ.

(డి) పరిస్థుతం అట్టి అదేశం లేదండీ.

శ్రీ ఎమ్. జగన్నాథం :—వర్క్ లోడ్ ఎక్కువగా ఉన్నప్పటికీ తెలంగాణా ప్రాంతంలో కంటే ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఎక్కువ కేటాయించారు. ఎందువల్ల ?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :—ప్రకాశం జిల్లాలోను తెలంగాణాలో ఐదు జిల్లాలలోను పాలీ టెక్స్టిల్ కాలేజీలు లేవు. ఇదివరకే ఏర్పడినవి. క్రొత్తవి కావు. ఆరు సూత్రాల పథకం క్రింద ప్రొడక్టివ్ వాల్యూ ఉన్న వాటికే పైనయి ఖర్చు చేయవలసి ఉంటుంది కాని ఇందు కొరకు ఖర్చు చేయడానికి లేదు. ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసి తెలంగాణా ప్రాంతం వెనుకబడిన ప్రాంతం కనుక దీని విషయమై కొన్నింటి వారితో మాట్లాడితే పర్మిషన్ ఇచ్చారు. పెట్టుకోవచ్చును. కాని కేంద్రం దబ్బు ఇవ్వలేదు. తెలంగాణాలో రెండు ఆంధ్రలో ఒకటి పెట్టాలనే సూచన చేయడం జరిగింది. ప్రపోజల్ కూడా తయారు చేసాము. ఫండ్స్ లేనందువల్ల ఆలస్యమైనది. ఫండ్స్ వస్తే ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నరేకర్) :—నల్గొండలో పెట్టడానికి ప్రయత్నం జరిగిందా ? అక్కడ ఉండే ఇంజనీరింగు కాలేజీని కూడా హైదరాబాదు తెచ్చిపెట్టు కున్నారు.

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :—నల్గొండ మాత్రమే కాదు ఇంకా జిల్లాల్లో కూడా పెట్టాలి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—నాగార్జున సాగరు ఇంజనీరింగు కాలేజీని తెచ్చి హైదరాబాదులో మీ ఎదురుగా పెట్టున్నారు.

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :—పేరు నాగార్జునసాగరు ఇంజనీరింగు కాలేజీ ఐనప్పటికీ అది ఏర్పడినప్పటి నుండి హైదరాబాదులోనే ఉంటూ వచ్చింది. ఇప్పుడు జవహర్లాల్ నెహ్రూ టెక్నలాజికల్ యూనివర్సిటీకి చేర్చి విల్డింగ్స్ కూడా కట్టుకున్నారు. నల్గొండకు పాలీ టెక్స్టిల్ కాలేజీ కావాలి. కావద్దని కాదు. అందుకే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఫండ్స్ తక్కువగా ఉన్నాయి. లభించగానే ఏర్పాటు చేస్తాం.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు (మాజీమంత్రి) :—పబ్లిక్ నుంచి డోనార్స్ వచ్చే సందర్భాలలో ఆర్స్ కాలేజీలు పెడకాం అంటున్నారు. ఆ విధంగానే పాలీ టెక్స్టిల్ కాలేజీలు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేయవచ్చును కదా. ఏరుబ్బోగురై న గ్రామ్యయేట్స్ చాలా ఎక్కువైపోయాయి. టెక్స్టిల్ ఎడ్యుకేషన్ కు ఒక నీటుకు 500 మంది అప్లికేంట్స్ ఉంటున్నారు. మనం మీట్ కాలేజీలు ఉన్నాం. ఈ విధంగా ఎప్పుడో చేస్తాం అనే పద్ధతి కాకుండా డోనార్స్ వచ్చే చోట పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా.

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :—డోనార్స్ సులభము వస్తే పెట్టాలనే సూచన కూడా ఉంది. ఒక్క కాలేజీ పెట్టాలంటే 50 లక్షలు కావలసి ఉంటుంది. ఒక టెక్స్టిల్ స్కూలు పెట్టాలన్నా 8 లక్షలు కావలసి ఉంటుంది. 10 ఎకరాల స్థలం కావాలి. పాలీ టెక్స్టిల్ కాలేజీ ప్రారంభించి ఫర్ ఫెక్టింగ్ చేయడానికి

50 లక్షలైనా కావాలి. ఎక్కువగా దోనార్లు వస్తే ప్రభుత్వం ముందుకు వస్తుంది. అద్దన్న కాలేజీలు పెట్టేవారిని టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ ఇంపుల్స్ చేయాలని కోరుతున్నాం. స్థానికంగా ఉండే ఉత్సాహం బట్టి ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— పాలీ టెక్నిక్ కాలేజీలు పెట్టడానికి దోనార్లు ఎక్కువగా వస్తే పెడతారా? ఎంత మొత్తం దొనేషన్ కావాలని ఉంటుంది?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— కనీసం ఐదు లక్షల రూపాయలు 10 ఎకరాల స్థలం ఉంటే ప్రారంభించవచ్చు.

శ్రీ గొతు లచ్చన్న (సోంపేట) :— తెలంగాణాను రాయలసీమకు కోస్తా జిల్లాలకు దెవలవ్ మెంట్ బోర్డులున్నాయి కదా. వారు ఎడ్యుకేషనల్ సంస్థలకు ఇచ్చిన ఫండ్స్ ఉన్నాయా? ఉంటే ఏ ప్రాప్తికి ఉన్నాయి?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— ఈ సంవత్సరం ఎడ్యుకేషన్ కు, ముఖ్యంగా టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ కు, ఫండ్స్ లేవు.

శ్రీ గొతు లచ్చన్న :— అంటే రీజినల్ దెవలప్ మెంట్ లో ఎడ్యుకేషన్ లేదని మేము అనుకోవచ్చునా ?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— నాకు ఆ సంగతి తెలియదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (మార్కాపురం) :— ఆరు సూక్రాల పథకం క్రింద ఆనంతపురంలో గరల్స్ పాలీటెక్నిక్ కాంప్లెక్స్ ఐనది. ప్రారంభిస్తామని ఎమ్మార్ఎస్ ఇచ్చారు. మంత్రిగారికి జాబు వ్రాస్తే లేబరు మంత్రిని కలవాలని జవాబు వ్రాసారు. ఇది చాలా విచిత్రంగా ఉంది. పొరపాటు కావచ్చు. దాని విషయం ఏమిటి ?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— ఐ.టి.ఐ లు పాలీటెక్నిక్స్ మధ్య ఎవరు చాలి తీసుకోవాలనేది కొంత తెలియని పరిస్థితి ఉంది. ఒకసారి కలిస్తే ఫండ్స్ లేవని లోకల్ దోనార్లు వస్తే చేస్తామని అన్నాం. లోకల్ గా రెస్పాన్స్ రావాలి కదా.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— లోకల్ గా రెస్పాన్స్ ఉంది.

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— గరల్స్ పాలీటెక్నిక్ కు 25 లక్షల డబ్బు 10 ఎకరాల స్థలం కావాలి. ఎంత ఇస్తారో ముందుకు వస్తే ఆలోచించవచ్చును. చేస్తాం అనడమే గాని యాక్చువల్ గా ఎవరూ ముందుకు రాలేదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— స్పష్టంగా ప్రపోజల్ పై మంత్రి గారు ఎమ్మార్ఎస్ ఇచ్చారు. మెషినరీ ఉంది. ఇంజనీరింగు కాలేజీకి సంబంధించినది దీనికి పెట్ ఎఫార్డ్ చేసారు. కొంత విశాఖవట్టణం తీసుకుపోయారు. మిగిలించి కూడా వెళ్లి పోతుంది. వెంటనే వ్రాసి క్రెడ్ల తీసుకుని ప్రారంభిస్తారా?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ కె. వెంకట్రామయ్య (గుత్తి) :— రాయలసీమ ప్రాంతము వెనుకపడిన ప్రాంతము, అనంతపురంలో పాలిచెక్కి కాలేజీ పెట్టాలని మంత్రిగారికి ఉత్తరము కూడ వ్రాశాను. గుంతకల్లులో వున్న ఆటోమొబైల్ ఇంజనీరింగ్ విభాగానికి చెక్కిషియన్స్ కావలసివుంటుంది. సగము డబ్బు లోకల్ సీపుల్ కంట్రీబ్యూట్ చేసే మిగతా సగము డబ్బు ప్రభుత్వము వేనుకుని అనంతపురంలో పాలిచెక్కి కాలేజీ ఏర్పాటు చేస్తారా? 8-50 a.m.

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— ఆటోమొబైల్ కోర్సుకు డిమాండ్ వుంది. ఈ సంవత్సరం 30,000 దరఖాస్తులు వచ్చాయి. రాష్ట్రము మొత్తము మీద 3,800 సీట్స్ వున్నాయి. కంట్రీబ్యూషన్స్ తో వారు ముందుకు వస్తే ప్రభుత్వము సహాయపడుతుంది.

శ్రీ యం. జగన్నాథం :— తెలంగాణా ప్రాంతాన్ని నిర్లక్ష్యం చేసే విషయం కాదంటారా?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— తెలంగాణా ప్రాంతాన్ని నిర్లక్ష్యం చేసే ఉద్దేశ్యం ఏమీ లేదు. ప్రభుత్వము ముందు పరిశోజల్స్ వున్నాయి. వంద్స్ కోసము ముందూ వెనుక ఆలోచిస్తున్నాము. తెలంగాణా ప్రాంతములో కూడ డిప్లోమాకోర్సు, ఆటోమొబైల్ కోర్సు పెట్టాము. నిర్లక్ష్యము చేస్తున్నామని గౌరవ సభ్యులు భావించ కూడదు.

శ్రీమతి యన్. జీవరత్నం నాయుడు (ఒంగోలు) :— ఒంగోలులో ఐ.టి.ఐ. కాలేజీ పెట్టి 4 సంవత్సరాలు అయినది. 5వ సంవత్సరం నడుస్తున్నది. ఈ కాలేజీని ఇక్కడనుంచి తీసివేసి చినగంజాంలో పెట్టివోతున్నట్లు కొంతమంది మూడెంట్స్ వచ్చి విన్న నాతో చెప్పారు. జిల్లా కేంద్రములో వున్న కాలేజీని పిప్రు చేయడము వ్యాయము కాదు. చినగంజాంలో ఇంకొక ఐటిఐ కావాలంటే పెట్టడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— ఇది లేబర్ మినిష్టరుకు సంబంధించింది. వారిని అడిగి జవాబు చెబుతాను.

గౌరవ సభ్యుడు :— ఈ సంవత్సరం అడ్మిషన్స్ కి వివరీతమైన రద్దీ వుంది కనుక పాలిచెక్కిల్లో సీట్స్ పెంచుతారా? ప్రొద్దుటూరులో చెక్కినైట్ చెక్కిలజీ పెడతామని అంటున్నారు. దాన్ని గురించి ఆలోచన చేస్తున్నారా?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— సీట్స్ పెంచేదానికి అవకాశము లేదు. ఎకామెడేషన్ కావాలి, వర్క్ షాప్ కావాలి. ఈవెనింగ్ క్లాసెస్ కొన్ని చోట్ల పెట్టాము. చెక్కినైట్ టుక్నాలజీ కోర్సు గుంటూరులో వుంది.

Malaria Transmision Season in the State

180—

*88 Q.—Sri K. Govinda Rao (Anakapalli) :—Will the Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) the Malaria Transmission season in the Plains Areas of our State;

(b) whether it is a fact that the Malaria Staff of (NMEP) some districts were diverted for Multipurpose Health Worker training for about 3 months during the Malaria Transmission season of 1977-78;

(c) if so, whether it is also a fact that thousands of fever patients could not get anti-malarials during the time and their blood was not examined by NMEP ; and

(d) whether the district-wise a detailed copy of break up of fever cases treated, blood smears examined. Malaria positives detected during the corresponding periods for three years in those districts be placed on the Table of the House ?

అరోగ్య, వైద్యశాఖామంత్రి శ్రీ ఎ. మధనమోహన్

(ఎ) వర్షాకాలం ఆరంభాన్ని బట్టి మలేరియా సోకి కాలం ఒక ప్రాంతానికి, మరో ప్రాంతానికి, ఒక ఏడాదికి మరో ఏడాదికి మారుతూ ఉంటుంది. సాధారణంగా మైదాన ప్రాంతాలలో ఏటా జూన్ అక్టోబరు మధ్యకాలంలో ఈ వ్యాధి ఎక్కువగా వ్యాపిస్తూ ఉంటుంది,

(బి) అవునండీ.

(సి) కాదండీ. ఒక్కొక్క జిల్లాలో 50 శాతం సిబ్బందిని మాత్రమే శిక్షణకు పంపడం జరిగింది, రక్తపు మచ్చులు తీసుకొని, చికిత్సచేసే పనులు మిగతా సిబ్బందికి అప్పగించబడినాయి.

(డి) వివరణ సభా సమక్షంలో ఉంచబడింది.

STATEMENT IN ANSWER TO COL. (d) OF LAQ. NO. 88 (STARRED)

District wise Blood Smear Collections and Positives in Multipurposed District in Andhra Pradesh For 3 Years, 1975 to 1977.

Period of N. P. H. W. Training.	District.	1975				1976				(From June to October), 1977.			
		Cases treated (Active+ Passive)	M & C.	Blood Smear Examined (Total)	Malaria Positives detected (Pvts.)	Cases treated (Active+ Passive).	M & C	Blood Smear examined. (Total).	Malaria positive detected (Pvts.)	Cases treated (Active+ Passive)	M & C	Blood Smear examined (Total)	Malaria positive detected (Pvts.)
1977-78.	VISAKHAPATNAM.	1,58,548	23641	182139	14924	2,48,323	37493	285816	10543	1,89,093	16364	205957	8340
1977-78.	PRAKASAM.	84,639	11030	95669	555	1,03,749	72257	176006	859	87,941	18252	106193	846
1977-78.	CUDDAPAH.	64,731	9284	74015	1350	91,280	14012	105292	2061	81,098	7543	83041	1363
1977-78.	HYDERABAD.	71,354	17338	88692	3237	1,05,645	11547	117192	4408	1,01,285	13385	114670	3475

Note .—The total number of blood smears collected under Active and Passive are the total number of fever cases treated with anti-malarials.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—మలేరియాను దాదాపు ఇరాడికేట్ చేశామని చెప్పుకున్నాము. కాని టేబుల్ పైన పెట్టిన పేపరు చూస్తే ప్రతి జిల్లాలోనూ కొన్ని లక్షల కేసులు బ్రిట్ చేసినట్లుగా కనిపిస్తున్నది. ఇట్లా వెనుకకు పోవడానికి కారణము ప్రభుత్వము పరిశీలించినదా? పూర్తిగా నిర్మూలన చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్:—ప్రయత్నము చేస్తాము

శ్రీ యం. ఓ. కార్ (నర్సంపేట):—ఇది ఒక మహమ్మారిగా వ్యాపించింది. నేను, నా కుటుంబ సభ్యులము అంతా మలేరియా వ్యాధిగ్రస్తులమే. డి.డి.టి. కొట్టించడానికి ఏమి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు? ఇళ్ళకు పోయి మందులు యిచ్చే స్కీము యిప్పుడు అమలులో లేదు. కాగితము ఏమి వుండేమో కాని ఆచరణలో లేదు. దానికి ఏమి ఏర్పాటు చేస్తారు?

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్:—పట్టణ ప్రాంతము అంటున్నారా లేక గ్రామ ప్రాంతాలా?

శ్రీ యం. ఓంకార్:—గ్రామ ప్రాంతాల సంగతే. ఇక్కడ అసెంబ్లీలో కూర్చోన్నప్పుడు కాళ్ళమీద కుడుతున్నాయి.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్:—మందులు యిచ్చే విషయములో కాని, డి. డి. టి. కొట్టడము విషయములో కాని ఎక్కడైనా ప్రత్యేకముగా జరగడము లేదంటే గౌరవ సభ్యులు నా దృష్టికి తెస్తే చర్య తీసుకుంటాను

శ్రీ యం. ఓంకార్:—నాది కార్ అటెన్షన్ కూడ వుంది. ఎక్కడైనా డి.డి.టి. కొట్టించింది ఉంటే కదా కొట్టించని ప్రదేశము చెప్పడము? దోమలు విపరీతముగా వున్నాయి. క్రాస్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద తీసుకుని అమలుచేస్తారా?

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్:—ఈ మధ్య నేను తమిళనాడుకు వెళ్ళడం జరిగింది. అక్కడ ఆ ప్రభుత్వ వంటికోను, అధికారులతోను మాట్లాడడము జరిగింది. చుట్టూ ప్రక్కల రాష్ట్రాలలో కూడా వార్ ఫుటంగ్ లో చర్యలు తీసుకు చే తప్ప నిర్మూలన జరగదు. చర్యలు జరవడానికి వారిని ఇక్కడకు రావాలని చెప్పడం జరిగింది. వారు ఈ నెం 12, 13 టేబిల్ ఇక్కడకు వస్తామని చెప్పారు. వారు రావచ్చును. ఒక రాష్ట్ర ప్రాంతములో నిర్మూలన చేస్తే ప్రక్క ప్రాంతాలకు పోతున్నాయి. అందువల్ల అన్ని రాష్ట్రాలు వార్ ఫుటంగ్ లో నిర్మూలన చేయాలి తప్ప ఐసొలేటెడ్ గా చేస్తే లాభము లేదు కనుక వార్ ఫుటంగ్ లో తీసుకుని చేయాలని ప్రభుత్వము నిర్ణయించింది.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి (పాణ్యం):—4, 5 రోజుల క్రితము ఒక ప్రముఖ దిన పత్రిక మొదటి పేజీలో దోమలగూడాలోని ఒక ఇంట్లో ఒక అద్దముపై న దట్టముగా వున్న దోమలు ఫోటో తీసి వేశారు అది హేల్తు డిపార్టుమెంటు దృష్టికి వచ్చినదా

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్:—హెల్తు డిపార్టుమెంటు దృష్టికి వస్తే మంత్రి దృష్టికి వస్తుంది. ప్రత్యేకముగా మంత్రి దృష్టికి రాకున్నా వారు తప్పకుండా తగు చర్య తీసుకుంటారు అది ఏమైనా వుంటే నాకు పంపించాలని గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:—గోడలమీద డి.డి.టి. కొడుతూ వుంటే దోమలు వచ్చి మనుష్యులను కుడుతున్నాయి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—వైయస్ ఏరియాన్ లో దోమలు తగ్గిపోయాయని ఏజెన్సీ ఏరియాలను పదిలివేశారు. ఇక్కడ నిర్యూలన చేస్తే ఇంకొక రాష్ట్రానికి పోతున్నాయని తేలికగా తీసుకొనకుండా ఎండెమిక్ ఆపరేషన్ పక్కడపడిగా చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్:—స్ట్రావిన్ సంవత్సరము వార్ పుటింగ్ మీద చర్య తీసుకొనడం జరిగింది. దీని మాగ్నిట్యూడ్ అర్థము చేసుకున్నాను ఘర్షితంగా పోయిందని చెప్పడం లేదు. 50 శాతము తగ్గినాయి. కేంద్రమునుంచి వచ్చే సహాయాన్ని ఉపయోగించుకొని కొంతమంది ఉద్యోగులకు బ్రెయినింగ్ యిప్పించాము. ఆ బ్రెయినింగ్ ఏరియల్ లో వారు ఆయా ప్రదేశాలలో లేనందువల్ల దోమలు అదనముగా ఎక్కువ అయినట్లు లెక్కలు లేవు. మొత్తము ఇన్ఫర్మేషన్ 9-00 a. m. టేబుల్ మీద పెడతాను. అది పస్తు ఎక్స్ పెరిమెంట్ ఈ ఎక్స్ పెరిమెంట్ నా హయాములో జరగలేదు. ఇం కుముంబు జరిగినా ఇం ముందు ఇటువంటి ఎక్స్ పెరిమెంట్ కాకుండా తగు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని అనుకుంటున్నాము. ఇకముందు బ్రాన్స్ మిషన్ సమయంలో ఎక్కడెక్కడ అటువంటి పరిస్థితి వున్నదో అక్కడక్కడి వారిని కదిలించకుండా పనిచేయించడం జరుగుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మొట్టమొదట డి.డి.టి. కొట్టవచ్చుతు దోమలు వచ్చి పోయాయి, దోమలతోపాటు బిల్లులుకూడా వచ్చిపోయాయి, కాని తరువాత కొట్టినప్పుడు ఏమీ చావలేదు, అది ముందు లోపమో, లేక కల్తీ వుండటమో, తక్కువ దోస్ కావడమో కాని అవి చావలేదు.

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్ :—కొంత మందులోపం వుండివుండవచ్చు. దోమలలో కూడా రెసిస్టెన్స్ పెరిగిందేమో.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—వార్ పుటింగ్ చర్యలు తీసుకున్న తరువాత దోమల సంఖ్య పెరిగిందో, తగ్గిందో ఆ లెక్కలు ఏమైనా సేకరించారా?

(సమాధానం లేదు)

శ్రీ కె. వెంకట్రామయ్య :—గుత్తి, గుంతకల్లులో వాడుకున్న డి.డి.టి.లో అశుభైషణ్ ఎక్కువగా వున్నది. దోమలు చావడం లేదు, కనుక దానిపై చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—తప్పకుండా.

శ్రీ యం, ఓంకార్ :—విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం, కడప, మైదరాబాదు జిల్లాలలో మాత్రమే చర్యలు తీసుకున్నారు. మిగిలిన జిల్లాలలో ఎందుకు తీసుకోలేదు ? మొత్తం రాష్ట్రంలో ఒక నెలరోజుల్లోగా ఈ కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—సభ్యులకు వున్న ఆవేదన నాకూ, ప్రభుత్వానికి కూడా వుంది. పీలై నంత శ్రద్ధ తీసుకొని తగు చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—నాలుగు జిల్లాలలోనే మలేరియా వున్నట్లు తెలిపారు. మిగిలిన జిల్లాల పరిస్థితి ఏమిటి ? మలేరియాతోపాటు బోడకాలు వ్యాధికూడా వస్తున్నది. దీని గురించి కూడా ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—ఇది గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా స్కీము. మల్టీపర్ పస్ స్కీము ఆ స్కీము క్రింద తీసుకోబడింది. వారు మొట్టమొదట ఫేస్ ఏరియాస్ ను తీసుకోవాలనుకొని వాటిని తీసుకున్నారు. మొట్టమొదట అవి అక్కడ వుండతాయి కనుక అక్కడ తీసుకోవాలనుకున్నారు. It is a phased programme and the entire State will be covered.

శ్రీ పి. వెంకటరావు :—ఇవి ఒక చోట నుండి ఇంకో చోటికి వెడతాయని మంత్రులు చెప్పారు. కనుక దీనిని నివారించడం ఒక్కడిపార్టుమెంటుకు అసాధ్యం. గ్రామం వారీ చేయాలంటే పంచాయతీ డిపార్టుమెంటు వారి సహకారం కూడా అవసరం కనుక వారికి సబ్సిడైజ్డ్ రేట్స్ కు డి.డి.టి. సప్లయ్ చేయించి వారిచేత కూడా ఈ కార్యక్రమం చేయిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—సరికేరిస్తాము.

Repayment of Loans Sanctioned to the Unemployed Medical
Graduates at the time of their Studies

*723 Q.—Sri K. Anki Reddi (Koilkuntla) :— Will the Minister for Health and Medical be pleased to State :

whether it is a fact that unemployed Medical graduates are asked to repay their loans sanctioned at the time of their studies since seven years ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—విద్యార్థులైన కాలంలో వైద్య విద్యార్థులకు మంజూరుచేసిన వడ్డీలేని విద్యార్థి విషయక రుణాలు, వారు ఎం.బి.బి.ఎస్. కోర్సు పూర్తిచేసిన ఒక సంవత్సరం తదుపరి తిరిగి వసూలు చేయబడతాయి.

శ్రీ కె. ఆంకిరెడ్డి :—చాలామంది డాక్టర్లు నిరుద్యోగులుగా వున్నారు. ఒక సంవత్సరం లోపు వసూలు చేయాలంటున్నారు. ఒక సంవత్సరంలో వారికి ఉద్యోగాలు రావడానికి వీలులేనప్పుడు డబ్బు ఎలా చెల్లిస్తారు ? కనుక ఆ కాలాన్ని 6,7 సంవత్సరాలకు పెంచుతారా ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—ప్రస్తుతం అటువంటిది లేదు. ఇప్పుడు గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన దానిని సిబ్బందితో ఆలోచించి పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ యం. వేంకయ్యనాయుడు :—సర్వీసు కమీషన్ ద్వారా సెలక్టు అయి ఇంకా ఉద్యోగాలు రాకుండా వున్నవారు వున్నారు. వారి నుండి అయినా ఋణాలు వసూలు చేయడం ప్రెస్ చేయవద్దని ప్రభుత్వం ఆదేశాలను ఇస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—సర్వీసు కమీషన్ ద్వారా సెలక్టు అయిన వారికి చాలా మందికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చాము. ఇంకా కొద్ది మంది వుంటే వారం, పది రోజుల వరకు వత్తిడి చేయము అని మనవి చేస్తున్నాను.

9-10 a.m.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—యం. బి. బి. ఎస్. పాస్ చేసిన నిరుద్యోగులైనవారు వున్నారు. పేదలు గొబ్బిలోను తీసుకున్నారు. వెంటనే వసూలుచేస్తే ఎక్కడి నుండి యిస్తారు ? అది ఆలోచన చేయకుండా జప్తు చేస్తామని నోటీసు యిచ్చారు. వెంటనే వసూలు చేయము, వత్తిడి చేయము అని చెప్పండి. That is more essential.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—పాసు అయిన ఒక సంవత్సరం వరకు వసూలు చేయమని నేను కొత్తగా చెప్పేది ఏమీలేదు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—ఒక సంవత్సరం తరువాత వసూలుకు నోటీసులు యిస్తున్నారు. పేద కుటుంబాల నుండి వచ్చినవారు ఎక్కడి నుండి యిస్తారు ? నోటీసులు యిచ్చి జప్తు చేస్తామంటే ఎట్లా ? అందువల్ల అలాంటి చర్యలు ఏమీ తీసుకోము అని చెప్పండి.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—వారు చెబుతున్నారని నేను చెప్పడం ఎట్లా సాధ్యం ?

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—మేము చెప్పడం గాదు. మంత్రిగారి ద్వారా అసెంబ్లీ ముఖాన చెప్పినట్లే ఎంతో బాగుంటుంది. వారు చెప్పినట్లే అవుతుంది. మేము చెప్పినట్లు కాదు. దురుదానం వారి దాదానం నివారించండి. మంత్రిగారు నష్టపడయముతో పరిశీలిస్తారని అనిపిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—నిజంగా చెప్పాలంటే ప్రభుత్వ వుద్యోగములోకి వచ్చినవారే వుద్యోగులు, ప్రభుత్వ వుద్యోగం లేనివారు నిరుద్యోగులుగా వున్నారని అనుకోవడానికి అస్కారం లేదు. ఈ మధ్యన మాకు వచ్చే కొన్ని రిపోర్టును బట్టి చూస్తే, ప్రభుత్వ వుద్యోగములో లేనివారు ఫారిన్ వెళ్ళారు, ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు పెట్టుకున్నారు. మిడిల్ క్లాస్ కంట్రీన్ కు వెళ్ళారు. నిజంగా ఏదైనా యిండిపీడ్యువర్ కేసు వుంటే బాధలుంటే, ప్రత్యేకంగా వ్యక్తిగతమైన ఆ కేసును ఆలోచించవచ్చు. బ్లాక్ గా సంవత్సరం అయిపోయిన తరువాత కూడా వసూలు చేయనక్కరలేదని చెప్పడానికి అస్కారంలేదు, అవసరం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri E. Ayyapu Reddy (Panyam) :—On a point of submission Sir, only fifteen minutes more. There are number of other questions. Only one supplementary for each may be rationed.

Financial Assistance to the weaker Sections for Purchasing Cattle

182—

*922 Q.—Sri Poola Subbaiah :—Will the Minister for Animal Husbandry be pleased to state :

(a) whether the Government propose to change the existing rules in such a way that the beneficiary belonging to weaker sections should have the freedom to purchase suitable cattle within the financial limits granted by the Government instead of the Government purchasing cattle in bulk at a high cost;

(b) if so, when it will be implemented; and

(c) if not, the reasons therefor ?

పశు సంవర్ధన శాఖామాత్యులు (శ్రీ బి. రాంచేష్) :—

(ఎ) సాధారణంగా పశువులను సన్నకారు రైతుల అభివృద్ధి ఏజెన్సీ, అనావృష్టి వీడిక ప్రాంతాల కార్యక్రమం వంటి ప్రత్యేక ప్రాజెక్టుల క్రింద కొనుగోలు చేయడం జరుగుతుంది. ఇందుకు ప్రతి ప్రాజెక్టులోనూ ఈ క్రింది వాటిలో ఒక కొనుగోలు సంఘం ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.

1. జిల్లా సాంకేతిక అధికారి.
2. అనావృద్ధి పీడిత ప్రాంతాల కార్యక్రమం ఏజెన్సీకి, నన్నకూరు రైతుల అభివృద్ధి ఏజెన్సీకి చెందిన ప్రతినిధి;
3. బ్యాంకు ప్రతినిధి;
4. ప్రయోజనం పొందే జలహీన వర్గాలకు చెందిన ప్రతినిధి.

పథకం అవసరాలను సంతృప్తికరంగా తీర్చడం, ఆర్థిక సహాయాన్ని అందజేస్తున్న బ్యాంకులు మున్నగు వాటి ప్రయోజనాన్ని కాపాడటంలోను ఇటువంటి విధానం సాధ్యపడుతుంది. కొనుగోలు సంఘాల ద్వారా పశువులను కొనుగోలు చేసే ప్రస్తుత విధానం సక్రమంగానే కొనసాగుతున్నందున ఈ విధానాన్ని మార్చే ఉద్దేశం లేదు.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

(సి) ప్రస్తుత విధానం ప్రయోజనంపొందే వ్యక్తికి, పెట్టుబడిదారులకు, నబ్బిడిని ఇచ్చే ఏజెన్సీకి సానుకూలంగా ఉన్నది. అంతేకాక మేలు రకం పశువులను కొనుగోలు చేయడానికి వీలు కలుగుతున్నది.

శ్రీ హరి సుబ్బయ్య :— రెక్కికల్ ఆఫీసరుగా అసిస్టెంటు డైరెక్టరు, యానిమల్ హెల్త్ డివిజన్ పెడుతాడు, వంద పశువులను కొనుక్కొని వస్తాడు. అక్కడ చాలా మిస్మిస్ జరుగుతున్నది. పశువులు స్టాండర్డుగా వుండవు. అటువంటి పశువులను కొంటున్నారు. ధర హెచ్చుగా వుంది. అవికూడ వెంటనే చచ్చిపోతున్నవి. నల్లమరై ఆడవుల్లో వున్న చెంచులకు వేయి రూపాయలకు ఒక ఎద్దు చొప్పున కొని యిచ్చారు. అవీ యిచ్చిన రెండు మూడు నెలల్లోనే చచ్చిపోయినవి. చిల్కగా కొనే బదులు వారికే డబ్బు యిస్తే వారే కొనుక్కుంటారు. ఆలా ఎందుకు యివ్వరు? ఈ విధానం చాలా లోపభూయిష్టంగా వుంది.

శ్రీ బి. రామదేవ్ :— నబ్బిడి యిచ్చే ఏజెన్సీ వారు వుంటారు. బ్యాంకులవారు వుంటారు. కొనుక్కునేవారు వుంటారు. యానిమల్ హెల్త్ డివిజన్ అసిస్టెంటు డైరెక్టరు వుంటాడు. వారికే యిస్తే డబ్బు మిస్యూజ్ అవుతుందని నా అభిప్రాయం. ఇప్పుడు వున్నట్లే బాగుంటుంది.

**Disparity in the Promotions of Teachers working in Service
Homes and Mukhya Sevikas in P.S.**

183—

***1160 Q.—Smt. B. Rukmini Devi (Singanamala) :**—Will the Minister for Tourism be pleased to state :

(a) whether the posts of B.A., L.T., teachers working in Service Homes etc. and Mukhya Sevikas working in Panchayat Samithis come under same cadre;

(b) whether there is any disparity in their promotions; and

(c) if so, on which grounds ?

విసోద పర్యటన, స్త్రీ మరియు శిశు సంక్షేమ శాఖామూల్యలు
(శ్రీమతి రోడామిస్త్రి)

(ఎ) లేదండీ.

(బి) అవునండీ.

(సి) ముఖ్యసేవికలు అంటే విస్తరణ అధికార్లు స్త్రీ మరియు శిశు సంక్షేమ అధికార్లుగా ప్రొమోషనుకు అర్హులు. పట్టభద్రులైన ఉపాధ్యాయులు అందుకు అర్హులుకారు.

శ్రీమతి బి. దుక్కిణిదేవి :—పంచాయతి సమితులలో పని చేసే ముఖ్య సేవికలు అండర్ గ్రాడ్యుయేట్లు. సర్వీసు హోమ్స్ లో ఎల్ టి టీచర్లు 19 సంవత్సరాల నుండి పని చేస్తున్నప్పటికీ కూడా ప్రమోషన్లు లేవు. సమితులలో పని చేస్తుండే ముఖ్య సేవికలను సర్వీసు హోమ్స్ లో సూపరింటెండెంట్లుగా వేస్తున్నారు. ఎల్ టి టీచర్లును వేయడానికి అవకాశాలు కలుగజేస్తారా ?

శ్రీమతి రోడామిస్త్రి :—టీచర్లు లేబరు అండ్ ఎంప్లాయిమెంటు క్రింద వస్తారు. ముఖ్య సేవికలు పంచాయతి రాజ్ క్రింద వస్తారు. డిఫరెంటు కేడరు వుంది. చాలా రిప్రజెంటేషన్లు వచ్చినవి. రిస్పాంటి వుంది. మార్పుదానికి కోరిక వేస్తున్నాము.

Prevention of Crimes on the Pathway from Alipiri to Tirumala
184—

*368 Q.—Sri A. Eswara Reddy (Thirupathi):—Will the Minister for Planning and Endowments be pleased to state:

(a) the steps proposed by the T.T.D. to prevent crimes on the pathway from Alipiri to Tirumala (Road by steps); and

(b) whether Police out posts were opened on the Hills?

దేవదాయ శాఖామాత్యులు (శ్రీ వి. వెంకటనారాయణ) : ఎ) ఇటీవల దారిదోపిడిలు ఎక్కువ కావడంతో ఆలిపిరినుండి తిరుమలకు ఉన్న కాలిబాటలో గస్తీ తిరిగేటందుకు ప్రతిరోజు ఆరుగురు సెక్యూరిటీ గార్డులను పంపడం జరుగుతున్నది. వారు రాత్రింబగళ్లు గస్తీ తిరుగుతున్నట్లుంటారు. ఇంకా ఎక్కువమంది సెక్యూరిటీ గార్డులను పంపేందుకు ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

(బి) కాలిబాటలో రక్షణ చర్యలను ఇంకా పటిష్టం చేసేటందుకు 7న మైలురాయి దగ్గర అంటే మొదటి ఘాట్ రోడ్డుపై మామండూరు మిట్టి దగ్గర ఒక పోలీసు అవుట్ పోస్టును పెట్టవలసినదిగా దేవస్థానం ఎగ్జిక్యూటివ్ అఫీసరు, చిత్తూరు పోలీసు సూపరెంటెండెంటును కోరారు. ఈ విషయం పరిశీలనలో ఉన్నట్లు తెలుపబడింది.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :— కాలిబాట 7 మైళ్ళు వుంది. అక్కడ దోపిడిలు జరుగుతున్నాయి. హత్యలు జరుగుతున్నాయి ఇంతకుముందు ఒక ఎడిషనల్ ఎస్. పి. కేడరులో ఒకాయన అక్కడ వుండి దర్భాప్తు చేయాలని పెట్టారు. దానికి దేవస్థానమువారు వినకపోతే మళ్ళీ ఆ పోస్టును డౌన్ గ్రేడ్ చేసి డిప్యూటీ సూపరెంటెండెంటు గ్రేడులో పెట్టారు. దానివల్ల నేడూ తగ్గుతాయా? అధిగమిస్తాయా? వారు తీసుకునే పగడ్బంది చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ వి. వెంకటనారాయణ :—అక్కడ పోలీసువారు, పూర్తిగా టౌటు పోస్టు ఖర్చును దేవాలయము భరించాలని కోరారు. అందులో న్యాయం లేదు. కొంత శాతము అంగీకరించారు. 29-3-78, ఒకటి ఏప్రిల్, 18 నాడు చిన్న దొంగతనాలు జరిగాయి. వాటి దృష్ట్యా పోలీసు దేవదాయ శాఖ అధికారులు సంప్రదించిన వెంటనే కొద్ది రోజులలో టౌటు పోస్టు నిర్మాణం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :—డి. ఎస్. పి. కేడరులో పెట్టినటువంటి ఆయనకు తిరుమల హిల్స్ లో వివాస వసతి యివ్వనందున తిరుపతిలో వుండడం జరుగుతున్నది. అందుకని వారు తిరుమలలో వుండడానికి వారి కాటేజ్ యిస్తారా?

శ్రీ పి. వెంకటనారాయణ :—అది పరిశీలింపబడుతుంది.

Training Facilities for Untrained Teachers in Telangana area
185—

*31 Q.—Sri Bhattam Sripamamurthy (Parayada):—Will the Minister for Education be pleased to state:

Whether there is any proposal for increasing the training facilities for untrained teachers in Telangana area and for giving promotional opportunities to such of those who are working in Primary Schools?

విద్యాశాఖ పార్లమెంటరీ సెక్రటరీ (శ్రీ బి. కృష్ణ):—తెలంగాణ ప్రాంతంలో శిక్షణపొందిన ఉపాధ్యాయులకు శిక్షణ సదుపాయాలను మెరుగుపరచే విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది. అయినప్పటికీ ప్రస్తుతం ప్రైమరీ పాఠశాలలలో పనిచేస్తున్న శిక్షణపొందిన ఉపాధ్యాయులకు ప్రమోషను దాయకమైన అవకాశాలు కల్పించే ప్రతిపాదన ఉదీతమైంది.

శ్రీ ఎన్. జై పార్థెడ్డి :—ఇది వందలాది ఉపాధ్యాయులకు సంబంధించిన సమస్య. 10 సంవత్సరాల సర్వీసు ఉన్నటువంటి ఉపాధ్యాయులు ఇంకా టెంపరరీ బేసిన్ లో కంటిన్యూ అవుతున్నారు. కొబట్టి ఈ సంవత్సరం నుంచే ఇప్పడున్న కాలేజీలలో కొత్త సెక్షన్లు ఏర్పాటుచేసి వాళ్లందరినీ అబజార్వు చేయడానికి ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందా ?

శ్రీ బి. కృష్ణ :—డైరెక్టర్ ఆఫ్ స్కూలు ఎడ్యుకేషను వారు ఒక రిపోర్టు ఇచ్చారు.

9-20 a. m. శ్రీ ఎన్. జై పార్థెడ్డి :—నేను అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పడం లేదు. మిష్టరుగారు ఇక్కడే ఉన్నారని కమక వారు సమాధానం చెబితే బాగుంటుంది.

విద్యా శాఖామంత్రి (శ్రీ బి. వెంకటరామ్మరెడ్డి) :—గౌరవ సభ్యులు చేసినటువంటి సూచన చాలా మంచిది. తెలంగాణలో చాలా మంది ఉపాధ్యాయులు అన్ బ్రెయిన్డ్ గా ఉండి ఇప్పటివరకు బ్రెయింగ్ ఫెసిలిటీను లేకుండా యిబ్బంది పడుతున్న మాట వాస్తవం అందుచేత 45.5 లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో ఒక ప్రత్యేక పథకాన్ని ఏర్పాటుచేసి, యిప్పడున్నటువంటి ఫెసిలిటీను యింక్రిజ్ చేసి ప్రత్యేకమైన శిక్షణా తరగతులు ఏర్పాటు చేయాలనే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఆ పథకం రూపొందిస్తున్నాము. త్వరలోనే తుది వివరం తీసుకొనడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. జై పార్థెడ్డి :—ఈ సంవత్సరం నుంచే చేస్తారా ?

శ్రీ బి. వెంకటరామ్మరెడ్డి :—ప్లాన్ అవుట్ చేయడంలో తొందర చేస్తున్నాము. తప్పకుండా ఈ విషయం పరిశీలించడం జరుగుతుంది. ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నాము.

Providing of Suitable Employment to Unemployed Physical Instructors

186—

*69—Sri Pydi Sriramamurthy (Amadalavalasa):—Will the minister for Education be pleased to state:

(a) the steps taken by the Government to provide suitable employment to unemployed Physical Instructors (P.E.Ts.)

(b) whether the Government are aware that there are already about 2000 unemployed qualified men and if so the steps proposed to be taken in this regard;

(c) whether there is any proposal to employ them in Upper school as decided earlier and

(d) if so, reasons for not implementing the said decision?

శ్రీ బి. వెంకటరామరెడ్డి :—(ఎ) ప్రభుత్వం, స్థావిక సంస్థలు, ప్రయత్నాలు యాజమాన్యవంటి వివిధ ఏజెన్సీలకు చెందిన సంస్థలలో ఖాళీలు ఏర్పడినప్పుడెల్ల ఆయా ఏజెన్సీలు కార్యవిధానాన్ని నియమావళిని అనుసరిస్తూ, అవసరమైన చర్య తీసుకుంటాయి.

(బి) నిరుద్యోగులైన వ్యాయామోపాధ్యాయులు ఉన్నారనే విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసు. కాని పేర్కొన్న సంఖ్య సరికాదు.

(సి) లేదండీ,

(డి) ఈ ప్రశ్నకు కావులేదు.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి :—ప్రతి సంవత్సరం ఏలూరులో, హైదరాబాద్ లో 250 మంది కాండీడేట్లుకు బ్రెయినింగు ఇచ్చి ఫిజికల్ ఇన్ స్ట్రక్టర్లుగా రిటైర్ చేస్తున్నారు వీరిని అప్పర్ ప్రయమరీ స్కూల్స్ లో అప్పాయింట్ చేయాలని గవర్నమెంటు డైరక్షన్ ఇచ్చినా ఇంతవరకూ అటువంటి అప్పాయింట్ మెంట్లు జరుగలేదు. వీరు పెక్కికల్ గా క్వాలిఫైడ్ కాబట్టి మిగిలిన పోస్టులకు వీరిని స్పాన్సర్ చేయడంలేదు. వారికి ఏజ్ బార్ అయిపోయి రోడ్లమీద ఉంటున్నారు. కాబట్టి గవర్నమెంటు ఇచ్చిన డైరక్షన్ ప్రకారం అప్పాయింట్ మెంట్లు చేపే పరిపితి కలుగ జేపారా : వారందరూ అబ్జార్వ్ అయ్యేవరకు ట్రయినింగ్ కాలేజీలు స్టాప్ చేస్తారా ?

శ్రీ బి. వెంకటరామరెడ్డి :—ఇంతవరకు ప్రభుత్వం వ్యాయామ విద్యకు వరైన చర్యలు తీసుకోలేదనేది విదితమే. అది నిజం కూడా. ఫిజికల్ ఇన్ స్ట్రక్టర్లుగా బ్రెయిన్ అప్ అయిన వారికి తగినటువంటి అప్పాయింట్ మెంట్లు రాకపోవడమనేది వాస్తవం. అయితే గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా రెండువేల మంది లేరు. ఈనాటి వరకు 184 మంది ఫ్రీలు, 807 మంది మగవారు నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. ప్రతి ఇన్ స్టిట్యూట్ లోనూ వ్యాయామ విద్యకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉంది. వీరందరికీ త్వరలోనే ఎంపాయిమెంటు పెలితీటిను వస్తాయని మనవి చేస్తున్నాను. అప్పర్ ప్రయమరీ స్కూల్స్ లో ప్రొఫైల్ చేసి అప్పాయింట్ మెంట్లు ఇవ్వని సందర్భాలు ఏమైనా ఉండి నా దృష్టికి తీసుకొనివస్తే తప్పకుండా చర్య తీసు కుంటావని మనవిచేస్తున్నాను.

187—

శ్రీ బి. వెంకటరామరెడ్డి :—అభ్యుదయ, ఈ 187 వ సంవత్సరం ప్రశ్నకు సమాచారం సల్పొంద జిల్లా పరిషత్ కార్యదర్శి నుంచి రావలసి ఉంది. అది ఇంకా రానందు వల్ల ఈ ప్రశ్నను వాయిదా వేయవలసిందని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామరెడ్డి :—అభ్యుదయ, అదీగిన ప్రశ్నకే మంత్రిగారి దగ్గరనుంచి తొందరగా సమాధానం రాకపోతే మేము అదీగినదే వాటికి ఇంకేమి చేస్తుంది :

శ్రీ బి. వెంకటరామరెడ్డి :—తప్పకుండా త్వరగా తెప్పిస్తాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) :—అసలు డిపార్టుమెంటుకు ఎప్పుడు పంపించారు ? ఆ సంగతి కూడా తెలియజేస్తే దీనికి ఎంత ఆలస్యం జరిగింది అనేది తెలుస్తుంది.

శ్రీ బి. వెంకటరామరెడ్డి :—ఎంత ఆలస్యం అయినా తమించవలసినటువంటి విషయం కాదు. తప్పకుండా త్వరగా వచ్చేటట్లు చేస్తాను. ఆలస్యం చేసినందుకు తగు చర్య కూడా తీసుకోమని నజెస్టు చేస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ ప్రశ్నను వాయిదా వేయడమైనది.

Dues Recoverable From Dist. Coop. Marketing Societies on Account of Sale of Fertilisers

188—

*292 Q.—Sri E. Ayyapu Reddy;— Will the Minister for Agriculture be pleased to state;

(a) the total amount of dues recoverable from District Cooperative Marketing Societies on account of sale of fertilisers under the Credit-cum-consignment scheme;

(b) the terms and condition of sale and whether they were enforced; and

(c) the action taken by the Government to recover the dues ?

వ్యవసాయ శాఖా మాత్యులు (శ్రీ వై. వెంకట్రావు) :—(ఎ), (బి), (సి) సమాధానం సభా సమక్షంలో ఉంచబడింది.

(a) The total amount of dues is Rs. 525.39 lakhs as on 1.7.1978

(b) An extract from the specimen agreement bond executed by the District Cooperative Marketing Societies which contained the terms conditions of supply of fertilisers stocks under consignment-cum-credit basis, is enclosed herewith. They were not enforced strictly.

(c) As per orders issued in G.O.Ms.No. 2332, Food and Agriculture dt. 10.12.1972, a Deputy Registrar of Coop. Department was appointed in each District Cooperative Marketing Societies to ensure that the quantities sold were properly accounted for and the amount was credited to Government account. In Finance and Planning (Fin.Wing) Department a cell was created in pursuance of orders issued in G.O.Ms. No. 541 Food and Agriculture Department dated 7-3-1964 in order to see that proper watch was kept in regard to repayment to be made by the District Cooperative Marketing Societies. The Registrar of Cooperative Societies was responsible for recovery of the amount payable to Government by the District Coop. Marketing Societies. The Finance and Planning (Ferts. Cell) Department have also been watching the dues position. The Finance Department issued the demands in the year 1971. As per orders issued in G.O.Ms.No. 1896 Food and Agriculture Department dt. 10-9-1970,

Finance Department have fixed the demands upto the close of the scheme of supply i.e, on 30.9.1970 and communicated the demands to the Societies in the year 1971 and the recoveries are being pursued by the Finance Department as well as Registrar of Coop. Societies directly under intimation to the Director of Agriculture.

As per orders issued in GOMs. No. 1896, Food & Agriculture (FP.I) Dept. dt. 10-9-1970, Finance Department arrived at net dues of Rs. 1141-05 lakhs upto the close of the scheme. It was also ordered in the said G.O. that the amount arrived at by the Finance Dept shall be recovered in six monthly equal instalments commencing from 11-1-1970, together with interest @ 7% per annum on the outstanding balance of loan from time. If the payment was not made on the due date, recovery of interest would be made at a penal rate of 9%.

As there was no progress in the collection of these dues and as the District Coop. Marketing Societies also preferred certain counter-claims against the State Government for certain items., Government in G.O.Ms.No. 442, Food Agriculture (FP.I) Dept. dt. 13-5-76 issued further instructions on settlement of these claims. In accordance with these instructions, the Chief Accounts Officer and Deputy Registrar of Coop. Societies inspected the accounts of all District Cooperative Marketing Societies and considered the claims of the societies such as road transport claims, pool price rebate claims, standardisation charges and off season rebate claims, basing on the records available with District Coop. Marketing Societies and Agriculture department and arrived at final dues recoverable from the Dist. Cooperative Marketing Societies after adjustment of the admissible claims of the societies preferred by them.

As the various District Coop. Marketing Societies had represented for settlement of their counter-claims before actual payments of dues to Government, it was felt desirable to give an opportunity to District Coop. Marketing Societies to represent their counter-claims personally with their representatives, and orders were issued in Govt. Memo. No. 6504/FP-I/74 dt. 10-8-1977 constituting a committee of Officers consisting of Officers of Director of Agriculture, Registrar of Coop. Societies Office, Finance and Planning and Food and Agriculture Dept. to examine the claims thoroughly and recommend the claims with reference to justifications for the same. During the discussions held by the Committee, the representatives of District Cooperative Marketing Society concerned, could not produce certain information for settle the R.T. Claims for which the District Cooperative Marketing Societies were informed to expedite furnishing of the particulars to Director of Agriculture Office so as to examine the R.T. claims and

settle them. These particulars are awaited. Unless those particulars are furnished by the District Cooperative Marketing Societies the Accountant General will not accept adjustment of the amounts of the claims preferred them. Efforts are however being made to expedite the settlement of the counter claims.

Out of the net dues of Rs. 1141.05 lakhs as on 30-9-1970 (i.e. close of the scheme) the amount payable by the District Coop. Marketing Societies is Rs. 525.39 lakhs as on 1-7-1978. The main reason for the default by the Dist. Coop. Marketing Society is that their financial position is not very sound and many Societies are running in loss.

Thus effective steps for recovery of the Government dues from the Dist. Coop. Marketing Societies are being taken from time to time.

All Extract From The Special Agreement Bond Executed By The District Cooperative Marketing Societies.

1. The society agreed to distribute "as straight fertiliser" all the ammonium sulphate, Urea, Ammonium Sulphat Nitrate and Calcium Ammonium Nitrate and also imported Ammonium Phosphate (20.20) etc. for the period from...to...that may be entrusted to them in the district of....

2. The Director of Agriculture shall place indents with the Government of India on behalf of the Society as per the phased programme drawn up by him and is incumbent on the part of the society to accept the same and lift the stocks indented for them. In the event of the society failing to lift the stocks indented for when within 15 days from the date of their receipt, the Director of Agriculture shall be at liberty to impose upon it, a penalty equivalent to 2% the cost of the quantity not taken delivery of, in respect of each of the above fertilisers.

3. (i) The said fertilisers shall be supplied to the society by the Government on consignment-cum-credit basis. The cost of fertiliser so supplied as noted in the issue vouchers given by the Government of India plus sales and plus administrative charges at Rs. 2/- per M. Tonne from 1-2-66 to 30-9-66 at Rs. 3/- per M. Tonne from 1-10-66 to 31-5-67, and at Rs. 5/- per M. Tonne from 1-6-67 onwards plus risk cover fund at Rs. 1/- per M. Tonne and publicity charges at Rs. 0.50 paise per M.T. from 1-4-67 or as may be charged by Government in their Go.Ms.No.2035, Food and Agriculture dated 4-10-67 shall be paid to the Agriculture Department, by the society within 15 days from the date of realisation of sale proceeds and in any case the District Cooperative Marketing Society shall pay the cost of fertilizers at the end of 4 months from the date of taking delivery of the stocks as against 15 months allowed in para 21 (ii) (e) of Go.Ms.No. 541,

Food & Agriculture, dt. 7-4-64 with effect from 1-10-66 vide Go.Ms. No. 3260. Food & Agriculture, dt. 5-12-66 with interest for the period involved calculated at the rate of 4% from 1-4-66 to 30-9-66 @ 5% 1-10-66 to 31-10-67 and @ 8 1/2% from 1-11-67 onwards. Further, where the stocks are sold and the sale proceeds thereof are not remitted within 15 days from the date of realisation of sale proceeds the Society shall pay the same with penal interest at 8%p.a. from the date of default, ie. after the expiry of 15 days from the date of sale of fertilisers relating to period from 9-4-66 to 31-10-67 and @ 1 times the normal rate of 8 1/2% p.a. for deliveries relating to the period from 1-11-67 onwards. The rates of interest are however subject to the revision by the Government if necessary. The payment cost and administrative charges shall be credited to the head of account "124- Capital outlay on the schemes of Government Trading (d) other Misc. schemes (A) Common suspense for agriculture schemes credit sale proceeds for the purchase of fertilisers as ordered in Go. Ms.No. 2204. dated 8-7-66.

In the event of revision of Pool prices by Govt. of India under the provisions of fertilisers control order 1957 the Dist. Coop-Marketing Societies shall pay to Government the differential cost on the quantity of fertilisers lying unsold as on the date from which revision has taken place.

(ii) The Society shall clear the stocks at rail heads immediately on receipt of advance intimation from suppliers or invoices or on receipt of railway receipts, whichever is earlier, or immediately on intimation given by the Agricultural Assistant or Agricultural extension Officer regarding the receipt of consignment and store at its own risk on its account in godowns at railheads or other suitable places.

Further more, in respect of stocks indented to places upto 500 Kms. from apart, the society shall transport the same by road immediately on receipt of advice from the Regional Director (Food) Madras, with regard to the quantities to be lifted by it from the port, utilising the concession allowed by the Government of India in their Lr. No. 2-25/62-MA, dt. 21-5-63 and 13-9-63, Further the society shall transport stocks by road from the port at which the deliveries are effected utilising the concessions allowed by the Government of India in their letter No. 2-25/62-MAR, dt. 21-5-63 and 13-9-63 as amended from time to time on receipt of advice from the Regional Director (Food) with regard to the quantities to be lifted by it from the port after obtaining due authorisation from the District Agricultural Officer for such road movements in terms of the instructions issued in the respective despatch instructions issued by the Director of Agriculture.

In case, the society wants to store the stocks in godown belonging to or under the control of the Agriculture Department, it shall pay the appropriate rent including watchmen wages, etc; to the Agriculture Department.

(iii) The society shall not, however, be responsible for any failure to take delivery of the said fertilisers and for any damage, on account of any embargo, riots, civil stricks, lockouts, stoppage of labour force or any other cause beyond its control.

4. In the event of the society failing to take delivery of the consignment on arrival at railheads, the Agriculture Department shall take delivery of the fertilisers, move them and store them in godown of the department. The society shall take delivery of the fertilisers from the Agriculture Department godowns within a period of fifteen days from the date of taking delivery of stocks at the railheads by the Government and in all such cases the society shall pay, in addition to the pool prices, a sum of Rs. 10/- (Rupees ten only) per M. Tonne to cover the expenses incurred by the Agriculture Department such as godown rent, transport and other incidental charges, etc.

5. If the fertilisers are not taken delivery of by the society within a period of fifteen days, from the date of its receipt, the Agriculture Department may dispose of the fertilisers in whatever manner they may consider necessary.

6. (a) In respect of despatches by rail the delivery of the fertilisers to the society will be made at railheads only in places where the Agricultural Assistants or Agricultural Extension officers are stationed, except in cases provided under 7. The society shall address the railway department or the consignor direct for the shortages, if any, noticed under intimation to the District Agricultural Officer and the Director of Agriculture. The Agriculture Department will however render to the society whatever help that may be necessary in that connection. The Agriculture Department shall not be responsible for any loss in transit. The society shall bear all such losses from its margin of profit, allowed by the Government of India in case they are not reimbursed either by the Railway Department or by the consignors.

(b) The liability for the demurrage charges due to delay in taking delivery etc; lies with the society, as the April. Dept. is merely handing over the railway receipts pertaining to the consignment received at rail heads, and is not actually handled by the Department. As the entire margin of profit is allowed to them the society alone shall bear all such charges. The Agriculture Department will intimate the society about the receipts of railway receipts the society fails to take delivery of the railway receipts within 24 hours from the time of

the receipt of the notice, the society will be made liable for the demurrage charges and the like.

7. At railheads where Agriculture Assistants or Agricultural Extension Officers are not stationed, if the society requires stocks to be indented for such places, it should make arrangements to contact the Agricultural Officers from time to time and to facilitate communication of railway receipts to it by the Agricultural Officer immediately on their receipt. Agricultural officers on their own, shall also intimate the fact and pass on the railway receipts to the society concerned without delay.

8. The society shall furnish a security deposit of Rs. in favour of the Director of Agriculture and the Government shall withhold the said deposit for meeting any amount due and payable under this agreement. The security deposit is refundable to the society when it ceases to function as wholesale dealer and when there are no dues to Government from it.

9. The stocks held by the Agriculture Department will be first disposed of by the Agriculture Department. For this purpose, the loan orders will be issued in the first instance in favour of the Agriculture Department to enable it to liquidate the stocks in areas where such stocks are held by the Agriculture Department.

10. The society shall open or arrange to open well in advance of the manuring season the depots for retail distribution of the fertilisers in such places before such time as may be specified by the District Collector in consultation with the District Agricultural Officer, Deputy Registrar, Chairman of Zilla Parishad, and President of the District Cooperative Marketing Society concerned. Immediately, on arrival of the stocks, the society shall move the stocks to such centres for retail distribution conforming scrupulously to the allocations made by the Collector.

11. The society shall ensure (i) that the depots are kept open throughout the working hours of the day and (ii) that stocks are supplied even in loose quantities when required by ryots who cannot afford to purchase full bags.

12. The society shall provide in each sale depot a weighing machine in order to supply stocks on weightment whenever demanded by the ryots.

13. In the case of an emergency it shall be open to the Director of Agriculture or his nominee to transfer stocks from one society to another provided that the quantity so transferred from any society shall be such as to ensure that the interest of the area from

which the stocks are transferred do not suffer by such transfer. In the event of such transfer of stocks, the society, from which the stocks are transferred, shall be reimbursed to the extent of actual expenditure incurred on the stocks transferred by the society.

14. Subject to the condition specified in clause 13 above Ammonium Sulphate, Urea, Ammonium Sulphate Nitrate and Calcium Ammonium Nitrate imported Ammonium Phosphate (20 : 20) etc. shall be supplied to the society at the pool and retail rates declared by the Government of India from time to time exclusive of sales tax plus administrative charges, risk cover fund and promotional charges at stipulated in clause 3(i) above.

15. Subject to the condition specified above all the chemical fertilisers shall be supplied to the society at the rates and when intimated by Government of India.

16. The society shall send the weekly and other returns showing the quantity of fertilisers received on consignment-cum-credit basis, value of the quantity received, quantity sold, amount remitted to Government, etc, in the prescribed form to the District Agricultural Officer concerned regularly by the due date as prescribed by the Director of Agriculture from time to time.

17. If there are any complaints to be made, the society shall first lodge such complaints with the Deputy Registrar of Co-operative Societies concerned who will take up the matter with the District Agricultural officer, concerned. The District Agricultural officer shall make the relevant records available to the Deputy Registrar of Co-operative Societies, for perusal if required. The Director of Agriculture and the Registrar of Co-operative Societies should be approached only, if there is no settlement between the said local Officers.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి :—అదృష్టవశాత్తూ, పది క్ అక్టోబరు కమిటీవారు ఎగ్జామిన్ చేసి 1977-78 రిపోర్టులో కొన్ని రికమెండేషన్లు ఇచ్చారు. ఇంతకు పది నెలలు 6 కోట్ల రూపాయల డిపార్చేషన్, డిస్క్రిమిన్యూ ఉంది అని రికమెండ్ చేశారు. అటువంటివన్నీ ఇంతవరకు ప్రభుత్వం ఎందుకు చర్య తీసుకోలేదు. అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటుకాని వేరే డిపార్టుమెంటుకాని ఈ రెండు డిపార్టుమెంటులకు సంబంధించినటువంటివారు — దీనిని దర్యాప్తు చేయించాలని రికమెండేషను ఉంది.

“The Committee, therefore recommends that a thorough probe by an impartial agency unconnected with either the Agriculture Department or the Department of Co-operation should be conducted and as to how shortages occurred and as to why the moneys realised were not credited to the Government so that the responsibility is fixed on the persons connected for this state of affairs in the District Co-operative marketing Societies right from 1962 to 1970. This is the

minimum that the Government should immediately do if Co-operative Institutions serve the interests of the people. Unless deterrent action is taken against persons found to be responsible for this gross mismanagement, it will be well-nigh impossible for the department or the Government to ensure an orderly functioning of these societies. "Effective steps for recovery from the District Co-operatives marketing societies are being taken from time".... What are these steps? This is the vaguest reply that can be given in a House..... ఈ విధంగా పబ్లిక్ ఆక్టోబుస్ కమిటీ రికమెండ్ చేసింది. దీని మీద ఎటువంటి చర్య తీసుకున్నారో చెప్పండి :

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—అదృష్టం, ఎరువులకు అప్పులు ఇచ్చే సత్యం దాదాపు 7 సంవత్సరాలు అమలులో ఉంది. దీనిక్రింద జిల్లా మార్కెట్ సహకార సంఘాలు మొత్తం 100 కోట్ల రూపాయల విలువగల ఎరువుల వ్యాపారం బర్నోవర్ చేయడం జరిగింది. ఈ పథకం బాగాలేదని 1976 వ సంవత్సరంలో వెంటవ చేయడం జరిగింది. అనాటికి 11 కోట్ల 41 లక్షల రూపాయలు బాకీ తేలింది. తరువాత ప్రభుత్వం ఒక డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు ఆఫ్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ అధీనంలో పెట్టి దానిని వసూలు చేయమనడం జరిగింది. తరువాత 6 కోట్ల రూపాయల వరకు వసూలు చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు 5,29,89,00 రూపాయలు ఇంకా బాకీలు ఉన్నాయి. ఇటీవలనే కొన్ని సొసైటీల వారు కౌంటర్ క్లెయిమ్స్ రావాలని అడగడం జరిగింది. కౌంటర్ రిటేన్యూక్రింద కొన్ని పూ రివిజ్ క్రింద కాని, ఆన్ సీజనులో ఇచ్చిన రిటేన్ క్రింద కాని స్టాండర్డు జేషన్ ఆఫ్ బాగ్స్ క్రింద వచ్చేది కాని. రోడ్ ట్రాన్స్పోర్టు క్రింద వచ్చేది కాని మొత్తం దాదాపు 50 లక్షల రూపాయల క్లెయిమ్స్ చేయడం జరిగింది. వీటిని పరిశీలించడానికి అన్ని కౌగితాలు సబ్మిట్ చేయడంలో కొంత ఆలస్యం జరిగింది. ఆ క్లెయిమ్సుల లెక్కలన్నీ తీసుకొన్న తరువాత దానిమీద చర్యలు తీసుకోవాలి. ఆర్థిక స్థోమతలేని సొసైటీలు కొన్ని ఉన్నాయి. 1977-78వ సంవత్సరంలో గుంటూరు జిల్లాలో దాదాపు 106 లక్షల రూపాయలు వసూలుచేయడం జరిగింది. ఇట్లాగ అప్పటినుంచి వసూలు చేస్తున్నారు. ఇంకా వసూలుచేసే కార్యక్రమంలో ఉన్నారు. దీనికోసం 1977వ సంవత్సరంలో డైరెక్టర్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ ఆర్.సి.ఎస్—వీరందరితో ఒక కమిటీని వేయడం జరిగింది. ఈ విధంగా కట్టుదిట్టమయిన చర్యలు తీసుకోవాలనే ధోరణిలోనే చేస్తున్నారు. ఏది ఏమైనా ఇది చాలా పెద్ద మొత్తం. ప్రభుత్వం ఇంకా కట్టుదిట్టంగా చర్యలు తీసుకోవాలనే ఆలోచనలో ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. అయ్యప్పరెడ్డి :—వారు ఇచ్చిన రిప్లయిలో Extreme steps for recovery of the Government dues from the Dt. Co-operative Marketing Societies are being taken from time to time అనేది చెప్పడం లేదు. ముమ్మారు 6 కోట్ల రూపాయలు కావాలని ఉంటుంది. అప్పుడు డిప్యూటీ మార్కెటింగ్ సొసైటీ చార్జీలో ఉన్నట్లునూటి ఆఫీసు డైరెక్టర్, ఆఫీసర్లను వీరందరినీ కూడా సర్చారి చేయవలసిన ఆగత్యం ఉంది. దీనికి కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ఏటులో ఒక పెన్షన్లో ప్రొవిజన్ పెట్టుకొని ఇది రికవరీ చేసేదానికి ఉండ. అప్రొప్రియేట్ యాజ్ చేయడం లేదు. ఒక్క సయాపెసా తీసుకోవడం లేదు. దీన్ని అసహరించిన వారు మాత్రం దానిని హాయిగా అనుభవిస్తున్నారు. వారిపై

ఎటువంటి చర్య కూడా తీసుకోవడం లేదు. రివెన్యూ రికవరీ ఏళ్లు క్రింద వారిని నిర్బంధించి వసూలు చేసే పద్ధతి ఏదైనా ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—ఇది సొసైటీస్‌కి సంబంధించింది. దీని మీద పీలైనంత వరకు కొంచెం కోయర్సివ్ పైప్స్ కూడా తీసుకుందామని ఆలోచన లోనే హైలెవెల్ ఉన్నతాధికారులతో ఒక కమిటీని కూడా వేయడం జరిగింది. వసూలు చేసూనే ఉన్నాము. కొన్ని సెసైటీలలో ఆరిక స్టోమతు లేనందువల్ల వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేసినా కూడా వీలులేని పరిస్థితిలో అట్లా అగింది. ఇంకో కట్టుదిట్టముగా చర్యలు తీసుకొని త్వరిత గతిని వసూలు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచనలో ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri S. Jaipal Reddy :—The hon. Minister knows that the Dt. Co-operative Societies have been green pastures for politicians. They unfortunately belong to one party. 5 కోట్ల 25 లక్షల రూపాయలు కావలసి ఉంటే మంత్రిగారికి చీమ కుట్టివట్లుగా కూడా లేదు. పబ్లిక్ ఎక్స్‌క్యూటు కమిటీ కూడా స్పష్టంగా ఎంప్లాయిరీకి ఒక కమిటీని వేయాలి అన్నా కూడా అటువంటి కృషి ఏమీ లేకుండా మేము కలెక్టు చేసాము అంటే అక్కడ ఏమి ఉందని కలెక్టు చేసారు ? All the Dt. Co-operative Societies are like this. The Minister knows about it. Therefore, will the Government agree for the appointment of a House Committee to enquire into these scandals ?

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—అది వసూలు చేయడానికి చర్యలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా 5, 6 సొసైటీలు ఉన్నాయి. 50 లక్షలు 40 లక్షలు ఉన్న సొసైటీలు 5, 6 ఉన్నాయి. సంగారెడ్డి : 51 లక్షలు ఉంది. మహబూబ్ నగర్ 51 లక్షల 52 వేలు ఉంది. గుంటూరు 42 లక్షలు ఉంది. నిజామాబాదు 35 లక్షలు ఉంది. ఇట్లా ఉన్నాయి. 30 లక్షలకు పైన ఉన్న సొసైటీలు 4, 5 ఉన్నాయి. వాటిమీద చర్యలు తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. వారికొక్కరికీ కాదు. మాకు అంతఃన్నా ఆవేదనగా ఉంది. గౌరవ సభ్యులకన్నా మాకు కూడా ఎక్కువ ఆవేదన ఉంది. రైతులకు సహాయము చేద్దామనే ఉద్దేశంతో క్రెడిట్ లో ఇవ్వడం జరిగింది. వీలైనంత శ్వరలో వసూలు చేయాలనే ఆలోచన ఉంది. ఉన్నతాధికారులతో ఒక సంఘం వేశాము కాబట్టి త్వరితగతిని కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—వాకీలేని సొసైటీ ఏదైనా ఉంటే మంత్రిగారు ఆ పేరు చెబితే పటం కట్టుకుంటాము. మొత్తం మీద 5 కోట్లు ఉన్న వ్యవహారం కాబట్టి ఒక హవుసు కమిటీని ఈ పరిస్థితులు స్టడీ చేయడానికి తమరు ఆర్డరు జారీచేయించాలి. వారు ఒప్పుకుంటారు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు డబ్బులులేవు. రావలసినది రాబట్టడం లేదు. అటువంటిప్పుడు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ముందుకు పోయేది ఎట్లా? అవి ఎఫెక్టివ్ గా రాబట్టాలి అంటే సీర్ చేయాలి. ఆ పని అధికారులతో కాదు. అని తేలిపోయింది. పి. ఏ. సి. రిపోర్టు ఇచ్చినప్పటికీ కూడా వారు ఏమీ చర్యలు తీసుకోలేకపోయినారు. ఈ కారణాల రీత్యా హవుసు కమిటీ అవసరం. అది

వేస్తే అంతర్గతంగా ఉన్న అన్ని విషయాలు బయటపడతాయి. అటువంటివి జరుగకుండా కొంతవరకైనా అబద్ధప్రతిష్ఠ చేసేదానికి ఆది చాల మంచిది. అందువల్ల హవుసు కమిటీ వేస్తారా?

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—చాల సొసైటీల అధ్యక్షులు మాకు కొంతదబ్బు రావాలి అని కొంటర్ క్వెయిమ్మి పెట్టడం జరిగింది. రవాణా చార్జీస్ క్రింద కాని స్టాండర్డ్ షేషన్ చార్జీల క్రింద గాని రకరకాలుగా రిబేట్స్ క్రింద గాని మాకు చాల రావాలని పెడితే ఆ క్వెయిమ్మి విచారించడానికి ఉన్నతాధికారులు విచారిస్తూ ఉన్నారు. కొన్ని సొసైటీలు ఇంకా కొన్ని కాగితాలు దాఖలు చేయలేదు. చాలమంది గౌరవ సభ్యులు కూడా సహాయం అందిస్తే త్వరలో వసూలు చేయడానికి అవకాశం ఉందని భావిస్తూ ఉన్నాను. ఇప్పుడు ఉన్న ఉన్నతాధికారులు సంఘం ఏమిచేస్తుందో చూసిన తరువాత తప్పనిసరిగా హవుసు కమిటీని వేయడానికి కూడా ప్రయత్నం చేయవచ్చును.

శ్రీ డి. కె. సత్యారెడ్డి (గద్వాల) :—మంత్రిగారు రైతులు బాకీలు ఉన్నారని చిబ్బుతున్నారు. రైతులెవరిదగ్గరా సొసైటీ అధ్యక్షులు బాకీలు ఆపే పెట్టలేదు. వాళ్ళ దగరనుంచి గోళ్ళ ఊడగొట్టి వసూలు చేసి మీరు స్వాహా చేశారు. అందువల్ల రైతులు బాకీలు ఉన్నారనే విషయం వాస్తవంకాదు. బాకీలు ఉన్నది సొసైటీలు, వాటికి బాధ్యత వహించే పెద్దలు. 8 సంవత్సరాలుగా అధికారులు వసూలు చేయలేదు. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం హవుస్ కమిటీని వేయడానికి అంగీకరిస్తుందా?

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—రైతులు బాకీ ఉన్నారని నేను చెప్పలేదు. బాకీలు ఉన్నది సొసైటీలు అనే వేసు చెప్పాను. కొంతవసూలు జరుగుతూ ఉంది. ఇంకా కట్టదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వం ఆలోచనలో ఉంది. అంత దబ్బు లాకప్ అయిపోయిందని మాకు అందరికన్న ఎక్కువ అవేదన ఉంది. మొదట్లో ఉద్దేశం ఏమిటంటే రైతాంగానికి సకాలములో ఎరువులు అందించడానికి బాగుంటుందని 6, 7 సంవత్సరాలు ఈ పథకం అమలు పెట్టడం జరిగింది. తరువాత అంతా అప్పులు పడి పరిగా లేకపోతే ఆ పథకం వైందస్ చేసి ఇప్పుడు మార్కెట్ ద్వారా అగ్గో ఇండస్ట్రీస్ ద్వారా ఇంకా అనేక ఇతర సోర్సెస్ ద్వారా ఎరువులు సరఫరా చేయడం జరుగుతోంది.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నరసాపూర్) :—జిల్లా సహకార సంఘాలలో మొత్తం స్టేట్ లో మా సంగారెడ్డి—ఎక్కువ ఉంది. దాని గురించి ఎన్నో సంవత్సరాల నుండి కేసు జరుగుతూ ఉంది. విచారణ జరుగుతూ ఉంది. వని ఏమి జరగలేదు. మరి ఇప్పుడు మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకోబోతున్నారు? ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు? ఎవరిపైన చర్యలు తీసుకుకోబోన్నారు? దబ్బు ఎట్లా రాబడతారు? కొంచెం వివరాలు చెబుతారా?

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—సంగారెడ్డి 58 లక్షలు 68 వేలు బాకీ ఉన్నమాట వివరమే. దానిలో 10 లక్షలు 50 వేలు వసూలు చేయడం జరిగింది. ఈ కాలంలో కూడా, అట్లాగనే కొంత వసూలు చేసి కొంత చేద్దామని అనుకుంటున్నాను. అధికార్లు గాని అక్కడ ఉన్న సొసైటీ ప్రెసిడెంట్లుగాని ఎవరైతే తప్పులు చేస్తారో వారి మీద

అవసరమైనప్పుడు కట్టుదిట్టమైన చర్య తీసుకొని ప్రాసిక్యూషన్ లాలిని చేసి ఏది చెయ్యాలో అది చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. తప్పనిసరిగా గౌరవనీయులు చేసిన సూచన నేను తీసుకొని చూస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ గౌతు లిప్పన్న :—హవుస్ కమిటీని వేయమని మేము కోరాము. మంత్రి గారు ఏమో మెంబర్లుకంటే చాల ఎక్కువ ఆవేదన మాకు ఉన్నది అన్నారు. వారి ఆవేదన తీర్చడానికి హవుసు కమిటీ సహాయంవస్తుంటే వారికి అభ్యంతరం ఎందుకు? వారి ఆవేదన హవుసు ఆవేదన మొత్తం గెనర్ల మెంటు ఆవేదన అంకా కూడా త్వరగా నివారణ చేయడానికి హవుసు కమిటీని మీరు ఎన్నెన్ను చేయడం. మంత్రిగారికి అభ్యంతరం వుండదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అట్లా తొందరపడితే ఎట్లా? వారు కూడా కన్నబు చేయాలి కదా?

9-40 a. m.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఈ వ్యవహారంలో 1970-71 నుంచీ కూడా రాష్ట్ర సైనిక దిపార్టుమెంటు, ఎగ్జిక్యూట్వ్ దిపార్టుమెంటు, కోఆపరేటివ్ దిపార్టుమెంటు అడిటర్ జనరల్ తో సహా అందరూ దీనిలో చేయిపెట్టి కూర్చున్నారు. కానీ సమస్య లేదంటే దీనికి కారణం ఏమన్నా రాజకీయ వత్తిడులు ఉన్నాయా? ఇది అయిదున్నర కొట్లకు సంబంధించిన సమస్య కాబట్టి ఐక్యతయొక్క కోరికను, సమస్య యొక్క తీవ్రతను బట్టి హౌసు కమిటీని వేయడానికి మంత్రిగారు అంగీకరిస్తారా?

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—పెద్ద మొత్తం అయినప్పటికీ వారు అందరూ సౌకర్య పూర్వకంగా ఉన్నవారు గానీ అధికారులుగా ఉన్నవారు గానీ కవుంటర్ క్లెయిమ్స్ చేశారు. అవి డిస్మిస్డ్ కావాలి. వారు ఒక 50 లక్షల రూపాయలు మాకు రావాలని కోరారు ఇంకా అవి డిస్మిస్డ్ కాలేదు. కొన్ని కాగితాలు ప్రొడ్యూస్ చేస్తాము అంటున్నారు. ఆ దృష్ట్యా మానుకొని, ఇంకా వసూలు చేయాలంటే వసూలు చేసుకొని, ఇంకా కట్టుదిట్టమైన చర్య తీసుకొని ఉన్నకాదికారుల సమావేశం చేసుకో దొరుకున్నాము. ఇంకా కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఒక్కొక్కచోట రాబట్టు కోడానికి అతిక సోమత లేక రాబట్టుకోలేని పరిస్థితి ఉంటుంది. రాబట్టుకొనే వీలు ఉన్నచోట రాబట్టుకోదం, లేనిచోట్ల క్రిమినల్ కేసులు పెట్టడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి :—పబ్లిక్ ఎంప్లాయి కమిటీవారు తమ 11 వ రిపోర్టులో రిజమెండ్ చేశారు. Impartial agency, unconnected with the Agriculture Department and the Co-operation Department. ఈ రెండింటికీ సంబంధించినటువంటి వారికో ఒక ప్రోబ్ చేయమన్నారు. ఇమీడియట్ గా చేయిస్తున్నారు. అది ఇంతవరకు చేయలేదు. చేస్తామని ఇప్పుడు హామీ కూడా ఇవ్వలేదు. వారు ఇదమిద్దమనే పాలసీ రెసెషన్ తీసుకోలేదు. అందుకొసమే ఇంట్లో ముందు పబ్లిక్ ఎంప్లాయి కమిటీ చేసిన రికమెండేషన్లు ప్రకారం ప్రోబ్ చేసేందుకు ఒక హౌసు-కమిటీ చేస్తే సప్లం ఏమిటి? వారి కౌంటర్ క్లెయిమ్స్ విషయం కూడా ఆలోచన చేస్తారు. లెజిస్లేటివ్ ఏజన్స్, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఏజన్స్ ఏదీ పాద్యం అవుతుంటే హౌసు-కమిటీ అడిరికమెండ్ చేస్తుంది కనుక హౌసు కమిటీ అగత్యం ఉందని చాటి వస్తున్నామని మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—పబ్లిక్ ఎకౌంటు కమిటీవారుచేసిన కూడా సూచనలు కూడా అమలు జరిగేందుకు ప్రయత్నం చేస్తాము.

(ఇంటర్వ్యూ)

సివిల్ చర్యలు తీసుకుంటాము. క్రిమినల్ చర్యలు లాంచ్ చేస్తాము. అవసరమైతే పబ్లిక్ ఎకౌంటు కమిటీ సూచనలు అమలు చేస్తాము.

(ఇంటర్వ్యూ)

తీసికోవలసిన వారిమీద సివిల్ చర్యలు తీసుకుంటాము. రికవరీ చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటాము. క్రిమినల్ చర్యలు తీసుకోబోతున్నాము. పబ్లిక్ ఎకౌంటు కమిటీ సూచనలు కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని ఉన్నతాధికారులతో సమావేశం చేసుకొని కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకొని చేస్తాము గానీ ఇప్పుడు హౌసు కమిటీతో నిమిత్తం లేదు.

(ఇంటర్వ్యూ)

శ్రీ ఎన్. ఆళ్వార్దాస్ (విశాఖపట్టణం) :— అధ్యక్ష, పాయింట్ ఆర్డర్ ప్రశ్నలు వేసినప్పుడు సప్లిమెంటరీ వేసినప్పుడు మంత్రులు జవాబు చెప్పాలి. కానీ This should not a form for discussion. So, you cannot go on wasting our time.

Mr. Speaker :—There is no point of order. You please resume your seat.

Sri S. Alwar Das :—Let my point of order go on record.

Mr. Speaker :— You are defying the Chair, You resume your seat.

Sri S. Alwardas :—You are wasting our time.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మర్యాదగా మాట్లాడటం నేర్చుకోవాలని నేను సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఆళ్వార్దాస్ :—డిస్కషన్ క్రింద పోవచ్చా? తమరు ఎందుకు చేస్తున్నారు? ఇంత అవకాశం ఎందుకు ఇస్తున్నారు?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అది నాకు తెలుసు. మీరు చెప్పడానికి అధికారంలేదు. మీరు కూర్చోండి. నేను ఎంతో ఓపిక చూపిస్తున్నాకూడా మర్యాద అతిక్రమించే పద్ధతిలో సభ్యులు మాట్లాడుతున్నారు. దీనిగురించి నేను చాలా సీరియస్ చర్య తీసుకుంటాను. అనవసరంగా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రైజ్ చేస్తున్నారు. స్పీకర్ మీద క్రిటిసిజమ్ చేయడం సబబుకాదు. చైర్ మెన్ సభ్యులు చాలా గౌరవంగా ప్రవర్తించాలని వినియోగార్థకంగా సభ్యులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఏ సభ్యుడూ నా అనుమతి లేకుండా మాట్లాడవద్దు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మేము అడిగిన హౌసు కమిటీ విషయంలో మంత్రుల గారికి ఏమి అభ్యంతరం?

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—నా సమాధానంలో చెప్పాను, సివిల్ చర్య తీసుకొని రివరీ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. అవసరమైతే క్రిమినల్ ప్రాసీక్యూషన్ లాంచ్ చేస్తాము. ఈ చర్యలన్నీ తీసుకుంటాము కాబట్టి హాసు కమిటీ నేను వప్పుకోవడం లేదు.

(ఇంటర్వ్యూ)

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—సుమారు 6 కోట్ల రూపాయల వ్యవహారంపట్ల ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటున్నాము అంటున్నారు. ఆ చర్య తీసుకోవడంలో హాసు కమిటీ సహకారం పొందడం మంచిదిని మేము సీరియస్ గా భావిస్తున్నాము. మంత్రిగారు నిరాశ రించినందుకు ప్రాపెస్టుగా వాకవుట్ చేస్తున్నాము.

(జనతాపార్టీ సభ్యులు వాకవుట్ చేసిరి)

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ : ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చారు కాబట్టి వారై నా హాసు కమిటీకి ఆమోదం ఇస్తారా ?

(No reply)

Starting of B.Sc. Courses in Dairy Technology by A.P. Agricultural University

189—

*3—Y Q.—Sri Nallapareddy Srinivasul Reddy (Venkatagiri).—Will the Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether the Andhra Pradesh Agricultural University has decided to start B.Sc. course in "Dairy Technology";

(b) if so, when will the said course be started ; and

(c) whether the Agricultural University has asked I.C.A.R. for any assistance in this regard ?

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—(ఎ) (బి). ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం ఆ కోర్సును 1978 జూలై, ఆగస్టులో ప్రారంభించి ప్రభుత్వ అనుచరి పొందాలని ఉద్దేశిస్తున్నది. ఆ ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వం తీవ్రంగా పరిశీలిస్తున్నది.

(సి) అవునండీ.

Reduction of Sugar Quota For Lower and Higher Income Group in Twin Cities

199—

* 1448-P. Q.—Sarvasri Sultan Salahuddin Owaisi (Charminar) Amanullah Khan (Chandrayanagutta) Baquer Agha (Yakatpura):—Will the Minister for Civil Supplies be pleased to state:

(a) whether it is a fact, that the Sugar quota for lower and higher income groups in the twin cities has been reduced;

(b) if so, how much and since when ;

(c) the reasons therefor.

(d) the steps contemplated to supply sugar in the open market at the controlled rate ; and

(e) whether the Government will restore the original quota in the interest of the common man ?

పౌర సరఫరాల శాఖామాత్యులు (శ్రీ ఎ. వీరప్ప) :—(ఎ) అవునండి.

(బి) జంట నగరాలలో రేషను కార్డుపై సరఫరా చేసే లేవీ చక్కెర పరిమాణం 1-4-78, 1-6-1978, 1-8-1978 తేదీలలో మూడుసార్లు తగ్గించబడింది. వివరాలు ఈ క్రింద ఇవ్వబడ్డాయి :

(1) 31-3-1978 తేదీవరకు ఇచ్చిన చక్కెర కోటా.

స్వల్పదాయ వర్గం	అధికదాయ వర్గం.
ఒక్కొక్క కార్డుపై నెలకు 4 కిలోల గరిష్ఠ పరిమితికి లోబడి ఒక్కొక్కరికి నెలకు ఒక కిలో.	ఒక్కొక్కరికి కార్డుపై నెలకు 8 కిలోల గరిష్ఠ పరిమితికి లోబడి ఒక్కొక్కరికి నెలకు రెండు కిలోలు.

(2) 1-4-1978 నుండి తగ్గించిన పరిమాణం.

స్వల్పదాయ వర్గం.	అధికదాయ వర్గం.
నెలకు నాలుగు కిలోలు లభించేవారి కార్డుపై ఒక కిలో.	నెలకు నాలుగు కిలోలు, అంతకు పైబడి లభించేవారి కార్డుపై ఒక కిలో.

(3) 1-6-1978 నుండి మరల తగ్గించిన చక్కెర పరిమాణం.

స్వల్పదాయ వర్గం.	అధికదాయ వర్గం.
వీరికి ఎట్టి తదుపరి తగ్గింపు చేయలేదు.	నెలకు నాలుగు కిలోలకు మించి లభించే వారి కార్డుపై మరల ఒక కిలో తగ్గించబడింది.

(4) 1-8-1978 నుండి మరొకసారి తగ్గించిన చక్కెర పరిమాణం.

స్వల్పదాయ వర్గం.	అధికదాయ వర్గం.
వీరికి ఎట్టి తదుపరి తగ్గింపు చేయలేదు.	నెలకు ఆరు కిలోలు లభించేవారి కార్డుపై మరొక కిలో తగ్గించబడింది. ఇతరుల విషయంలో ఎట్టి తగ్గింపు చేయబడలేదు.

(సి) కేంద్ర ప్రభుత్వం, గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాలలోని వారందరికీ, సమానంగా ఒక్కొక్కరికి నెలకు 425 గ్రాముల లేవీ చక్కెరను పంపిణీ చేసే పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. రాష్ట్రానికి 1977 వసంబకు మరకు 14,145 టన్నుల చక్కెర కోటా లభించేది. 1977 దిశంబరు నుండి దీనిని నెలకు 20,882 టన్నులకు పెంచారు. ఈ చక్కెర కోటాను పెంపుతూ కేంద్ర

ప్రభుత్వం, గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాలలో ఒక్కొక్కరికి నెలకు 425 గ్రాములు లేవీ చక్కెర పంపిణీ అయ్యేటట్లు చూడటానికి ఈ అదనపు కోటాను ఉపయోగించ వలసిందిగా స్పష్టం చేసింది.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాలలో సరిసమానంగా ఒక్కొక్కరికి నెలకు 425 గ్రాముల చొప్పున చక్కెరను పంపిణీ చేయాలన్న కేంద్ర ప్రభుత్వ సాధారణ విధానాన్ని అవలంబించ లేకపోయినట్లు యితే 1977 నవంబరు వరకు అందుతున్న 14,145 టన్నులకు తగ్గించబడితుందని కూడ కేంద్రం తెలియజేసింది.

కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకం దృష్ట్యా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పట్టణ ప్రాంతా లో ఇస్తున్న కోటాను దళితులవారీగా తగ్గించాలని నిర్ణయించింది. జంటనగరాలలో, దళం వారీగా, తగ్గించినందువల్ల, ఇప్పటివరకు మిగిలిన చక్కెరను గ్రామీణ ప్రాంతాలలో గల వ్యత్యాసాన్ని సాధ్యమైనంతవరకు తొలగి చే ఉద్దేశంతో అక్కడ పంపిణీ చేసేటందుకు జిల్లాలకు సంబంధించింది.

(డి) కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రస్తుత విధానం ప్రకారం, రిస్ కాత, లేవీ ఉంటున్నది. మిగిలిన రిస్ కాతం పై లేవీ లేదు. లేవీ చక్కెర చౌక ధరల దుకాణాల ద్వారా కంట్లోలు దళకు పంపిణీ చేయబడుతున్నది. లేవీ లేని చక్కెరను పరిశ్రమదారులు బహిరంగ మార్కెటులో అమ్ముకోవడానికి అనుమతించబడింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రస్తుత విధానం ప్రకారం, స్వేచ్ఛగా అమ్ముకొనే చక్కెరను కూడ కంట్లోలు దళకు సరఫరా చేయడానికి వీలుకాదు.

(ఇ) లేదండీ. అందరికీ న్యాయంగా చక్కెరను పంపిణీ చేయాలని కేంద్రం నిర్ణయించినందువలనను, మరో విధానాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అవలంబించినట్లయితే, కేంద్రం ఇచ్చే అదనపు కోటాను వదులుకోవలసి ఉన్నందునను ఆ కోటాను పెంచడం సాధ్యపడదు.

Payment of Legitimate Wages to the Coolies Hired for Departmental Works

191—

*991 Q.—Sri Ch.Rajeswara Rao (Sircilla) :— Will the Minister for Forests be pleased to state :

(a) whether the Minister for Forests during his Tour in Nallamala Forest area in the month of April, 1978, found that coolies hired for Departmental works are not being paid their legitimate wages ; and

(b) if so, the steps taken by the Government for payment of their legitimate wages regularly ?

9.50 a. m.

అటవీ శాఖామంత్రిలు (శ్రీ విజాం వలి) :—ఎ. లేదండీ

బి. కావు లేదండీ,

re: Carrying away of the dead body
of a new born baby by a dog in King
George Hospital, Visakhapatnam.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—నల్లమల అడవులలో కూలీలు ఉన్నారు. వారి మన
మినిమమ్ అడ్మినిస్ట్రేటర్ వేజెస్ కూడా ఇవ్వడం లేదు. వ్యవసాయ కార్మికులకు
ఇచ్చే టువంటి మినిమమ్ వేజెస్ వారికి యిప్పిస్తారా.

శ్రీ నిజాం వలి :—ఈ విషయం ముందే నాకు ఆ కూలీలు రిప్రజెంటు చేశారు.
ఈ విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలన చేసి త్వరలోనే ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటుంది.

Mr. Speaker :—Question and Answers and over.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—అడ్డరన్ మెంటు మోషను ఒకటి ఇచ్చాము. దానికి ఒక
కన్ వెన్ షను మన అసెంబ్లీలో ఉన్నది. దాని రీజన్ను, అవసరం చెప్పినా మీరు
అవకాశం ఇవ్వటం లేదు

మిస్టర్ స్పీకరు :—అడ్డరన్ మెంటు మోషను విషయంలో నా ఛాంబర్స్ లో
చర్చిద్దాము అంటే ఎవరూ రాలేదు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—ఎప్పుడు చెప్పారు?

మిస్టర్ స్పీకరు :—అది ఇచ్చినప్పుడే చెప్పాను.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మీరు ఛాంబర్స్ లో చర్చిస్తారు. ఇప్పుడు తమరు
తీసుకున్న స్టాండు—నేను ఇప్పుడు వచ్చి అడిగితే నేను ఎలా చేస్తేనే హవునులో
దాని గురించి మాట్లాడాలి లేక పోతే నేను మాట్లాడ దానికి అవకాశం ఇవ్వను”
అన్నదేనా మీ స్టాండు అని నేను అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకరు :—పద్ధతి ఏమిటంటే అడ్డరన్ మెంటు మోషను విషయంలో
ముందుగా ఛాంబర్స్ లో చర్చించుకొని తరువాత మాట్లాడాలని నా ఉద్దేశము.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మీ ఛాంబర్స్ లో చర్చకు పిలచే హక్కు మీకు ఉంది.
తప్పకుండా ఏ సభ్యుడైనా కలుసుకోవాలి. దీనికి నాకు ఎటువంటి అభ్యంతరము
లేదు. కాని ఇదే ఒక పాలసిగా

మిస్టర్ స్పీకరు :—ఆట్లా కాదండీ. రూల్స్ లో కూడా

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మీరు ఏదయినా టైము ఇవ్వండి. వచ్చి
చర్చిస్తాము. రేపయినా దాని గురించి చెప్పడానికి అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకరు :—చర్చించిన తరువాత మనము ఏ విధానము అవలంబింప
వలసినది అప్పుడు నిర్ణయించు కుందాము.

MATTERS UNDER RULE NO. 329

CARRING AWAY THE DEAD BODY OF A NEW BORN BABY BY A DOG
IN KING GEORGE HOSPITAL, VISAKHAPATNAM.

శ్రీ ఎ. మడన్ మోహన్ :—విశాఖపట్టణంలోని కింగ్ జార్జి ఆసుపత్రి,
ప్రసూతి వార్డు నుండి నెలలు నిండకముందే పుట్టిన పసిపాప మృత్యు చేత చనిపోయింది.

re: Carrying away of the dead body of a new born baby by a dog in King George Hospital, Visakhapatnam.

30-7-1978న ఒక కుక్క ఎత్తుకుపోయిన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చింది. గౌరవనీయులు శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు కూడా ఈ విషయాన్ని నా దృష్టికి తీసుకువచ్చారు.

2. ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిన ఈ పిర్యాదును దర్యాప్తు డివిజన్ వెంటనే వివేచించడానికి సీనియరు అధికారి, వైద్య, ఆరోగ్యశాఖ అదనపు డైరెక్టరు అయిన డాక్టరు ఎం. సి. అప్పారావుగారిని సంబంధం జరిగింది.

3. దర్యాప్తు అధికారి వివేచిక ప్రకారం వాల్తేరులోని సీరియరం వాస్తవ్యుడైన 10-00 a. m. శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావుగారి భార్య శ్రీమతి కె. చంద్రమతి కాన్పుకోసం విశాఖపట్నంలోని కింగ్ జార్జి ఆసుపత్రి ప్రసూతి వార్డులో 23-7-1978 రాత్రి గం. 9-50 లకు చేరింది. ఆమె 30-9-1978న తేదీన ప్రసవిస్తుందని భావించబడింది. కాని 23-7-1978ననే ఆమె ప్రసవించి, 11 కిలోల బరువుగల ఒక నెలలు విండని శిశువును కన్నది. ఆ శిశువును గైనిక్ వార్డు పిగ్మెయ్టర్ నర్సింగ్ యూనిట్ లో ఉంచారు. ఆసుపత్రికి ఆ శిశువు 30-7-1978 మధ్యాహ్నం గం. 12-00 లకు చనిపోయింది. డ్యూటీలో ఉన్న అసిస్టెంట్ నర్స్ ను ఆ శిశువు చనిపోయిందని ప్రకటించి ద్రువపరిచారు. శిశువు తల్లిచంద్రమతి శిశుమరణాన్ని గురించి తెలియజేశారు. ఆసుపత్రి అధికారులు మృతదేహాన్ని పరిష్కరించేందుకు శిశువు తండ్రి తన వ్యూతి తెలియజేశారు. డ్యూటీలో ఉన్న నర్సు శ్రీమతి ఎ. విజయలక్ష్మి మధ్యాహ్నం ఒంటి గంటకు మార్పురీకి ఒక చీటీ ఇచ్చి 'లాచ్చి' (మహిళా నర్సుగల ఆర్డర్) ఆయన శ్రీమతి ఎ. ఎల్లమ్మకు మృతదేహాన్ని అప్పజెప్పింది. శ్రీమతి ఎల్లమ్మ మృతదేహాన్ని తన తరువాత డ్యూటీకివచ్చిన మరొక లావచ్చి ఆసుపత్రికి అప్పజెప్పింది. శ్రీమతి ఎ. అప్పారావు మృతదేహాన్ని తీసుకొని మార్పురీకి వెళ్ళింది. ఆయితే మార్పురీ ఇన్ చార్జిగా ఉన్న వ్యక్తి బోజానికి వెళ్ళినందున ఆగరి లాగం వేసి ఉన్నట్లు తనిగొనింది, అందుచేత శవాన్ని మురికి బట్టల పెట్టె వెనుకకు తీసుకువచ్చి రెండవ నెంబరు ప్రసూతి వార్డు స్నానపు గదులవద్ద ఉంచి ఇతర పనులు చూస్తున్నది. ఆరోజు ఆదివారం భారీవర్షం కురిసింది. మధ్యాహ్నం సుమారు గం. 1-30 లకు శవాన్ని ఒక కుక్క ఎత్తుకుపోతున్నట్లు కొంత మంది రోగులు చూసి కేకలు పెట్టారు. శ్రీమతి ఎ. అప్పారావు నర్సింగ్ డివిజన్ బయటకు వచ్చి కుక్కను తరుముగా కుక్క, శవాన్ని పడవేసి పరుగెత్తుకుపోయింది. అప్పుడు ఆ దేహాన్ని తీసుకువెళ్ళి మార్పురీకి అప్పజెప్పింది.

4. ప్రసూతి వార్డులో కుక్కలు రాకుండా మట్టి ఇటుకలతో చిన్న బీటకోడ కట్టబడినప్పటికీ తీగవల దెబ్బతిన్న పరిస్థితిలో ఉండటం చేత వీధికుక్కలు తేలికగా లోపలకు రావటానికి పీలవతున్నదని కూడా తెలియ జేయబడింది. ప్రహరీ గోడకు అక్కడక్కడ కన్నములు ఉండటంచే కుక్కలు ఆసుపత్రి ఆవరణలో యదేచ్ఛగా తిరుగుతున్నాయని కూడా తెలియజేయబడింది. ఆసుపత్రి సూపరింటెండెంట్ కుక్కలను పట్టి నాశనము చేయుటకు ఏర్పాట్లు జేయవలసిందని. విశాఖపట్నం మున్సిపల్ కమిషనర్ ను ఈ సంఘటన జరుగక ముందే కోరారు.

5. దర్యాప్తు అధికారి పై విషయాల దృష్ట్యా కుక్క లోపలకు రావడాన్ని ఎవరూ చూడటానికి వీలాలేనందున శవాన్ని కుక్క ఎత్తుకు పోయినందుకు ఎవరినీ బాధ్యులుగా నిర్ణయించడానికి వీలులేదని అభిప్రాయ బిడ్డారు.

6. అయినప్పటికీ, అనుపత్రి ఆవరణలోకి వీధి కుక్కలు రాకుండా నిరోధించడానికి వెంటనే కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలని నేను విశాఖపట్నంలోని కె.జి. అనుపత్రి ఆర్.ఎమ్.ఓ. కు, సూచించి, టుంటూరు ఆడేశాలు నారి చేస్తున్నాను ప్రసూతి వార్డులోని తీగవల మరమ్మత్తు చేయబడింది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఆ బిడ్డ బ్రతికి ఉండగానే కుక్క ఎత్తుకు పోయిందనే ఆరోపణ బాగా ఉన్నది. కుక్కలు అనుపత్రిలో ప్రవేశించడం చాలా ఘోరమైన విషయం దాని మీద ప్రత్యేకమైన సంచారణ చేయాలి. కుక్క ఈడ్చుకు పోకముందే బిడ్డ చచ్చిపోయినట్లు అధికారులు డిక్లేర్ చేసినట్లుగా ఆ విధంగా రికార్డ్ సృష్టించుకొన్నట్లుగా ఆరోపణలు ఉన్నాయి. దాని మీద ప్రత్యేకమైన విచారణ జరిపిస్తారా?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—అటువంటి విషయం ఏమీ లేదు. బిడ్డ చని పోయిన తరువాత తల్లిదండ్రుల రన్ సెంట్ తీసుకోవడం జరిగింది. అందువల్ల కుక్క ఈడ్చుకుపోయిన తరువాత చచ్చిపోయిన విషయం కాదు. ఆ సమాచారం అందిన తరువాత వాస్తవాన్ని ఋజువు పరచడానికి మేము ఉన్నతాధికారిని పంపడం జరిగింది. చచ్చిపోయిన బిడ్డను కుక్క తీసుకుపోవడం ప్రారంభమైతే కేసు పెట్టగానే వదలి పెట్టింది. ఆ సంగతి తిరిగి విచారణ చేయడం అవసరం లేదు. భావిస్తున్నాను.

Sri Ch. Parasurama Naidu (Parvathi puram) :—We are supporting the demand for an enquiry committee.

మిష్టర్ స్పీకర్ :—వారు ఎంక్వయిరీ కావాలని అడిగాడు. చేయడానికి వీలు లేదని చెప్పారు.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—పాయింట్ ఆఫ్ ఇన్ ఫర్ మేషన్, ఇవ్వాలి సర్క్యూలేట్ చేసిన ఎజెండాలో ఫలానా రి291 వస్తుంది. కాలి ఎజెన్షన్ వస్తుందిని యిదివరకు వ్రాసి యిచ్చేవారు గదా యిప్పుడు ఎందుకు వ్రాసి యివ్వలేదు; మాకు సర్క్యూలేట్ చేసిన ఎజెండాలో లేదు.

మిష్టర్ స్పీకర్ :—రూల్ రి291కి సంబంధించినవి ఎజెండాలో వ్రాసే ఆచారం లేదు. మొదటి నుంచి యటువంటి ఆచారం లేదు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—ఇకముందు పెట్టుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి :—రూల్ రి291కి సంబంధించి అరగింపు ముందు నోటీసు యిస్తారు గనుక క్వెషన్ అవర్ అయ్యే లోపల అడిషనల్ గా సర్క్యూలేట్ చేస్తే బాగా ఉంటుంది.

మిష్టర్ స్పీకర్ :—అలాగే.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—నేను కూడ రూల్ 320 క్రింద నోటీసు యిచ్చి ఉంటిని. వరంగల్ పాలిటెక్నిక్ కాలేజీ మీద పోలీసులు పడి విద్యార్థులను, టీచింగ్ స్టాఫ్ ను దెబ్బలు కొట్టారు. అది రాలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రేపు ఎస్తుంది.

RULING BY THE CHAIR

re: Privilege Motion on publishing the Mukhtadar Commission report in the News papers before it is presented to the House.

శ్రీ బాటం శ్రీరామమూర్తి :—నన్ను కొద్దిగా చెప్పివ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రూలింగ్ వ్రాసినాను.

శ్రీ బాటం శ్రీరామమూర్తి :—నేను పెట్టినటువంటి మోషన్ ఏదో కనీసం చెప్పాలిగదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను చదువుతున్నాను గదా? ప్రీవీలేజ్ మోషన్ మీద మాట్లాడడంకుంటే ఎట్లా కుదురుతుంది?

శ్రీ బాటం శ్రీరామమూర్తి :—ప్రీవీలేజ్ మోషన్ ఎందుకు యిచ్చారో చెప్పక పోతే ఎట్లా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు నోటీసు యిచ్చారు దానిమీద రూలింగ్ యిస్తాను.

10-10 a. m.

శ్రీ బాటం శ్రీరామమూర్తి :—నోటీసు యిచ్చిన తరువాత నేను మాట్లాడాలి.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—రూల్స్ లో ప్రీవీలేజ్ మోషన్ యిచ్చినవారు మాట్లాడకుండానే రూలింగ్ యివ్వాలని ఉంటే దయచేసి చదివి విసిరివేయండి అలా మాట్లాడకూడదు అనేది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మాట్లాడకూడదని లేదు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మాట్లాడకూడదని లేనప్పుడు మాట్లాడవిచ్చే అధికారం మీకు ఉన్నదిగదా? తమరు రూలింగ్ యిచ్చే ముందు మోషన్ యిచ్చిన వారి పాయింట్స్ వినండి. వివి మీ పాయింట్స్ ఏమీ అంగీకారం కాదు అని మూడుమూడు నొక్కి చెప్పి త్రోవ వేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అది కాదు, నేను చెప్తున్నాను.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—ప్రీవీలేజ్ మోషన్ ఎందుకు యిచ్చారో చెప్పుకోవ్వండి. చెప్పుకోవ్వకుండానే జడ్జిమెంట్ యిచ్చి ఎక్స్ ప్రెస్డ్ జడ్జిమెంట్ యిచ్చే వదలి పెడతారా మీరు?

re : An privilege moti on onpub-
lishing the Mukhtar Commission
Report in the news papers before it is
presented to the House.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు క్రొత్త ప్రొసీజర్ ఫాలో కావాలంటే.....

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—క్రొత్తది కాదు. ఈ ప్రొసీజర్ అమల్లో ఉన్నది. తమరు ఎం.ఎల్.ఏ.గా ఉన్నప్పుడు తమరే ఉండాలని వాదించారు, నాకు బాగా జ్ఞాపకం.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—ఇది క్రొత్తది కాదు, ప్రీవిలేజ్ మోషన్ యిచ్చిన మూవర్ ఆయన ప్రైమఫేసి కేస్ ఉన్నదో లేదో చెప్పకుంటే తరువాత అటువైపు నుంచి విని తరువాత ప్రైమాఫేసి కేస్ ఉంటే రిఫర్ చేయడం కదు. అలాకాకుండా వెంటనే నేను రూలింగ్ యిస్తాను అంటే యూనిటరరీ డెసిషన్ కాదు గదా ; ప్రీవిలేజ్ మోషన్ యిచ్చాము ప్రీవిలేజ్ ఉన్నదో లేదో ప్రైమ ఫేసి కేస్ ఉన్నదో లేదో ఋజువు కావాలిగదా ; వినాలిగదా ;

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు యిచ్చిన నోటీసులోనే వున్నదిగదా ;

Sri Ch. Parasurama Naidu :—There will not be much elabo-
ration.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—నేను ఎందుకు యిచ్చానో ఏమని యిచ్చానో చెప్పకుండానే మీరు అలా మాట్లాడితే ఏమైనా బాగా ఉన్నదా ? ఎందుకు యిటువంటి పరిస్థితి తీసుకువస్తున్నారు ? ఎప్పుడూ లేనటువంటిది చేస్తున్నారు. మేము చాల ఓపిక పడుతున్నాము అనుకోండి. కనీసమైన మర్యాదగదా ? మేము ఎందుకు మోషన్ యిచ్చామో చెప్పాలిగదా ? అంత తొందరపడితే ఎలా ?

(శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు లేచి నిలబడిరి)

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ రూల్ మీద ఏమైనా మాట్లాడుతారా ?

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—నన్ను చెప్పనివ్వకుండా వారు చెప్పడం ఏమిటి ? నేను మూవ్ చేసిన వాడిని. నన్ను కూర్చోమని అక్కడ మాట్లాడమంటారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఎటోబ్ దిస్ మాటర్.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—దేనివి గురించి అయినా నేను మాట్లాడకుండా మధ్యన యింకో మనిషిని మాట్లాడమంటారు ఏమి ? ఏమిటది ? ఎక్కడైనా ఉన్నదా ఈ తంతు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—చెప్పేది వినకుండా

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—ఏమిటి వినాలి ? నేను చెప్పినది మీరు విన కుంా చెవుతున్నారు. నేను వినలేదు అంటారు ఏమిటి ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రూల్ లో ప్రొసీజర్ సంగతి మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—నేను ప్రొసీజర్ గురించి మాట్లాడుతున్నాను. నా మాట మీరు వినకుండా అటు మాట్లాడతారు ఏమిటి ?

Ruling by the Chair :
re: On privilege motion regarding publishing the Mukhtadur Commission Report in the news papers before it is presented to the House.

మిస్టర్ స్పీకర్ : — మీరు ప్రొసీజర్ గురించి మాట్లాడడం లేదు. మోషన్ గురించి మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ బాటం శ్రీరామమూర్తి :—నేను దేనిని గురించి మాట్లాడుతున్నానో మీకేమీ తెలుసు. నన్ను మాట్లాడనివ్వకుండా.....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు మాట్లాడినారు కాబట్టే చెపుతున్నాను.

శ్రీ బాటం శ్రీరామమూర్తి :—ఏమి మాట్లాడాను ? మీకేనా ? నాకు నోరులేదు అనుకుంటున్నారా ? ఏమి చుర్యూద యిది ? మోషన్ యిచ్చిన మినిషివి ఏమి చెప్పానో వినకుండా ?

Mr. Speaker :—I have not given you permission to speak even.

Sri Bhattam Sriramamurthy :—You must given me permission under the Rules. I am going to make it clear. You have no alternative but to give me permission.

Mr. Speaker :—You cannot dictate to me ?

Sri Bhattam Sriramamurthy :—This is the right given to me under the Rules. You cannot deny me the position.

Mr. Speaker :—Come on. Quote the Rule.

శ్రీ బాటం శ్రీరామమూర్తి :—మీకేగాని తొందర మాకులేదు. అనుకున్నారా ? మీరు చెప్పతూ ఉంటే అంత తొందరపడితే ఎట్లా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఎవరు తొందర పడుతున్నారు ? మీరే తొందర పడుతున్నారు అనవసరంగా.

శ్రీ బాటం శ్రీరామమూర్తి :—నేను చదువుతున్నాను. నేను మాట్లాడుతూ ఉంటే చుర్యూద యింకొకరిని మాట్లాడమంటున్నారు ? ఎందుకు వచ్చినట్లు మీరు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఏ విషయం మాట్లాడుతున్నారో తెలుసుకోకుండా మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ బాటం శ్రీరామమూర్తి :—మీకేకాదు తొందరపడడం ఆందరికీ వున్నది. నేను చాల ఓపికగానే మాట్లాడుతున్నాను. ఈ మోషన్ ఎందుకు పెట్టానో దేనికి పెట్టానో మీరు వినాలి. వినకుండా.....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మొందర తమరు తొందరపాటు కొంచెం మానుకుంటే బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ బాటం శ్రీరామమూర్తి :—ఇది బాగా లేదని మీకు మనవిచేస్తున్నాను. అంతకన్న యింకేమి చెప్పదలచుకోలేదు. ను మోషన్ యిచ్చాను ఇచ్చిన తరువాత

Ruling by the Chair :

11th August, 1978. 157

re : An privilege motion on publication of the Mukhtad Commission Report in the news papers before it is presented to the House.

ఎందుకు యిచ్చానో దేనికోసం యిచ్చానో చెప్పవలసిన అవసరం, ఆగత్యం వున్నది. అలవాటు వున్నది. సాంప్రదాయం వున్నది. దానిని త్రోసిపుచ్చడం మర్యాదకాదు. సభ్యులకు ఉన్నటువంటి హక్కులను ఈ రూపంలో త్రోసి పుచ్చితే ధర్మంకాదు.

Rule 171 : (1) "The Speaker, if he gives consent under Rule 168 and holds that the matter proposed to be discussed is in order, shall....."

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుర్ రెడ్డి వెంకటగిరి :—ఆన్ ఎపాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్, అసలు రూలు-168 ఎడ్జర్ మెంట్ మోషన్ కు అన్వయించదు; వారు పాతపుస్తకం చూసి చదువుతున్నట్లున్నది. నేను చదివి వినిపిస్తాను. 10-10 a.m.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :—ఇది ప్రీవీలేజీమోషన్, ఎడ్జర్ మెంట్ మోషన్ కాదు.

శ్రీ భాట్ల శ్రీరామమూర్తి :—ఇది కొత్త పుస్తకమే. అయితే, కొత్త సాంప్రదాయం మాత్రం కాదు.

Rule 67 of Rules of Procedure and Conduct of Business in the A.P. Legislative Assembly says: "67(1) The Speaker, if he gives consent under rule 63 and holds that the motion proposed to be discussed is in order shall, after the questions and before the list of business is entered upon call the member concerned who shall rise in his place and ask for leave to move the adjournment of the Assembly Provided that the Speaker may, if necessary, hear the member concerned before refusing his consent under Rule 63 or holding the motion as not being in order: అంటే-నబైత్ తవయితే ప్రమోట్ చేశామో అది ఆర్డర్ లో వుంటే - అది ఎలవ్ చేసారా, లేదా అనేది కొశ్చన్ కాదు. If the subject matter proposed to be discussed is in order అప్పుడు చేయవలసిన పని ఏమిటంటే- స్పీట్ మెంట్ యివ్వవలసి వుంటుంది, మోషన్ ఆర్డర్ లో వుంటే, తరువాత మీరు ఇష్టం వచ్చిన స్పీట్ మెంట్ యివ్వవచ్చు, కాని, దీనికి సంబంధించి ప్రొవిజన్ వుంది. Provided where the Speaker has refused his consent or the subject matter proposed to be is not in order, he may, if he thinks it necessary read the notice of motion and state the reasons for refusing consent or holding the motion as not being in order: ఒకచో అది కాదు అనుకుంటే మీరు ఇది ఆర్డరులో లేదు అని త్రోసివేయవచ్చు. మోషన్ ఆర్డరులో వుంటే మాత్రం మీరు రూలింగు యిచ్చేముందు మెంబరు కాను ఎందుకు యీ మోషన్ యిచ్చాడో చెప్పడానికి అవకాశం యివ్వవలసి వుంటుంది. మోషన్ ఆర్డరులో లేకపోతే మీ గదిలోనే దానిని త్రోసివేయవచ్చు. మీ అధికారాలను, హక్కులను ఎవరూ కాదనడంలేదు. కాని, ఒక మోషన్

re: A privilege motion on publishing the Mukhtad Commission Report in the news papers before it is presented to the House.

యచ్చిన తరువాత, మీరు చూసిన తరువాత మీరు రూలింగు యివ్వడానికి నిర్ణయించుకొన్న తరువాత మోషన్ యిచ్చిన మే జగను విడుదల రూలింగు కస్తాననడం మాత్రం ధర్మం కాదు, న్యాయం , సాంప్రదాయం కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—తమకు మనవిజేసేది—మీరు యా మోషన్ బిట్ అవ్ అర్డర్ అని చెప్పబోతున్నాను. అందుచేత నేను కన్ సెంట్ యిస్తేను.

శ్రీ బాబు శ్రీరామమూర్తి :- అంటే యీ మోషన్ అర్డర్ లో లేదంటారా ; లేక రూలింగ్ చేస్తున్నారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మోషన్ అవుటావ్ అర్డర్ అని చెబుతున్నాను. దయ చేసి నేను చెప్పేది ముందు మీరు వినండి I am giving the Ruling.

Sri Bhattam Srirama Murthy' M.L.A. has given notice of Privilege Motion alleging that breach of privilege occurred by publishing Mukhtadar Commission Report in 'The Indian Express' and 'Andhra Prabha' before the same report is presented to the House.

There have been number of cases where premature publication of various reports connected with the business of the House are not treated as breach of privilege. As mentioned by M. N. Kaul and Shaktidher in 'Practice and Procedure of Parliament' second Edition at p. 246:—

"According to the Parliamentary Practice, usage and convention, it is improper, although technically not a breach of privilege or contempt of the House, to give for any reason premature publicity in the press to notices of questions, adjournment motions, resolutions, answers to questions and other similar matters connected with the business of the House. If this takes place, the Speaker may express his displeasure against the person responsible for it. The following are instances of such impropriety and breaches of conventions:

Publication of questions before they are admitted by the Speaker and before their answers are given in the House or laid on the Table.

Publication of answers to questions before they are given in the House or laid on the Table.

Publication of notices of adjournment motions or resolutions before they are admitted by the Speaker or mentioned in the House.

Publication of the Report of Committee or Commission appointed by Government in pursuance of a resolution of the House or an undertaking given in the House.

re: An privilege motion on publishing the Mukṛadar Commission Report in the news papers before it is presented to the House.

Making of important policy announcements by Ministers outside the House while the House is in Session."

Thus it is clear that Publication of the Report of the Commission appointed by the Government in pursuance of the resolution of the House does not constitute a breach of privilege.

I may mention here a case that happened in Lok Sabha. The leakage of Bank Commission Award before presentation to the House was considered not a breach of privilege as the Speaker considered that there was no prima facie case when it was published on the 22nd August, 1955. The Speaker ruled:—

"It is equally the duty of the press to help in observance of parliamentary conventions: it is a wrong practice to obtain information in that manner and give publicity to it before a particular matter is placed before Parliament... It was doubtful to my mind whether this was a question of privilege or not. It was undoubtedly improper for that paper to do so, but impropriety is one thing and breach of privilege another thing."

శ్రీ జి. లక్ష్మన్న :—తమరు మెంబర్స్‌లోకి చెబుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మెంబర్స్‌లోకి వెళ్లడం లేదు. బాట్లం శ్రీరామమూర్తి గారి విషయమే చెబుతున్నాను.

శ్రీ జి. లక్ష్మన్న :—మోషన్ ఛార్జర్ లో వుందో, లేదో అది చెప్పడం వదిలేసి తమరు యిది ప్రెసిడెంట్ అవుతుందో కాదో చెబుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ విషయమే చెబుతున్నాను.

"...On 6th July, 1957, a Member, Sri B. Srirama Murthy raised a point of order that the Chief Minister who expressed his inability to disclose the contents of the Godavari Boat Tragedy Enquiry Committee Report on the plea that it was still under consideration of the Cabinet, had revealed the details at his Press Conference. He requested the Chair to consider whether this would not amount to a breach of the privilege of the House.

The Chief Minister submitted that a distinction should be drawn between the Committees appointed by the House and the Governmental Committees. He opined that only in the former case the report should not be divulged before it is placed before the House. There is no such restriction in the case of the latter."

In view of the position stated above there does not appear to be any prima facie case of breach of privilege and hence the notice is disallowed.

Ruling by the Chair :
re: An privilege motion on publishing
the Mukhtadar Commission Report in
the news papers before it is presented to
the House.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మీ రూలింగును మేము గౌరవించడంలేదని కాదు, ఇప్పుడు తమరు చర్చించిన దానిలో చెప్పిందేమిటి : మోషన్ ఆర్డరులో వుందా, లేదా అనే దానిపై రూలింగు ఇస్తున్నాను, వినండి అన్నారు. మోషన్ ఆర్డరులో లేదనే మాట మీరు చదివిన దానిలో ఎక్కడా లేదు. ఇది ప్రీవీలేట్ క్రిందికు రాదు అని మాత్రమే చెబుతున్నారు. గౌ. సభ్యుడు రెయిజ్ చేసిన పాయింట్, రూల్స్ బుక్ లో వున్న పాయింట్, మోషన్ ఆర్డరులో వున్నప్పుడు మెంబరు దాని గురించి చెప్పడానికి వున్న హక్కు గురించి తమ ముందుకు వచ్చింది. మోషన్ ఆర్డరులో లేదని తమరు ఎక్కడా చెప్పలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను చెప్పాను.....

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అది ఏ వాక్యంలో వున్నది? నేను యన్.యన్.యల్.సి గ్రాడ్యుయేట్ ను, మీరు బి.ఎ., బి.ఎల్. తమరు చదివిన దానిలో యీ మోషన్ ఆర్డరులో లేదని ఏ వాక్యంలో వుంది?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను ప్రైమాఫేసి కేసు లేదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ప్రివీలేట్ మోషన్ ఆర్డరులో వుందా, లేదా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ప్రైమాఫేసి కేసు లేనప్పుడు టాట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అవుతుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—దయచేసి అసలు సమస్యను దాటించకండి, ఇది ప్రీవీలేట్ మోషన్ అవుతుందా, కాదా అనేది వేరే విషయం. అసలు మోషన్ ఆర్డరులో వుందా, లేదా?

శ్రీ యన్. ఆల్వార్దాస్ :—అధ్యక్ష, ఇది ఆర్డరులో వుందో, లేదో అది కూడా తమరు చెప్పనక్కరలేదు. కన్సెంట్ ఇవ్వడానికి అవకాశం వుందా, లేదా అనేది కూడా చెప్పనక్కరలేదు. ఒకసారి రూలు 168 చూడండి.

Sri Gowthu Latchanna:—I am not yielding.

శ్రీ సిహెచ్. పరకురామనాయుడు :—రూలు 170 చదవండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను టాట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అని చెప్పాను. When I say that it is out of order, you must agree.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—నేను మీ ఆర్డరును కొశ్చెన్ చేయదలచుకోవడం లేదు.

శ్రీ యన్. ఆల్వార్దాస్ :—అధ్యక్ష,.....

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—Are you going to disturb the House? I am not yielding.

Munshi Abdul Aziz :—I request the hon. Members to be silent to enable the hon. Speaker to conduct the proceedings.

re: An privilege motion on publishing
the Mukhtadar Commission Report
in the news papers before it is presented
to the House.

Sri S. Jaipal Reddy :—We are making submissions and not questioning the Rule.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను ఒకసారి టౌట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అని చెప్పిన తరువాత దానిని చర్చించడం పాంప్రదాయం కాదు. మీరు కావాలంటే యింకో విధంగా తీసుకు రావచ్చుగాని...

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—నేను ఒక క్లారిఫికేషన్ అడుగుతున్నాను. మీ చాంబరులో ఒక మోషన్ వచ్చినప్పుడు దానిని రూల్ టు చేసి వుంటే అది రూల్ 170 కండిషన్స్ క్లారిఫై చేయడం లేదని, మీరు స్వయంగా గాని, సెక్రెటరీతో గాని ఆలోచించి మీ చాంబరులో చెప్పడం అది మీ బాధ్యత, కాని యీ 170 క్రింద మాకు యిచ్చిన అధికారం మొదలు ఏవీ కండిషన్స్ లో ప్రెవిలేజ్ మోషన్ తీసుకు రావచ్చునో అది ప్రెవిలేజ్ అవుతుందా, లేదా అనేది వేరు, దానిపై మీ రూలింగ్ వుంటుంది — అది వచ్చినప్పుడు మీ ఆఫీసులో, మీ సెక్రెటరీతో ఆలోచించిగాని, లేక మీరే స్వయంగా గాని, మీకు యిచ్చిన అధికారాన్ని బట్టి, ఇది ఆర్డర్ లో వుందా, లేదా అనేది మీరు ఆలోచించవచ్చు. అది ప్రీవీ ఆఫ్ ప్రెవిలేజ్ క్రింద రాదు, ఆర్డర్ లో లేదని మీరు అనుకున్నట్లయితే 10-20 a.m. ఎడ్మిట్ చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఎడ్మిట్ చేయవలసిన అవసరం లేనప్పుడు, చేయనప్పుడు, సభ ముందుకు కూడా రావలసిన అవసరం లేదు. ఇది నా మొదటి పాయింట్. రూలు క్రింద మీకున్న అధికారాన్ని పురస్కరించుకొని ఎప్పుడైతే మీరు చాంబరులో నిరాకరించలేదో ఎడ్మిట్ చేసారని అనుకోవలసి ఉంటుంది. చాంబరులో నిరాకరించి అసలు ఎజెండాలో పెట్టవద్దు అని మీరు చెప్పవచ్చు. రూలు మీకా అధికారాన్ని ఇచ్చింది. కాని మీరు అట్లా చేయలేదు. అట్లా మీరు చేసినట్లయితే మేము ఏమి చేయాలి, ఏమి చేసేవారం అనేది వేరే విషయం. రూలు 829 క్రింద కేకలు వేసుకోవాలి. చాంబరులో రూల్ టౌట్ చేయకుండా ఎజెండాలో పెట్టిన తరువాత మీరు ఈ రూలింగ్ ఇస్తున్నారు. ప్రెవిలేజ్ అవుతుందా కాదా అనే దానిలోనికి, ఆ మెరిట్స్ లోనికి, నేను పోను. రూలు 170 క్రింద ఆర్డరులో ఉండో లేదో మీరు చెప్పాలి. ఆర్డరులో లేకపోతే సభ ముందుకు రావలసిన అవసరం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ప్రొవైజ్ వదలండి. రూలు 171 క్రింద—

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అదీ చెబుకాను. ప్రొవైజ్ లో ఏమి ఉంది : Rule 171 (1)...

Provided that where the Speaker has refused his consent under rule 168 or is of opinion that the matter proposed to be discussed is not in order, he may, if he thinks it necessary, read the notice of question of privilege and state that he refuses consent or holds that the notice of question of privilege is not in order; మీరు చాంబరులో రూలు 168 క్రింద కన్ సెంట్ ఇవ్వకపోతే ఇన్ య్ ఫింక్ ఇట్ నెవర్...

Ruling by the Chair:
re: An privilege motion on publishing
the Mukhtadar Commission Report in
the news papers before it is presented to
the House.

“... he my, if he thinks it necessary...” You will not say that it is necessary. Why it is not necessary? ఛాంబరులో మీరు టైట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అంటే మేము ఏమి చేసే పరియో. మా తంటాలో మేము సదేవారం. రూలింగ్లో ఉన్న మెరిట్స్లోనికి నేను వెళ్లును, మేము అంశంలో అంగీ రించినా అంగీ రించక పోయినా ఛాంబరులో టైట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అని ఉంటే వేరే విషయం. అట్లా కాకుండా ఇక్కడకు తెచ్చి మమ్మల్ని వినకుండా మెరిట్స్లోనికి వెళ్లి రూలింగ్ వదిలితే అది రూలు 170 క్రింద మాకు ఉన్న హక్కును త్రోసివేయడం ప్రతి న్యాయానికి ఉన్న ఆ హక్కును త్రోసివేయడానికి లేదు. మీ కారణాలు మీకుండ వచ్చు. అది వేరే విషయం. ఛాంబరులో జరిగితే అది వేరే విషయం. సభ ముందుకు వచ్చినప్పుడు మేము ఎందుకు తెచ్చామో విని తరువాత మీరు రూలింగ్ ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. రూలు 168 క్రింద మొదట తనకు ఇచ్చిన అధికారానికి అనుగుణంగా మోషను ఇచ్చాడా లేదా అనేది చూచి మీ విజ్ఞానాన్ని వినియోగించి కన్ సెంట్ ఇవ్వడం. ఇవ్వకపోవడం జరిగాలి. రూలు 170 క్రింద అనుగుణంగా ఉన్నప్పుడు కన్ సెంట్ ఇవ్వకపోవడం ఉండదు. రూలు 170 క్రింద ఏమి ఉంది ?

...“read the notice of question of privilege and state that he refuses consent or holds that the notice of question of privilege is not in order.” ఇందులో ఉండే కండిషన్లు సాటిస్ ఫై ఐన్ స్పర్డు యూ కాన్స్ట్రబుట్ గివ్ కన్సెంట్. Rule 170. The right to raise a question of privilege shall be governed by the following conditions, namely : (i) not more than one question shall be raised at the same sitting. (ii) the question shall be restricted to a specific matter of recent occurrence, and (iii) the matter requires the intervention of the House. ఈ రోజున మరొక ప్రీవి లేజి క్వశ్చన్ లేదు. ఇది రిసెంట్ అక్కరెన్స్ Even then if the Speaker does not agree and say that it is not in order, we cannot challenge. సభ ప్రీవిలేజీ పోయిన తరువాత సభవారు తప్ప మరొకరు ఎట్లా ఇంటర్ పీస్ అవు తారు ? ఈ మూడు కండిషన్లు శ్రీ రామమూర్తి గారు ఇచ్చిన మోషనులో ఉన్నాయి. ఉన్నప్పుడు రూలు 168 క్రింద ఆర్డరులో ఉన్నట్లే మీరు చెప్పేది విన్న తరువాత నిన్న ముఖ్యమంత్రి గారు దీనిని గురించి చెప్పారు, ఎట్లా పోయిందో బైటకు వివరి స్తామని అన్నారు, ఇది చిన్న విషయం కనుక చర్చించవలసిన అవసరం లేదని మీరు రూలింగ్ ఇస్తే ఇవ్వవచ్చును. అట్లా కాకుండా ఇది ఆర్డరులో లేదంటున్నారు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :- ఆర్డరులో లేదని అనలేదు. అనకుండా రూల్ టైట్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. మండరయ్య :- ఎట్లా అన్నా, ఆ తరంగా రూల్ టైట్ చేసాది. సభ ముందుకు రాకపోతే అది పేరే వ్రాశ్చ. అనలు కన్సెంట్ ఇవ్వకుండా ఉండడా నిక మీకు హక్కు ఉంది. అట్లా కాకుండా సభ ముందుకు తెచ్చిన తరువాత మోషన్ పూర్తి చేసినా తమ కారణాలు చెప్పే అవకాశం లేకుండా, మీరు విన్నకుండా, ఈ

re: On privilege motion on publishing the Mukhtar Commission Report in the news papers before it is presented to the House.

చకంగా చేయడం సరై నది కాదు ప్రొవైజోలో కూడా — “read the notice of question of privilege and state that he refuses consent or holds that the notice of question of privilege is not in order.” అని ఉంది. వోటింగ్ కూడా సీను వచన లేదు. ఇప్పుడు అన్నారు కాని దానిని చదవలేదు. రూలింగ్ ఈ కలాక ఇచ్చారు “publication of the report of the Commission appointed by the Government in pursuance of the resolution of the House does not constitute a breach of privilege...” కాననసభ ముందుకు వచ్చింది కనుక సభ సక్రమంగా జరగాలంటే దానికి అవకాశం ఇచ్చి--

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఇదివరకే చాంబర్ లో ఇవ్వలేదని చెప్పాను. కన్సెంట్ 10-30 a.m. రెవ్యూక్ చేసినప్పటికీ.... provided that where the Speaker has refused his consent under rule 168 or is of opinion that the matter proposed to be discussed is not in order, he may, if he thinks it necessary, read the notice of question of privilege and state that he refuses or holds that the notice of question of privilege is not in order.... కాబట్టి ఆ ప్రొవిజో క్రింద రూలింగ్ ఇచ్చాను.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మీరు ఈ సభను ఎట్లా నడిపిస్తారు ? రూలు 170 ని వారు మీ ముందుకు తెచ్చారు. దాని ప్రకారం ఆర్డరులో వుండా లేదా అనే దానిపైన మీ ఒపినియన్ అడిగారు. 170 క్రింద చెప్పకుండా రూలు 171 కి ఎట్లా వెడతారు ? ఈ పద్ధతిగా అయితే కాననసభను నడిపించారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— సభ జరగకుండా చూస్తే అది వేరు సంగతి.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మాకు చైర్ మన్ కౌంటి కేషన్ కావాలి. రూలు 170 క్రింద ఈ ప్రొవిజో మోషన్ ఆర్డరులో ఉండా లేదా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నేను కన్సెంట్ ఇవ్వలేదు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—నేను రూలు 170 క్రింద అడుగుతున్నాను. దానికి రిప్లయ్ ఇవ్వాలి. ఇట్లా అయితే మీరు ఈ సభను నడిపించలేరు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అది నా విషయము, అది నాకు విడిచిపెట్టండి.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :— రూలు 170 క్రింద మీరు రిప్లయ్ ఇవ్వాలి. దానిపైన మీ ఒపినియన్ చెప్పాలి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— రూలు 170 కంప్లయ్ చేయకుండా రూలు 171 కి ఎట్లా వస్తారు ?

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :— రూలు 170 క్రింద మీ ఒపినియన్ చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— రూలు 171 క్రింద నా రూలింగ్ ఇచ్చాను.

Ruling by the Chair:
re: On privilege motion on publishing
the Mukhtad Commission Report in
the news papers before it is presented to
the House.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—నేను దానిని క్వశ్చన్ చేయడంలేదు. రూలు 170 క్రింద మీ ఒపినియన్ యివ్వాలని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రూలు 170 క్రింద ఒపినియన్ ఇవ్వవలసిన అవసరంలేదు. I am not going to yield any more... I have closed that matter altogether. I am going to next question.

శ్రీ బాట్లం శ్రీరామమూర్తి :—మమ్ములను మాట్లాడనివ్వకపోతే ఎట్లా :

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—రూలు 170 క్రింద ఒపినియన్ యివ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను నా రూలింగ్ యిచ్చాను.

శ్రీ యం. చెన్నారెడ్డి :—ఈ పేపరు పెట్టకుండానే ఒక విషయము చెప్పడంబట్టి కున్నాను.

గౌరవ సభ్యులు :—నో నో 170 క్రింద ఒపినియన్ చెప్పాలి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—ముఖ్యమంత్రిగారిని చెప్పనివ్వండి. తరువాత చూద్దాం.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—రూలు 170 క్రింద స్పీకర్ గారి ఒపినియన్ అడుగుతున్నాను.

Sri S. Jaipal Reddy :—Let the Chief Minister say, on rule 170

Sri S. Alwar Das :—Rule 170 is not binding on the Speaker.

Sri S. Jaipal Reddy :—We have only allowed the Leader of the House to speak. We have asked the Leader of the House to speak on Rule 170 and no-body else.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—వారి జవాబు నేను అడగలేదు. స్పీకర్ గారి అభిప్రాయం అడుగుతున్నాను.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—అధ్యక్ష: పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ స్పీకర్ గారు రూలింగ్ యిచ్చిన తరువాత యంకా.....

ప్రతిపక్ష సభ్యులు :—నో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :—ఈ సమస్య మీద ఈ విధంగా ఒక వాతావరణం కల్గడము దురదృష్టకరము. టెక్నికాలిటీస్ లో తగాదా పడినట్లు కనిపిస్తున్నది.

Sri Bhattam Srirama Murty :—It is the right of the members

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మేము రెయిట్ చేసిన ఇస్యూ పెద్దదా చిన్నదా అనేది రూలు 171 క్రింద రూలింగ్ మంచిదా చెడ్డదా అనేది క్వశ్చన్ చేయడము లేదు. చేసే హక్కు మాకు లేదు కూడ.

re : On privilege motion regarding publishing the Mukhtad Commission Report in the news papers before it is presented to the House.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :— నేను కూడ మాట్లాడ దానికి కొంత ప్రయత్నం చేశాను. వారు మాట్లాడి నపుడు మేము ఏమీ అనకుండా పూరుకొన్నాము కదా.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :— రూలు 171 క్రింద యచ్చిన రూలింగ్ ని క్వశ్చన్ చేసేది కాదు. రూలు 170 క్రింద గౌరవ సభ్యుడు యచ్చిన ప్రెవిలెజ్ మోషన్ ఆర్డరులో వుండా లేదా అనేదిపైనే స్పీకర్ గారి ఒపినియన్ కావాలి.

*డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి :— అధ్యక్షా, నేనొక విషయం మనవిచేయటానికి ప్రయత్నిస్తాను. నేను చెప్పేదానికి సభ్యులకు అతేవణ వుంటే నాకు అభ్యంతరం లేదు. సభ్యులకు తోడ్పడటానికి, సృష్టించేయటానికి ప్రయత్నిస్తాను. అంతేకాని సభ్యులు చెప్పినదానికి అడ్డురావాలనే ఉద్దేశంతో మాట్లాడటంలేదు. మీ రూలింగు నేను అర్థం చేసుకొన్నది, తమరు చెప్పింది ఇది టౌట్ అఫ్ ఆర్డర్ అని.

Sri Ch. Parasuram Naidu:—He said it is not a privilege. He never said it is out of order.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- టౌట్ అఫ్ ఆర్డర్ అన్నాను, కస్పెంట్ ఇవ్వలేదని అన్నాను, ఈ రెండు విషయాలు చెప్పాను.

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి :— నేను చెప్పేది నియమింపబడినది. స్పీకరుగారు చెప్పింది టౌట్ అఫ్ ఆర్డర్ అని, కస్పెంట్ ఇవ్వలేదని, 170 సెక్షన్ లో వున్నది చదువుతాను. Rule No: 170. says: "The right to raise a question of privilege shall be governed by the following conditions, namely :

(i) not more than one question shall be raised at the same sitting.

(ii) the question shall be restricted to a specific matter of recent occurrence; and

(iii) the matter requires the intervention of the House". దీనిలో The matter requires the intervention of the House వున్నదా అనేది. చూడాలి నేను అర్థం చేసుకున్నంతవరకూ, స్పీకరుగారు అర్థం చేసుకున్నంతవరకూ, సభ్యులు అర్థం చేసుకున్నంతవరకూ సెక్షన్ 170లో మొదటిది...

"not more than one question shall be raised at the same setting. ఇది వర్తించదు. రెండవది "The question shall be restricted to a specific matter of recent occurrence". ఇది కూడా వర్తించదు. మూడవది "The matter requires the intervention of the House". ఇది వర్తిస్తున్నది. ఈ ప్రెవిలెజ్ మోషన్ intervention of the House. కాదు కాబట్టి తమరు రూల్ టౌట్ చేసింది సరిపోయింది కనుక సభాసభ్యులకు తగ్గం లేదని నేను భావిస్తూ ఇక దీనిపై చర్చ ముగిస్తే భాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

re: On privilege motion regarding publishing the Mukhtadar Commission Report in the news papers before it is presented to the House.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:- స్పీకరుగారిని 178 పై తమ అభిప్రాయాన్ని చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాము. ఇప్పుడు సభ నాయకులు ఇచ్చిన మీద నైనా వారు తమ అభిప్రాయం చెప్పాలి.

Mr Speaker:-I have given my Ruling. And I don't want to change my Ruling. I am going to yield. I cannot carry on like that..

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:- తమరు ఇచ్చిన రూలింగును మార్చుకోవలసిందని మేము చెప్పటం లేదు. సెక్షన్ 170 పై తమ అభిప్రాయం తెల్పండి. సభ నాయకులు 170ను అంగీకరించను అని చెప్పినట్లు సలహా ఇచ్చారు. ఆ సలహాను మీరు పాటిస్తున్నారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- 170 ప్రొవిజోక్రింద నేను కన్సెంట్ ఇవ్వలేదని చెప్పాను.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:- తమరు 170 గురించి మాట్లాడలేదు. సభనాయకులు ఇచ్చిన సలహా ప్రకారమైన తమను చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:-ఆ ప్రొవిజోక్రింద నేను కన్సెంట్ ఇవ్వలేదు, ఏ కారణావల్ల ఇవ్వలేదో చెప్పాను. మిగిలిన విషయాలు నాకు అనవసరం.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్ తమరు Premature publication of important matters which have to come before the House will not amount to a breach of privilege. అని రూలింగు ఇచ్చారు. ఈ రూలింగు ప్రకారం రేపు బిడ్డెటు ప్రపోజర్స్ కూడా హౌస్ కు సమర్పించవలసిన అగత్యంలేదు. అర్థికమంత్రిగారు బయట తెల్పిన తరువాత హౌస్ కు తీసుకు రావచ్చు. (From Opposition Benches:- 'Shame...Shame...Shame') Premature publication will not amount to a breach of privilege. అంటూ తమరు స్వీటింగ్ రూలింగ్ ఇచ్చారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- గవర్నమెంటు ఎప్పాయింట్ చేసిన కమిటీ రిపోర్టు కానివ్వండి.....

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి:- తమరు అలా క్లారిఫై చేయలేదు. ఇదికూడా కాన్ఫిడెన్షియల్ డాక్యుమెంటుగా పెట్టారు.

Confidential document. It was treated as confidential document, even the Chief Minister, yesterday admitted that it was a confidential document. He also stated that the lagage of a matter of privilege is a serious matter. He appointed a Commission of enquiry. He wanted to enquire into the matter. If it was not a breach of privilege he should not have taken any trouble to..

మిస్టర్ స్పీకర్:-నేను చదివింది చినండి. Pardon me.. Thus it is clear that publication of the report of the Commission appointed by the Government in pursuance of the Resolution of the House does not constitute a breach of privilege."

re: On privilege motion regarding publishing the Mukhtadar Commission Report in the news papers before it is presented to the House.

Sri P. Sundariah:—Is not a breach of privilege..I have to challenge that rule it self..I am challenging..of the Speaker himself....

Mr. Speaker:—Mr. Sundariahgaru..You are going off the mark..

Sri P.Sundariah:—You cannot conduct the House if you adopt these measures. If you don't want the Opposition to remain here, you can throw every one of us out. You can throw us out. I tell you I tell you, unless you respect the Opposition, you cannot run the House, if we are sitting here. What every the Rules, you changed the rules.. We are not bothered about it. The failure of the Speaker..let me say it bluntly, when you brought it, it is just a courtesy to say..whatever the rules may feel it to allow the members ie., who are sitting here.. for two minutes. Instead of that you have wasted 45 minutes of the House. You have got every right. I am not questioning every right. Because you have got 220 members, the Government have elected you. Therefore you have got the right. But, is it the way you are going to conduct the House? This is the point. Even in the Parliament what ever the rules are there the rules are applied..They did not go by the letter of the rule..their consent..which you fail to do it and if you unless want that the Opposition need not be here, let the Government conduct according to the so-called rules as interpreted by you. If that is so, than you say it, I am to challenge the rule

గవర్నమెంటు ఒక కమిషన్ ఏర్పాటు చేసింది. ఆ కమిషన్ ఒక రిపోర్టు ఇచ్చింది. ఆ రిపోర్టు కాన్సిడర్ చేసి రిపోర్టు అన్నారు. అది లీక్ అయింది. దానిని సీరియస్ గా తీసుకున్నామని ముఖ్య మంత్రిగారు అన్నారు. ఇది కూడా ప్రివ్ ఆఫ్ ప్రీవెంట్ కాదని అన్నారు. ఐ యామ్ చాలెంజింగ్ ది రూలింగ్.

మిస్టరు స్పీకరు :- మీరు ఏమైనా చెప్పండి. రూల్స్ ప్రకారం తప్ప నేను ఏమి చెప్పడం లేదు. రూల్స్ ప్రకారముగా మాట్లాడండి. నాకు అభ్యంతరం లేదు. 10-50 a. m.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- రూల్స్ ప్రకారముగా హౌస్ ముందుకు తీసుకురాకుండా రూలాబ్ చేసి వుంటే వేదిక ముందు రాకుండా వుంటే వేరే విషయం.

మిస్టరు స్పీకరు:- ప్రొవిజో చదివారు, మీకు చదివి వినించాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:- మీరు ఎప్పుడైతే హౌస్ ముందుకు తెచ్చారో, మీ కారణాలు యిచ్చి దానికి ఏ కారణం అయినా అనండి, బెట్టు ఆఫ్ ఆర్డరు అనండి, ప్రివ్ ఆఫ్ ప్రీవెంట్ అనండి, మీరు ఏమైనా చెప్పండి, కాని ఎప్పుడైతే హౌస్ ముందుకు తెచ్చారో రూలు ఏమి వున్నా లేకపోయినా ప్రతిపాదించిన సభ్యుడికి యివ్వ వలసిన గౌరవము ఒక విమిషం. రెండు నిమిషాల సేపు మాట్లాడని పై మునిగిపోయింది ఏమీ లేదు, తలక్రిందులై పోయేది ఏమీ లేదు, ఈ హౌస్ భగ్గుం అయిపోయేది ఏమీ లేదు. అలా చేసి వుంటే యంత రభస లేకుండా మీ మర్యాద, మా మర్యాద, కానన సభ మర్యాద మిగిలేవి. టాక్ట్ ఫుల్ గా సభ్యులు కొంతవరకు చెప్పేది విని వుంటే పోయేది. మీ కూలింగులో వున్న పౌరసాహ్చర్యం యిప్పుడు ఏమీ మాట్లాడను.

ఇప్పుడు యిచ్చినా కూడ రేపు మీ రూలింగును మార్చుకోవచ్చు. తరువాత ఆలోచించవచ్చు. అది కాదు సమస్య. మనము ఎన్నుకోబడి వచ్చాము. మనకు ముఖ్యమైనటువంటి భేదాభిప్రాయాలున్నాయి. వాటిని చర్చించుకోవచ్చు. గట్టిగా దెబ్బలాడుకోవచ్చు. కాని ప్రతిపక్షానికి గాని గవర్నమెంటు పార్టీకి గాని గౌరవము వుంటుంది. ఏ గౌరవము పాటించకుండా దెబ్బలాడుకోడానికి వచ్చామా? పరిస్థితి ఒకరి వల్ల రావచ్చు. దానిని రాకుండా చేసే బాధ్యత మీది, సభా నాయకులు, ప్రతిపక్షాలు మీ అందరి బాధ్యత కావచ్చు, రూలు సక్రమంగా వుండా లేదా అన్నప్పుడు సభను సవ్యంగా సాగించడానికి రూలుకు భిన్నంగా ఆవకాశం యివ్వవలసి వస్తే యివ్వవలసిన బాధ్యత మీ మీద వుంది. ప్రత్యేకంగా స్పీకరు మీద వుంది. రూలు ప్రకారముగా చేశారా లేదా అంటే చేయలేదని మేము, చేశానని మీరు అంటే యీ నాడు ప్రభుత్వం చేయగలిగింది ఏమంటే ఆపోజిషను మెంబర్సును అందరిని బయటకు నెట్టివేయండి, 15 రోజులలో తీర్మానం పాసు చేస్తే అయిపోతుంది. ఎందుకు? రెండు రోజులలో అన్ని పాసు చేసుకోవచ్చు.

శ్రీ వడ్డె శోభనాద్రీశ్వరరావు (వుయ్యూరు) — అధ్యక్ష. ఇండియన్ ఎక్స్ప్రెస్, ఆంధ్రప్రభ, పత్రికలను మీరు విమర్శించారు.

మిస్టరు స్పీకరు:— పేషర్లు ఎవరిని విమర్శించలేదు.

శ్రీ వడ్డె శోభనాద్రీశ్వరరావు:— భవిష్యత్తులో చాల చెడ్డ పాంప్రదాయాన్ని సృష్టించబోతున్నారు.....

(ఇంటర్షన్స్)

మిస్టరు స్పీకరు:— ఇప్పుడు గౌరవనీయ మంత్రిగారు బిల్లును ప్రతిపాదిస్తారు.

శ్రీ బాట్లం శ్రీరామమూర్తి :— పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు. నేను మోషను తెచ్చాను. చర్చ జరుగుతున్నది దేని మీద? మీరు అందరినీ మాట్లాడనిచ్చి నన్ను ఆపుతున్నారు, ఏమైనా బాగుండా? ఇప్పుడు దేని మీద చర్చ జరుగుతున్నది? ఏమైనప్పటికీ మెంబరును మాట్లాడనివ్వవచ్చా మాట్లాడనివ్వకూడదా? దాని మీద చర్చ జరుగుతున్నది, మీ రూలింగు అనే ప్రశ్న తరువాత. అసలు మెంబర్సును మాట్లాడనివ్వకుండా చేసి వారి నోరు నొక్కి కానవసభలో వుండమంటే దేనికి వున్నట్లు? ఇవాళ మా సమస్య అని కాదు. ప్రెసిడెంట్ మోషను అవతలి చక్కవారూ తెస్తారు, ఇవతలివారు కావచ్చు. అది హౌస్ తాలాకు హక్కు. కానవసభ హక్కు. కానవసభ హక్కులను తీసివేయడానికి ఎవరికి అధికారము లేదు.

మిస్టరు స్పీకరు:— ఇది పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు :

శ్రీ బాట్లం శ్రీరామమూర్తి :— నేను పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు మీద మాట్లాడుతున్నాను రెండు యిస్యూస్ వున్నవి.

Mr. Speaker :— I have gone through them.

(ఇంటర్షన్స్)

re: On privilege motion regarding publishing the Mukhtadar Commission Report in the news papers before it is presented to the House.

Sri S. Jaipal Reddy:—We request the Chair not to precipitate matters. On a point of order Sir.

మిస్టరు స్పీకరు:—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు అని చెప్పి యితర విషయాలు మాట్లాడితే ఏమి లాభం లేదు.

శ్రీ భాట్లం శ్రీరామచూర్తి :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరును నేను ఎక్స్ ప్లైన్ చేస్తాను. ఇచ్చినటువంటి మోషను ఆర్డరులో వుండా లేదా అనేది, whether Speaker refuses permission to discuss the matter is a different matter యీ రెండు, రెండు అంశాలు. ఇచ్చినటువంటి మోషను ఆర్డరులో వుండా లేదా అనేది ఒకటి, దానిని డిస్మిస్ చేయడానికీ పరిష్కారం యివ్వాలా లేదా అనేది రెండవది. ఈ రెండు డిఫరెంట్ మేటర్లు. ఆర్డరులో వుండా లేదా అన్నప్పుడు నిజంగా ఆర్డరులో లేకపోతే అసలు డిస్కషనుకు రావలసిన అవసరం లేదు. దాని మీద యివ్వవలసిన అవసరం లేదు. మెరిట్సులోకి వెళ్లవలసిన అవసరం లేదు. మెరిట్సు లోకి ఎందుకు వెళ్లవలసి వచ్చింది? ఏ కారణం చేత వెళ్ళారని అనుకున్నప్పుడు యిది ఆర్డరులో వుంది గాబట్టి మెరిట్సులోకి వెళ్ళారు, దాని మీద రూలింగు యివ్వాలి గాబట్టి యివ్వారని అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఆర్డరులో వుండా లేదా అనేది ఆలోచన చేసినప్పుడు 170 ప్రకారం ఆర్డరులో వుందో లేదో చూడాలి, లీడరు ఆఫ్ ది హౌస్ దాని గురించి చెప్పారు. నెంబరు 1 చెప్పారు అది పాటిస్ పై అయ్యారు. 'Not more than one question must be raised in the same sitting.' సెకండ్ క్వశ్చను ఏమిటి? 'This question shall be restricted to a specific matter of recent occurrence.' అది కూడ అంగీకరించారు. అంటే సెకండు కంట్రీషను పాటిస్ పై అయినారు. థర్డు కంట్రీషనులో వారికి మాకు చిన్న తేడా వుంది. అందువల్ల 'The matter requires intervention of the House' ఇంటర్ వెన్షన్ ఆఫ్ ది హౌస్ అవసరమైందని వానిని చేస్తున్నాను. అక్కరలేదని వారు ఎందుకు అన్నారు. వారేమో ఆలోచన చేస్తామన్నారు, యిది డి.ఐ.జి. కి ఆవు గించామన్నారు, గాబట్టి హౌస్ యింటర్ వెన్షన్ అక్కరలేదన్నారు. జరిగిన ఘటన మీద యిచ్చినటువంటి మోషను మీద యిప్పుడు హౌస్ యింటర్ వెన్షన్ అవసరమా లేదా అనేది మేము ఎక్స్ ప్లైన్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. దాని గురించి మాట్లాడకుండా సభ్యుల నోరు నొక్కి యిక్కడ రావడం నిష్ప్రయోజనంగా చేసి ప్రతిపక్షాలను నాశనం చేసేదానికి దారి తీసేటట్లు చేయకూడని మనవిచేస్తున్నాను. నేను ఎవరిమీద ప్రెజిడెంట్ మోషను యిచ్చానో సభకు తెలిసా? ప్రభుత్వం మీద యిచ్చానా? పెగ్గెన్ మీద యిచ్చానా? ఎవరి మీద యిచ్చాను? నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వాలి.

(Many members from Treasury Benches stood up)

Mr. Speaker :—If all of you stand up and speak, I will adjourn the House. నేను నెక్స్టు సీషన్ ను వెళ్ళాను. ఆలోచన చేసుకోండి.

Ruling by the Chair:
re: On privilege motion regarding publishing the Mukadhar Commission Report in the news papers before it is presented to the House.

I will adjourn the House. I am not going to change my ruling.
I will adjourn the House. అది తప్ప మార్గం లేదు.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :—అధ్యక్ష. ఈ సందర్భములో మీ రూలింగ్ పైన ప్రశ్న వేసే అధికారము లేదని గౌరవనీయ ప్రతిపక్ష సభ్యులు మిగతా సభ్యులందరూ చెప్పారు. దానిలో ఎవరికి భేదాభిప్రాయం లేదు—మీరు తప్పు రూలింగ్ ఇచ్చినా— యీ రూలింగు తప్పు అని కాదు. నేను 170 రూలును మీ రూలింగు కొరకు చెప్ప లేదు. నేను అనగా ఒక మాట గౌరవనీయ హౌస్ ముందుకు తేవాలని తప్ప మరొకటి కాదు మీరు ఇచ్చిన రూలింగు కేవలం మీరే గాకుండా ఇంత వరకు వుండిన రూలింగు అధారముగా చెప్పారు. కాబట్టి దాని మీద ప్రశ్న లేదు. ఏమైనా, ప్రొవీజు మీద గౌరవనీయ ప్రతిపక్ష సభ్యులకు ఎవరికి కూడ బాధ లేకుండా వుండాలనే కోరిక నాకు సంపూర్ణంగా వుంది. గౌరవనీయ అయ్యప్పరెడ్డిగారు మాట్లాడినపుడు నా నోటిలో ప్రెజురేట్ అనే మాట పెట్టారు. నేను నిన్ను చెప్పింది. ఇది యింప్రొప్రియేటి అన లేదు, ప్రెజురేట్ అన లేదు నాకు తెలుసు. రాత్రి తెలుసు కున్నాను నేను ఎరాత్రి లా పెక్రిటరీతో కన్సల్టు చేస్తే అతని అభిప్రాయం చెప్పాడు. It is not a breach of privilege; it is not a breach of trust; అయితే ఇంప్రొప్రియేటి, బ్రీచ్ ఆఫ్ కన్ఫెడెన్స్ ఉన్నాయని బాధ పడ్డాను. దానిని గురించి నేను విచారణ చేసాను అని కూడా మనవి చేసాను. గౌరవనీయులైన ప్రతి పక్ష సభ్యులందరూ, చైజర్ బెంచేలవారు అంగీకరించారు. మీరు కూడా అమాట అంగీకరించారు అధ్యక్ష. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ సుందయ్యగారు చెప్పినట్లు నాకు అటువంటి ఆలోచన ఏమీ లేదు. ప్రతిపక్షం లేకుండా ఈ కార్యక్రమం సదుపకో వాలని లేదు. ఒక ప్రత్యేకమైన పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొని గౌరవసభ్యులందరూ అందోళనగా ఉన్నారు. కాబట్టి 10 నిమిషాలు విశ్రాంతి తీసుకుంటే బాగుంటుంది. తిరిగి దీనిపైన ఇప్పుడు మళ్లీ చర్చ లేకుండా తరువాత ఉన్న విజినెస్కు పోతారనే విశ్వాసం నాకు ఉంది. అధ్యక్ష, అలాగచేస్తే బాగుంటుందని మొత్తం గౌరవ సభ్యులను, మిమ్ములను ప్రార్థిస్తున్నాను. దీనిని ప్రతిపక్ష నాయకులు అంగీకరిస్తే, మీరు కూడా అంగీకరిస్తే అలాగచేయమని మనవి చేస్తున్నాను.

(చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు లేచిరి)

Sri M. Venkaiah Naidu :—We accept the proposal only if there is a discussion in the Chambers.

Dr. M. Channa Reddy :—It is always the privilege of the Speaker. On that I cannot really direct you. I may be anything, but I cannot direct you.

శ్రీ బొట్లం శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్ష, సభ్యులు మాట్లాడడానికి మీరు అవకాశం ఇవ్వటం పోషకమనేది అన్యాయం. మేము అసెంబ్లీలో కూర్చుని ప్రయోజనం లేదని తేలిపోయింది.

re: On privilege motion regarding publishing the Mukhtadar Commission Report in the news papers before it is presented to the House.

Sri S. Jaipai Reddy :—Now the Leader of the House has made a proposal for the House to adjourn, I also support it with one rider—provided the Speaker agrees to discuss with all the Opposition members and the Concerned Treasury Bench Members to decide upon the modalities in the matter.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ విషయం క్లోజ్ అయింది. భవిష్యత్తులో ఏ కన్వెన్షన్ డెవలప్ చేసుకుందామనే విషయం చర్చిద్దామంటే చర్చించండి. నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ భాట్లం శ్రీరాఘమూర్తి :—మొదటి నుంచి ఈ కన్వెన్షన్ ఉంది.

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి :—ఇటువంటి సందర్భాలలో ముందు మనం మాట్లాడుకొని ఒకరికొకరు స్పష్టం చేసుకునే అవసరం ఉంటే మరొకసారి మీరు తీరికగా పిలవండి అధ్యక్ష.

Sri S. Jaipal Reddy :—The Chief Minister is afraid Sir. He is going back on his proposals. Let the House be adjourned for ten minutes, we will discuss and agree upon the modalities and come back.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఈ విషయం క్లోజ్ చేసాము.

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి :—ఈ 10 నిమిషాలలోనే కాకుండా ఏ కాదు. మనకు చాలా విస్తృతమైన విషయాలు ఉన్నాయి. 10 నిమిషాలలో కాకపోవచ్చు. మీరు కావాలి అంటే మొదలు పెట్టండి. మళ్ళీ కూడా మాట్లాడుకుందాము. పరస్పరంగా అర్థం చేసుకొని వ్యవహారాలు వడవాలని గౌరవ సభ్యులందరికీ, అన్ని పార్టీల వారిని సవిషయంగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—మొదలిటిస్ చర్చిస్తే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇకముందు ఎలాగ నడుపుకోవాలని మీరు చర్చిస్తే నాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. ఇప్పుడు ఈ విషయం క్లోజ్ అయింది.

The House now stands adjourned for ten minutes.

(The House then adjourned at 11-15 a. m. to meet again after ten minutes)

The House reassembled at 11-25 a. m.

(Mr Speaker in the Chair.)

డాక్టర్ ఎం చెన్నారెడ్డి :—అధ్యక్ష, మీ అనుమతితో నభ పది నిమిషాలు వాయిదా వద్దప్పుడు మీరు దయతో ప్రతిపక్ష నాయకులతో మా కొందరితో మాట్లాడి అన్ని విషయాలు చర్చించుకోడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు నేను కృతజ్ఞత తెలుపుతూ ఉన్నాను. ఇది వరకు పునవిచేసినట్లు ఈనాడు జరిగివున్నట్టి మీ రూలింగ్ విషయంలో

ఏ మాత్రం దానిపైన చర్చగాని పునరాలోచన గాని అస్కారము లేదని నేను తిరిగి స్పష్టపరుస్తూ ఉన్నాను. అయితే ముందుకు మనం రూల్స్ లో ఉండే దానిని మరికొంత జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేసి అవసరమైతే దానిలో ఒక సవరణ కూడా చేసి, అది చేసేంత వరకు ఒక కన్వెన్షన్ గా ప్రివిలెజ్ మోషన్ అటువంటిది వచ్చి నప్పుడు మీరు హౌసులో మీ చాంబరులో దానిని గురించి ఏ విధియం తీసుకున్నా అది నాకు గౌరవనీయ సభ్యులకు సంబంధం ఆ విధంగా ఉండదు. మీకు అధికారం ఉంటుంది. మీరు ఒక నిర్ణయం తీసుకోవచ్చు. ఒక వేళ మీరు దానిని అవుటాఫ్ ఆర్డర్ అని చెప్పుడానికి కారణాలతో సహా వివరించాలి అని చెప్పి ఆ మువర్ను ఎందుకు ఆయన ఆ మోషన్ ఇచ్చినాదో అనేది కొద్దిసేపు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చే కన్వెన్షన్ పెట్టుకుంటే బాగుంటుందని చెప్పి అందరూ ఆలోచన చేసినప్పుడు మీరు దీనితో అంగీకరించినందుకు కూడా నేను కృతజ్ఞత తెలుపుతూ ఉన్నాను. ఈ విధంగా మనం హౌసుని ప్రశాంతంగా నడుపుకు పోవడానికి తోడ్పడుతుందని నేను ప్రతిపక్ష నాయకులకు గౌరవనీయులైన ఈ ప్రక్క సభ్యులకు సవిషయంగా మనవి చేసుకుంటూ, ఈ విషయంలో తప్పు ఏమైనా చేసిన వరవాలేదు అనే ఉద్దేశం కాదని మీ తీర్మానం మీ రూలింగు అని నాకు తెలుసు. ఇంప్రొప్రైటీ జరిగిందని దానిపైన ఉంది. అది విచారణ జరిగినప్పుడు ఇంప్రొప్రైటీకి బాధ్యులైనవారిని ఆ పరిస్థితులను బట్టి మీరు గాని ప్రభుత్వము గాని దృష్టికి తీసుకుంటుందని మీకు మనవి చేస్తూ చురొక సారి నాకృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ చేకూరి కాశయ్య (కొత్తగూడెం):—ఇది వరకు జరిగిన చర్చలలో పత్రికలవారు ప్రాంటు చేయడం తప్పు అని ఒక అభిప్రాయం ఉంది. దానిని స్పీకరు గారు స్పష్టపరచడం మంచిది. ఎందుకంటే లీక్ చేసిన వారు ఉండగా పత్రికలవారిద ఆ రకమైన ఆలోచన ఆపాదన చేయడం మంచిది కాదు, కాబట్టి దయచేసి స్పీకరు గారు దానిని.....

శ్రీ గోతు లక్ష్మన్న :—నానా నాయకులు ఇప్పుడు చెప్పిన విషయాలు అన్నీ మనం ఇంట్లో కుర్చీలపై కూర్చుని ఉన్నప్పుడు సాధారణం ఇప్పుడు శబ్దమిచ్చారు. ఎనంటే ఏదైనా మోషన్ పెడితే స్పీకరుగారికి దానిని రిజెక్టు చేసే హక్కు ఉంది. రిజెక్టు చేసినప్పుడు దానిని సభలో తెచ్చే అవకాశం లేదు అనే మాట మీద ఖచ్చితమైన ప్రాణం లేదు. కానీ దానికి అదనంగా చురొక విషయం కూడా అక్కడ చర్చించుకున్నాము. అది అంగీకరించేదానికి కాదు. సాంప్రదాయరీత్యా ఎవరైనా మెంబరు కాను తెచ్చినటువంటి మోషను స్పీకరుగారి దృష్టిలో, చాల ఇంపార్టెంటు సభలో చెప్పే అవకాశం ఇవ్వాలని కోరినప్పుడు అది కన్సిడర్ చేయమని మాట కూడా స్పీకరులో వచ్చింది. అది కూడా మీరు దృష్టిలో ఉంచుకొని, నానా నాయకులు అప్పుడు చెప్పిన విషయాలు ఇక ముందు ఆ సాంప్రదాయాలమీద మన పథమ జరిపింపు పరిగెనదని మన అద్యక్షుడు అంగీకరించేందుకు భారీ కృతజ్ఞత తెలియజేస్తున్నాను.

re: On privilege motion regarding publishing the Mukhtad Commission Report in the news papers before it is presented to the House.

శ్రీ బాట్ల శ్రీరామమూర్తి :— చాల సంతోషం. నేను కూడా ఆ రకంగా పాటిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. అందరూ అంగీకరించిందే అది.

శ్రీమతి టి. లక్ష్మికాంతమ్మ (హిమాయత్ నగర్) :— ఇందాక ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతూ లా సెక్రటరీగారిని కన్స్టెబుల్ లా సెక్రటరీగారు అది బ్రిడ్ ఆఫ్ ప్రీవిలేజ్ కాదు అన్నారు అని అన్నారు ఒకవేళ ఆయన కన్స్టెబుల్ చేసి ఉండవచ్చు. కాని ఆ విషయం ఇక్కడ చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. ఈ హావుసుకి సంబంధించి నంతవరకు ఈ హావుసు సుప్రీమ్. ఇక్కడ యీ రూల్స్ వేరు. మన ప్రీవిలేజెస్ వేరు యీ విషయంలో లా సెక్రటరీకి ప్రమేయం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. శోభనాద్రోళ్ళరావు :— మొట్టమొదటలో ఆండ్రప్రభ ఇండియన్ ఎక్స్ప్రెస్ పేపరులో ఈ విషయాన్ని ప్రకటించడం మంచిది కాదని అన్నారు. నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే వారికి లీక్ చేయకుండా ఉండడం అనేది మన ప్రభుత్వము ప్రభుత్వ యంత్రాంగ విద్యుత్త ధర్మము. కాని పేపర్ల వారు ఎప్పుడూ కూడా ఎల్లారహస్యం లాగా అని ప్రయత్నం చేస్తారు. కాబట్టి ఇందుకు మొట్టమొదటలో మీరు బాట్ల శ్రీరామమూర్తిగారి ప్రీవిలేజ్ మోషన్ మీద మీరు రూలింగు ఇచ్చేప్పుడు దాంట్లో ఆ విధమైన భావము కలిగింది. దయచేసి పత్రికల వారి స్వేచ్ఛను అరికట్టడం హరింశడం చేయవద్దని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పూ. సుబ్బయ్య :— ఇప్పుడు సభాపక్షాలకు భంగకరం లేకుండా సభ్యుల హక్కులకు భంగకరం లేకుండా మన సభాధ్యక్షులు చెప్పినదానికి చాల సంతోషం. ఆ విధంగానే మనకు వచ్చిన ప్రీవిలేజ్ మోషన్ ఆ వద్దతిలో కొనసాగితే ఇక్కడ సభ్యులకు అక్కడ సభ్యులకు ఆ వద్దతిలో కొనసాగితే మంచిదని కోరుతూ ఉన్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఆశ్వారీదాస్ :— ధ్యక్షా, ఈ విషయంలో రెండు మాటలు చెప్పాలి. ఒకటి రూలు పొజిషను ఏమిటి? రెండు ఎంత భావ్యము అన్నది. ఇప్పుడు రూలు 170 చెబుతున్నాను. ఈ మూడు కండిషన్స్ లేకపోయినట్లయితే మీరు రిజక్టు చేయడానికి మీకు హక్కు ఉంది.....

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి :— ఇప్పుడు 170 మీద చర్చచేయవలసిన అగత్యము లేదు. మనం ఒప్పుకున్న ప్రకారం మీరు బిజినెస్ కే వెళ్ళాలని కోరుతున్నాను.

Papers Laid On The Table

1. Notification issued in G.O.Ms.No.369, GAD (Ser-c) dt. 22-5-78.

Dr. M. Channa Reddy:—I beg to lay on the Table, a copy of the notification issued in G.O.Ms.No.359, General Administration (Services-C) Department, dated; 22nd May 1978 containing an amendment to the Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary proceedings Tribunal) Rules. 1961 as required under section 10 (2) of the Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunals Act. 1960.

2. Amendment made to the A.P.P.S.C Regulations, 1963.

Dr. M. Channa Reddy:—I beg to lay on the Table, a copy of the amendment made to the Andhra Pradesh Public Service Commission Regulations, 1963. and published in the notification issued in G.O.Ms.No. 368, G.A. (Ser-A) dated. 24th May 1978 in compliance with the requirements of Clause (5) of article 320 of the Constitution of India.

3. Audit Report of the A.P.S.Fin. Corp., 1975-76:

Dr. M. Channa Reddy:—I beg to lay on the Table, a copy of the Audit Report of the Andhra Pradesh State Financial Corporation for the year 1975-76, in compliance with Section 37 (7) of the State Financial Corporation Act, 1951.

Mr. Speaker.—Papers laid.

మిస్టరు స్పీకర్:—ఇప్పుడు 11-80 అయింది. నాన్ అఫిషియల్ బిజినెస్ టైము వచ్చింది. మీరు షార్ట్ చేస్తే బిల్స్ ప్రోసీడ్ అవుతాము. లేకపోతే నాన్ అఫిషియల్ బిజినెస్ తీసుకుందాము. నాన్ అఫిషియల్ బిజినెస్ తీసుకుందాము.

Non official Business

Non official Resolution

re: Providing 5 acres of wet land or: 10 acres of dry land to each Tribal Family.

శ్రీ వి. సుందరయ్య :— అద్యక్ష, నా తీర్మానం గత సమావేశములో ప్రతిపాదించడం జరిగింది. ఇప్పుడు మరల ఒక్కసారి ఆ తీర్మానం యొక్క ప్రతిపాదన చదువుతాను.

ప్రభుత్వానికి ఈ కానన వన ప్రతి గిరిజన కుటుంబానికి 5 ఎకరాలు తరి భూమి లేదా 10 ఎకరాలు కుష్కి భూమిని ఇచ్చేటట్లు నిశ్చయం చేస్తూ ఉన్నది. ఇదే రీతిగా 1955 తరువాత ఈ రిజర్వు అడవులుగా చేసి మినహాయింపు చేయబడినట్లు విశదీకరించి పాగుకి వనికి వచ్చేటటువంటి భూములను

(మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ ఇన్ ది చైర్)

re: Providing 5 acres of wet land or 10 acres of dry land to each tribal family.

గిరిజనులకీ ఇవ్వాలి తప్ప వాటిని ఆదవి భూముల క్రింద తరలించరాదు. దేరితిగా ఈ గిరిజన ప్రాంతాలలో భూమి లేనటువంటి లేక తక్కువ భూమి ఉన్నటువంటి 25 ఎకరాలు మాగాణి గాని 5 ఎకరాల లోపు మెట్టభూమి లేనటువంటివారు గాని అటువంటి గిరిజనేతరులు ఉన్నట్లయితే వారికి 6 ఎకరాల లోపు మాగాణి గాని 10 ఎకరాల లోపు మెట్ట మాత్రం ఉన్నట్లయితే వారిని ఆ భూమి నుంచి తొలగించరాదు. అయితే గిరిజనుల భూములను గిరిజనేతరులైన ధనికులు, భూస్వాములు ఆక్రమించుకొని ఉంటే వారిని తొలగించి వారు ఆక్రమించుకొన్న భూములను గిరిజనులకు ఇవ్వాలి. అంతేగాని గిరిజనేతరులుగా ఉన్న చిన్న రైతులను, 5 ఎకరాలు మాగాణి 10 ఎకరాలు మెట్ట గానీ ఉన్నవాళ్ళను తొలగించరాదు అని ప్రభుత్వానికి సిపార్సు చేయడం అనేది ఈ తీర్మానం యొక్క సారాంశం. ఈ సమస్యను జుజ్జుంగా పరిశీలించి గిరిజన ప్రాంతాలలో ఉన్న గిరిజనులకు భూములు వచ్చేట్లు కార్యక్రమం తీసుకోవాలి. అక్కడ కొన్ని దశాబ్దాలుగా, కొన్ని సంవత్సరాలుగా భూములు లేకుండా జీవనోపాధి గడపకుండా ఉన్నవారు ఇతర స్థలాలనుంచి అక్కడికి వెళ్లి గిరిజనుల నుంచి గానీ గిరిజనుల నుంచి దురాక్రమణచేసిన గిరిజనేతరుల నుంచి గానీ కొనుక్కొని చిన్న రైతులు సాగుచేసుకుంటూ రావటం జరిగింది. కోస్తా ప్రాంతాలలో ఉన్న ఈ గిరిజన ప్రాంతంలో పెద్దూర్లు ఏరియాలో 1917లో రెగ్యులేషన్ ఉన్నప్పటికీ కూడా దానిలోని మినహాయిపును ఆధారం చేసుకొని కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులలో కలెక్టరు ఆమోదించే గిరిజనేతరులకు ఆ భూములు అమ్మవచ్చు అనే ఒక మినహాయిపు క్లాజు ఆధారంగా చేసుకొని 1917 నుంచి 1947 దాకా స్వరాజ్యం అనంతరం 30 ఏళ్ళలోనూ గిరిజనేతరులుగా ఉన్నటువంటి బాగా అస్థులు ఉన్న అనేకమంది భూములు కొనడం జరిగింది. వాటి అన్నిటికీ కలెక్టరు ఆమోదం వస్తూ వచ్చింది. చట్టం ప్రకారం అవన్నీ న్యాయంగానే పరిగణించబడుతున్నవి అయినా దీని ఫలితంగా రెగ్యులేషన్ ఉన్నప్పటికీ కూడా గిరిజనులు భూములు మాత్రం వారికి దక్కకుండా గిరిజనేతరులకు పోషడం జరిగింది. కనుక ఎళ్ళీ గిరిజనులకు ఈ భూములు ఇవ్వాలన్న కర్తవ్యం మనకు ఉంది. రెగ్యులేషన్ ఉద్దేశ్యంను దిక్కురి పడేసి ఇష్టం వచ్చినట్లుగా గిరిజనేతరులు ముఖ్యంగా పెద్దపెద్ద భూస్వాములు, కంట్రాక్టర్లు అంతా కూడా వీళ్ళకు తక్కువ ఇచ్చి, అప్పులు ఇచ్చి కొనేసిన వాళ్ళ భూములు వాళ్ళకు ఇవ్వడం న్యాయం, కానీ ఈ కొన్నటువంటి భూములు ఇప్పుడు ఆ స్వాములు, ధనికుల చేతులలో లేవు. తెలివిలేకుండా ఈ ఆదవి ప్రాంతాలలో కష్టపడి పనిచేసుకోవడం సాధ్యం కాదని భూములు లేకుండా ఉన్నటువంటి చిన్నచిన్న రైతులకు ఆ భూములు అమ్మేసుకుని కూర్చున్నారు. కొంతమందికి లీగల్ గా పట్టాలు ఉన్నాయి. కొంతమందికి లేవు. మూజువాణిగా అమ్మడం జరిగింది. అనేక కరాలుగా వచ్చేసింది. అందు చేత గిరిజనుల నుంచి గిరిజనేతరులకు పోయిన భూములన్నీ చేయడం అంటే గిరిజనేతరులు ఎవరు? ఎవరి చేతులలో భూమి ఉంది అనేది ప్రధానంగా మనం ఆలోచించాలి. తెలంగాణా ప్రాంతానికి వచ్చేప్పటికీ ఇది మరీ అన్యాయంగా ఉందని ఇక్కడ ఇటువంటి రెగ్యులేషను 1974 లో నైజాం పరిపాలన కాలంలో ఒక గస్ట్ వుంది. కానీ దానిని ఎవరూ అమలు పెట్టలేదు. స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత హైదరాబాదు

సంస్థానాన్ని ఇండియాలో ఒక భాగం చేసిన తరువాత అనాడు ప్రజాపోరాటాల ఫలితం అందోళన ఫలితంగా 1967లో సవరణచట్టం తెచ్చి గిరిజనుల ప్రాంతాల్లో ఉన్న భూములను గిరిజనేతరులు ఆక్రమించకుండా ఆ భూములు గిరిజనులకే ఇవ్వాలని చట్టం చేయడం జరిగింది. అయినా ఆ చట్టం చేసి దాదాపు 20 ఏళ్ళు అయినా ఇక్కడ కూడా భూములు గిరిజనేతరులు చేతుల్లో పెట్టి ఎత్తునే పోవడం జరిగింది. దీనికోసం కలెక్టరు ఆమోదం లేకుండా భూములు రిజిస్టరు చేయకూడదనే జనరల్ ఆర్డరు ఉన్నప్పటికీ కూడా రిజిస్ట్రేషన్ లేదు. పట్టాలు లేవు గానీ ఒకరి తరువాత ఒకరు అమ్ముకోవడం జరిగింది. దీని ఫలితంగా మొత్తం తెలంగాణా చూసుకున్నా, ఇంకా అనేక ఇతర ప్రాంతాలలో చూసుకున్నా కష్టపడి దున్నుకునేది ఒకడు, పట్టాలు పేర్లు ఉండేవి ఇంకొకరు. ఈ పరిస్థితుల్లో ఒక సూత్రంగా గిరిజనుల భూములు పోయాయి కాబట్టి అవి ఏ గిరిజనేతరులు చేతుల్లో ఉన్నా ఆ భూములు తీసి గిరిజనులకు ఇవ్వాలి గిరిజనులకు జరిగిన అన్యాయం తొలగించాలి అనే పేరుతో మనం చేస్తే, గిరిజనులు ఎంతమంది ఉన్నారో అంతాకన్నా చాలా గణనీయంగా అంతకన్నా ఎక్కువగా పేదరైతులను ఈ రోజు భూములనుంచి తొలగించి వారికి మారాం రు. లేని పరిస్థితిలో కూడా వారిని బయటకు వెళ్లి గిరిజనులకు భూములు ఇస్తామని చెబితే అక్కడ ఉన్న పేదప్రజలను తొలగించడం జరిగింది. ఆ రకంగా గిరిజనులకు గిరిజనేతరులయిన పేదరైతు ఘర్షణల దారి చేస్తున్నాము తప్ప గిరిజనుల సమస్యను పరిష్కరించే మార్గం అదికాదు. అందు చేత ఆశయం మంచిదయినా, ఉద్దేశ్యం మంచిదయినా వేసిన ఆర్డరు అక్కడ ఉన్న వాస్తవ పరిస్థితులకు భిన్నంగా ఉన్న పరిస్థితులు ఏమిటో దృష్టిలోకి తీసుకోకుండా కేవలం గిరిజనులు, గిరిజనేతరులు అవి తీసుకొని చేయడంతో ఆ గిరిజన ప్రాంతాల్లో గిరిజనులకు భూములు వచ్చేడాకన్నా ఘర్షణలు పెరిగి పేదలకు అనేక నష్టాలు కలిగేందుకు వీలుంటుంది. వాస్తవంలో దురదృష్టవశాత్తు ఈ రోజున ప్రభుత్వవ్యవస్థ, ఉద్యోగస్తుల వైఖరికూడా అలాఉంది. పోనీ ముందు ఎక్కువ భూములు ఉన్నవారు, ఇతర ఆదాయాలు ఉన్నవారికింద ఉన్న భూములన్నీ తీసి గిరిజనులకు ఇచ్చి అప్పుడు చాలక పోతే ఏమి చేయాలి అని అలోచించుకుంటే ఒక రకంగా ఉండేది. గిరిజనులకు భూమి ఇవ్వాలి అనే సూత్రం పెట్టుకొని ఎక్కడనుంచి మొదలు పెడతాము. గిరిజనేతరులు భూములన్నీ తీసి గిరిజనులకు ఇవ్వాలి, వారి దగ్గరనుంచి అన్యాయంగా తీసుకున్నారు కాబట్టి తిరిగి ఇవ్వాలి అన్న బండ సూత్రాన్ని పెట్టుకొని వెళ్ళినప్పుడు నిజంగా గిరిజనుల భూములు ఏవరు మొదట కొనుక్కొన్నారు అంటే చిన్న చిన్న రైతులు 2, 3 ఎకరాలు ఉంటే అమ్ముకొని అక్కడికి వెళ్ళి అక్కడ ఎవరి ఆధీనంలో ఉందో ఆ గిరిజనుల దగ్గరనుంచి, గిరిజనేతర భూస్వాముల దగ్గరనుంచి వాళ్ళకు దబ్బు ఇచ్చి కొనుక్కొని 10, 20, 30 ఏళ్ళుగా సాగు చేసుకొని అభివృద్ధిచేసుకొన్న చిన్న చిన్న రైతుల తొలగించి, గిరిజనేతరులు ఆ భూములు మిక్కుండడం మీద ఆక్రమంగా చేశారు కాబట్టి ఆ భూములన్నీ తిరిగి గిరిజనులకు ఇస్తున్నామని చెప్పి మాకు రెగ్యులేషన్ ఉంది జి.ఓ. ఉంది అని చెప్పి ఆ భూములన్నీ గిరిజనులకు ఇవ్వడమనేది గిరిజనులకు వ్యాయం జరుగుతుంది అనే విషయం అటుపెట్టి గిరిజనేతరులకు సూత్రం చాలా

అన్యాయం జరుగుతుంది. పేదలకు అన్యాయం జరుగుతుంది. పోనీ ఈ సూత్ర ప్రకారం స్పష్టంగా 5 ఎకరాలకు మించి మాగాడి గానీ 10 ఎకరాలు మించి కుష్మి గానీ ఉన్న యజమానులకు వాళ్ళ దగ్గర అదనంగా ఉన్న ఆ భూములు తీసి ముందు గిరిజనులకు ఇవ్వండి. లేదా ఇతర ఆదాయాలు, ఇతర వృత్తులు, పరిశ్రమలు అటువంటివి ఉన్నవారి పేర్లతో వందల ఎకరాలు భూములు ఉన్నాయి వారి బంధువులపేరుతో గాని వారి తాబేదారుల పేరుతో గాని వందల ఎకరాలు పేరుతో గాని, ఉన్నాయి. అటువంటి వారిభూములు ముందు తీసుకోవాలి. అంటే ఇది పైనుండి రావాలి. అందరికన్నా ఎక్కువ భూమి ఉన్న గిరిజనేతరుల దగ్గర నుండి 5 ఎకరాల తరి లేక 10 ఎకరాల కుష్మి కన్నా ఎక్కువ ఉన్నవారి వరకు వరుసగా తీసుకుంటే ఆ పంప కములో ప్రతి గిరిజన కుటుంబానికి 5 ఎకరాల తరి లేక 10 ఎకరాల కుష్మికి తక్కువ కాకుండా భూమి ఇచ్చే పద్ధతి చేయాలి. అంటే కాని 5 ఎకరాల తరి లేక 10 ఎకరాలు కుష్మి లోపల ఉన్నటువంటి చిన్న చిన్న రైతులయిన గిరిజనేతరులు చేసు కుంటూ ఉంటే వారి భూమిని గిరిజనులకు ఇవ్వవలసి ఉంటుంది అనేరకంగా ఆలోచన చేస్తే ఆ ప్రాంతములో ఉన్నటువంటి గిరిజనేతర చిన్న రైతులు ముఖ్యంగా పేద రైతులు, నన్నకారు రైతాంగము—ఆ ప్రాంతములో పంటలు బాగా పండవు కాబట్టి 5 ఎకరాల తరి భూమి ఉన్న లేక 10 ఎకరాల కుష్మి భూమి ఉన్న నన్నకారు రైతే అవుతారు—వారి కున్న కొద్దిపాటి భూమిని విడిచిపెట్టి మిగిలిన భూములను తీసి గిరిజనులకు ఇవ్వండి. ఆ రకంగా చేస్తే గిరిజనులకు న్యాయము జరుగుతుంది, పేద రైతన గిరిజనేతరులకు కూడా న్యాయము జరుగుతుంది. అలా ఇవ్వడానికి చాలకపోతే వారికి భూమి కావాలో లేక ఇంకో పృత్తి కావాలో చూసి భూమి కావాలంటే 5 ఎకరాల తరి లేక 10 ఎకరాలు కుష్మి కంటే ఎక్కువ భూమి ఉన్నవారి నుంచి భూమి తీసుకోని 1, 2 ఎకరాల గిరిజనులకు ఎక్కువ ఇవ్వండి. వెనుకబడిన గిరిజనేతరు లకు తరి భూమి 4 ఎకరాలయినా లేక 7, 8 ఎకరాలు కుష్మి భూములైనా ఇచ్చి అర్థి కంగా వెనుకబడిన వారిని సంతృప్తి చేసే పద్ధతిలో ఒకటి, అర వారికి తక్కువ అయినా పరవాలేదనే పద్ధతిలో ఉండాలే రప్ప ఒక బండ సూత్రం ప్రకారం 1, 2, 3 ఎకరాలు ఉండి 10, 20 కిక్ల నుంచి సేద్యము చేసుకొంటున్న దానిని, కషపడి బాగు చేసు కొన్న భూమి ఏదో మోసము చేసి గిరిజనులకు అప్పులు ఇచ్చి, చల్ల వడ్డీలు వేసి గిరిజన భూములు ఆక్రమించుకున్నారు అంటే ఇది సామాన్యంగా జరుగదు ఎవరయినా ఒకటో, అరో చేసి ఉంటే ఉండవచ్చు. సామాన్యంగా గిరిజనుల భూములను ఆక్రమించుకొన్నది పెద్ద పెద్ద కాంట్రాక్టర్లు, పెద్ద పెద్ద భూస్వాములు. వలుకుబడి గలిగిన వారు, వ్యాపారము చేసేవారు మాత్రమే. వారు ఆ విధంగా భూములు ఆక్రమించుకొని ఎక్కువ డబ్బుకు గిరిజనేతరులకు అమ్ముకున్నారు. లాభాలకు అమ్ముకొని వారు బ్రతికిపోయారు ఆ భూములు చేసుకొంటున్న గిరిజనే తరులు పేదలు, వారు ఈ రోజు ఆ నష్టాన్ని భరించమంటే భరించలేరు. వారికి మీరు ప్రత్యామ్నాయంగా భూమి చూపించగలగితే మాకు ఏమీ అభ్యంతరము లేదు. అందుచేత ఈ సూత్ర ప్రకారం గవర్నమెంటు చేసినప్పుడు ఆదిలాబాదు జిల్లా దగ్గర నుంచి శ్రీకాకుళం జిల్లా వరకు ఈ గోదావరి ప్రాంతము అంతా తీసుకున్నప్పుడు,

11-45a.m.

ఇతర ప్రాంతములు తీసుకున్నప్పుడు ఇంత పెద్ద ప్రాంతములో పేదలలో పేదల
యిన గిరిజనులు, గిరిజనేతరులకు మధ్య దెబ్బలాట పెట్టి ఎవరయ్యా, అన్యాయంగా
బ్రతుకుతున్నారంటే పెద్ద కంట్రాక్టరులు, తెలివితేటలతో భూమిని వారి పేర పెట్టు
కోకుండా గిరిజనుల పేరుతో పెట్టి లాభాలు అనుభవించినది ఎవరయ్యా అంటే పెద్దపెద్ద
కంట్రాక్టర్లు పెద్దపెద్ద సాహకార్య, పెద్దపెద్ద వ్యాపారస్తులు మాత్రమే. అందుచేత నేను
ప్రభుత్వమునకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నది ఏమంటే గిరిజనులకు భూములు ఇవ్వాలంటే ఒక
ఇచ్చితమైన విధానం చేయమని, గిరిజన ప్రాంతములో ఎవరికైతే భూములు ఉంటాయో
వారికి ఆ స్థిర యజమాన్యము సంగతి పెట్టండి. మీరు ఇది వరకే చెప్పారు. గిరి
జనుల భూములు అక్రమంగా తీసుకుంటే అది సరికాదు. ఏమయినా గిరిజనప్రాంతములో
భూమిని స్వంతముగా కష్టపడి వ్యవసాయము చేసుకొనే వారికే ఉంటుందని,
అట్లా చేసుకోకుండా నేను యజమానిని, నేను ఎక్కడో దూరంగా హైదరాబాదులో
లోనో వేరే నగరంలో ఉంటాను, లేకపోతే అక్కడ వ్యాపారము చూసుకుంటాను,
పరిశ్రమలు పెట్టుకుంటాను, వడ్డీ వ్యాపారము చేసుకుంటాను ఇక్కడ మాత్రము
భూములు నావి ఉంటాయి అంటే సరికాదు. నేను కొంచెం ఇచ్చుకుంటాను, నా తర
పున నా బంధువు చేస్తాడు అంటే సరికాదు. స్వయముగా కాయకష్టము చేసుకొని
ఎవరయితే పేద్యము చేస్తున్నారో అటువంటి ప్రతి గిరిజన కుటుంబానికి గిరిజనేతరుల
నుంచి తీసుకున్న భూమిలో 5 ఎకరాల తరి గాని 10 ఎకరాల కుప్పిగాని ఇవ్వడం
సాధ్యమవుతుంది. ఆ రీతిగా చేయాలనే నేను కోరుతున్నాను. ఆ రీతిగా కాకుండా ఏ
అధారము లేకుండా ఆ ఉన్న కాస్త భూమినే నమ్ముకున్న వారికి ఏ అధారము
చూపించకుండా వారు ఎన్నో సంవత్సరాలు, దశాబ్దాల నుంచి సాగు చేసుకొంటున్న వారి
దగ్గర నుంచి భూమి తీసుకోవడం న్యాయం కాదు అనలు అక్రమంగా గిరిజనుల
భూములు అక్రమించుకున్న పెద్ద పెద్ద కంట్రాక్టర్లను, వ్యాపార స్థులను విడిచిపెట్టి
మీకు దొరికిన ఏ చేతకాని వాడినో లే, నోరులేని వాడినో పట్టుకొని వాడు సాగు
చేసుకొంటున్న కొద్ది భూమిని తీసుకోకండి. ఒక సామెత ఉన్నది. ఆరు మాసాలు
సాము నేర్చుకొని ఎక్కడయ్యా వీ బలము అంటే మూలమునున్న
మునలమ్మ మీద సాము చూపెట్టడం ఒక పెద్ద మనిషి ఈ గవర్నమెంటు
విధానము అట్లాగే ఉంది. అనలు అన్యాయంగా భూములు అక్రమించుకొన్న
భూస్వాములకు, కంట్రాక్టర్లకు, సాహకార్యకు మీరు భూములు అక్రమంగా అక్ర
మించుకొన్నారు మా రాజ్యంలో మీకు భూములు ఉండవని చెప్పి ముందుగా వారి దగ్గర
నుంచి భూములు తీసుకోండి. ఎందుకంటే వారు స్వయముగా చేసుకోవడం లేదు,
వారికి ఇంకొక ఆదాయం ఉంది; వారి కొడుకులు ఉద్యోగాలు చేసుకొంటున్నారు అందు
వల్ల వారికి భూములు అవసరం లేదు. అందుచేత ఆ ప్రాంతములో భూమిని చేసు
కొంటున్న వాడు గిరిజనుడైనా, గిరిజనేతరుడైనా వారికి భూమి ఇవ్వడం మన కర్త
వ్యము అనేరీతిగా చేయాలి. చాలకపోతే ఏమీ చేయాలన్నదే ఆలోచించాలి తప్ప అనలు
ఆరంభములోనే చిన్న రైతులను గిరిజనులను కాదని వారి భూమిని తీసివేసుకొనే
సిద్ధాంతము మాత్రము సవ్యము కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ దృష్టితోనే ప్రభుత్వము
తన విధానాన్ని జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. ఎక్కడెక్కడ భూస్వా
ములు, కంట్రాక్టర్లు గిరిజన ప్రాంతాలలో అన్యాయంగా భూములను అక్రమించుకొన్న

re' Providing 5 acres of wet land or 10 acres of dry land to each tribal family.

వివరాలు, చిన్న రైతుల దగ్గర నుంచి భూములు తీసుకొన్న వివరాలు పూర్తిగా పొందగలేవు. మా పార్టీలో సభ్యులు, ఇతర పార్టీల సభ్యులు—ముఖ్యంగా గిరిజన పార్టీలకు సంబంధించిన సభ్యులు—జరుగుతున్న వాస్తవాలు చెప్పాలి. అధికార పార్టీకి చెందినవారు కూడా చాలామంది గిరిజన ప్రాంతాలకు సంబంధించినవారు ఉన్నారు. వారు కూడా గిరిజనుల లాభాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని గిరిజనులకు భూములు రావాలంటే ముందు చిన్న చిన్న గిరిజనేతర రైతుల దగ్గర నుంచి భూములు తీసుకోకుండా పెద్దపెద్ద భూస్వాములనుండి తీసుకోవడం ఆరంభించేలా చూడాలి. చాలకపోతే ఏమిచేయాలి అన్నది కూర్చోని ఆలోచించండి. అందుచేత ప్రభుత్వము సీరియస్ గా ఆలోచించి గిరిజన ప్రాంతాలలోని పేదల మధ్య పేదల మధ్య దెబ్బలాట పెట్టకుండా చూడాలి. ఎందుకంటే కొంతమంది పేదలు అక్కడ గిరిజనుల కన్నా ఎక్కువ నికృష్టమైన జీవితము గడుపుతున్నారు. ఒక పేదకులానికి చెందినవాడు, మతమే దేనా కానివ్వండి అతను ఎప్పుడో ఆ అడవి ప్రాంతానికి వెళ్లిపోయి ఆ గిరిజనులతో కలిసి బ్రతుకుతూఉంటే వాడికున్నా కొద్దిపాటిభూమి వీవు గిరిజనుడివు కావన్న మాత్రముననే తీసుకోవడం ఆరంభించవద్దని ప్రభుత్వం ఈ విషయం సీరియస్ గా ఆలోచించి మిగిలిన సభ్యులు చెప్పే వాస్తవాలను, అనుభవాలను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవహరించి నిర్ణయము తీసుకోవాలని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:—There are about 4 non-official resolutions to-day as shown in the Agenda; it is not possible to transact them all. So I would like to have your advice in this regard. Can we take up two resolutions? Because it is already 11-30 a.m. We can go upto 12-30 p.m. The next one is regarding 'Crash Programme . . . by Sri P. Janardhan Reddy. Can we confine to these two resolutions?

Sri P. Janardhan Reddy (Kamalapur):—Yes.

శ్రీమతి టి. లక్ష్మికాంతమ్మ (హిమాయత్ నగర్):—ఈ రిజల్యూషన్ చాల యింపార్టెంట్ ప్రైబల్స్ కు సంబంధించినది అరగంటలో సభ్యులందరూ మాట్లాడడం చాల కష్టం

Mr. Deputy Speaker:—If you want only one resolution, I have no objection.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—ఇది ముఖ్యమైన తీర్మానం. బర్నింగ్ ప్రాబ్లమ్. నాకు ఉన్న కొద్ది అనుభవం చెబుతున్నాను. ఇక్కడ ఉన్న చాల మంది గిరిజన ప్రాంతంలో చాల కాలం నుంచి క్రింద మీద పడుతున్న సభ్యులు ఉన్నారు. అన్ని పార్టీలలో ఉన్నారు. అధికార పార్టీలో ఉన్నారు. గిరిజనులకు భూములు కావాలి. ిరికి అన్యాయం జరగకూడదు. ఈ తీర్మానము రెండు గంటలలో పూర్తి కాకపోతే నెక్స్ట్ సెషన్ లో అయినా తీసుకోవాలి. మిగిలిన తీర్మానాలు ముఖ్యమైనవి కావని అనడం లేదు.

Mr. Deputy Speaker:— I have no objection, we will take only one resolution.

re: Providing 5 acres of wet land or 10 acres of dry land to each tribal family

అధికారులు ఆ నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ముఖ్యంగా కొత్తగూడెం తాలూకాలో యితర తాలూకాలలో ఉన్నటువంటి 187 గ్రామాలలో దాదాపు 117 గ్రామాలలో కనీసం 10 కుటుంబాలు అయిన గిరిజనులు లేనటువంటి జనాభా కలిగినటువంటి గ్రామాలు ఉన్నాయి. ఇది ఎంత వింతగా ఉన్నదో, ఎంత ఆశ్చర్యంగా ఉన్నదో గమనించవలసిన అవసరం వున్నది. సగం అయినా లేక నాలుగవ వంతు అయినా గిరిజనులు లేని చోట ఆ గ్రామాలు కూడ గిరిజన గ్రామాలగా పరిగణించడం జరిగింది. ఖమ్మం జిల్లాలో మూడింట నాలుగువంతులు కంటే ఎక్కువ ప్రాంతం గిరిజనులు లేనటువంటి ప్రాంతాలను కూడ పెద్దూర్లు పీరియాగా ప్రకటించడం, వరంగల్ జిల్లాలో ముడుగు నరసంపేట యితర తాలూకాలలో కూడ ఈ విధంగా పరిగణించడం అదే విధంగా శ్రీ కాకుళం, విశాఖపట్టణం తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో కొన్ని తాలూకాలలో ఉన్నటువంటి గ్రామాలను పెద్దూర్లు పీరియాగా ప్రకటించడం జరిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని 21 జిల్లాలలో 9, 10 జిల్లాలలో ఈ సమస్య వున్నది అయితే కొన్ని తాలూకాలలో కొన్ని గ్రామాలు ప్రకటించడం, ఖమ్మం జిల్లాలో మాత్రం తాలూకాలో ఉన్నటువంటి మొత్తం గ్రామాలను పెద్దూర్లు పీరియాగా ప్రకటించడం జరిగింది. సగానికంటే ఎక్కువ, లేదా నాలుగవ వంతు అయినా పెద్దూర్లు జాతికి సంబంధించిన వారు ఉన్నప్పుడు వాటిని ప్రకటించడంలో న్యాయం, ధర్మం వున్నది. పరిపాలన వ్యవస్థ మీద వారికి పెత్తనం యివ్వడం కూడ న్యాయం. పెద్దూర్లు పీరియా అని ప్రకటించిన గ్రామాలలో ఉన్న వారికి వచ్చే యిబ్బందులు ఏమంటే ఆ గ్రామంలో నాలుగు కుటుంబాలు గాని, ఒక కుటుంబం గాని పెద్దూర్లు జాతికి సంబంధించిన వారు లేకపోయినా ఆ గ్రామంలో ఉండే హరిజనుడు గాని, లంబావీ గాని, యాదవ్ గాని ఏ కులానికి సంబంధించిన వాడు గాని వెనుకబడిన జాతి వాడు అయినా అతడు తన స్వంత భూమిని కరతలాకుగా పట్టా హక్కు గలిగి వుంటుంటే భూమిని ఆ గ్రామంలో గిరిజనేతరుడు అయిన యింకొక వ్యక్తికి అమ్ము కొనే హక్కు ఈవారు లేదు అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది చాలా మంది స్నేహితులకు కొత్తగా ఉండవచ్చు. చాలా మంది మంత్రులకు కొత్తగా ఉండవచ్చు. మన ముఖ్యమంత్రి శాటికి కూడ కొత్తగా ఉండవచ్చు స్పీకరు గారికి కొత్తగా ఉండవచ్చు. ఏదెన్ని పీరియా నుంచి వచ్చిన మంత్రులకు మిశ్రులకు తెలుసు. రెగ్యులేషన్ నం 1970 (1/1970) ఉత్తరువు తీసుకువచ్చి, ఆ చట్టం ప్రకారం ఆ గ్రామంలో తండ్రి తాతల కొలం నుంచి వంశ పారంపర్యంగా హక్కు భుక్తిమైన భూమిని ఆ గ్రామంలో యింకో హరిజనుడు గాని, యింకో కులస్థుడు గాని ఎవరైనా కానదలచుకుంటే, అతనికి అవసరం ఉండి అమ్ముదలచుకుంటే ఆ భూమిని అమ్ముకునే హక్కు అతనికి లేదు. ఆ భూమిని కొనే వ్యక్తి ఉన్నా, భూమి మీద బ్రతుకుదామని అనే ఆక ఉన్నా ఆ వ్యక్తికి ఈ భూమిని కొనుక్కోనే హక్కు లేదు. ఇది చాలా చిత్రమైన పరిస్థితి. పూర్వం ఉన్న ముఖ్యమంత్రి గారు, వారి నియోజక వర్గంలో సగానికంటే ఎక్కువ భాగం పెద్దూర్లు సంబంధించినది అయి ఉండడం వల్ల ఖమ్మం జిల్లాలో వరస్థితులు జైజంగా తెలిసిన వ్యక్తి కావడం వల్ల వారు ఈ విషయంలో ప్రయత్నం చేస్తామని, ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేస్తామని వాగ్దానం యిచ్చినప్పటికీ, దానిని సరేవేర్సాలనే అడుగు ఉన్నప్పటికీ ఎందుకు జేయలేకపోయాలో, అజీయ

ఒత్తిడి వల్ల, రాజకీయ కారణాలవల్ల, లేక హైదరాబాద్ వచ్చిన తరువాత పల్లెటూళ్లు మరచిపోవడం వలనో ఏ కారణం వల్లనో మొత్తం మీద చేయాలనే ఆదురా ఉన్నప్పటికీ, వాస్తవం ఉన్నదని నమ్మినప్పటికీ కూడా ఆ ప్రభుత్వం చేయలేక పోయారు. నేను ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి నవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇవ్వాలనే ఒక ఉత్తరువు చేయండి అని గాని, ఒక ప్రకటన చేయడం గాని కోరడం లేదు. ఈ విషయాన్ని జ్ఞానంగా పరిశీలన చేయడం మనవి చేస్తున్నాను. అందరి దేశంలో ఎక్కువ అనుభవం కలిగి, పేద వర్గాల కోసం పోట్లాడిన వారు ఎవరైనా ఉన్నారంటే వారు సుందరయ్యగారు. ఆంధ్ర దేశంలో తెలుగు జాతిలో ఉండే మొట్టమొదటి వ్యక్తి అని అంగీకరించడంలో మన గౌరవాన్ని మనం పెంచుకుంటున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

12-05 p.m.

కాబట్టి, యీ గిరిజన-షెడ్యూల్డ్ పరియో అన్న పేరుతో పున్నవోట యీ రెగ్యులేషన్ వన్ ఆఫ్ 1970 వల్ల వచ్చిన బాధ ఒక భాగం. ఇంక రెండవ భాగం-షెడ్యూల్డ్ పరియోలో గిరిజనుడి నుంచి గిరిజనేతరులైన వారు-అంటే కేవలం అగ్రకులాల మాత్రమే కాదు. అనేక గ్రామాలలో, ముఖ్యంగా, ఏజన్సీ ప్రాంతం అంటే సామాన్యంగా బాకోవరుగానే వుంటుంది, అటవీ ప్రాంతం అయి వుంటుంది, రోడ్డు పోకర్లం గాని, యితర పోకర్లాలగాని ఏమీ వుండవు కాబట్టి సాధారణంగా ఆ ప్రాంతాలకు అగ్రకులాలవారు పెద్ద సంఖ్యలో వెళ్లరు. ఎక్కడయితే బాకొ కాటన్ పాయిల్ వుందో, ఎక్కడయితే నీటి పోకర్లం వుందో అక్కడికి కొన్ని అగ్రకులాల వారు వెళ్ళారు గాని, మిగతా ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో వుండే గ్రామాలలో గిరిజనుల నుంచి కొన్ని వందల సంవత్సరాల నుంచి గిరిజనేతరులు-ఆ గ్రామాలలో వుండే హరిజనులు, ఆ గ్రామాలలో వుండే లంబాడీలు, ఆ గ్రామాలలో వుండే ఎరుకలు, ఆ గ్రామాలలో వుండే చాకల్లు, ఆ గ్రామాలలో వుండే మంగళ్లు ఆ గ్రామాలలో వుండే తదితరులు యీ గిరిజనుల నుంచి కొన్ని వందల సంవత్సరాల నుంచి రెండు ఎకరాలు, మూడు ఎకరాలు, నాలుగెకరాలు, అయిదెకరాలు యీ విధంగా భూమి కొంటూ వచ్చారు. ముఖ్యంగా గిరిజన ప్రాంతంలో-అక్కడ వుండే దొరలకు-వారిని దొరలు అంటారు, గిరిజన ప్రాంతంలో వుండే కోయల్ని-వారిలో కూడా ఒక్కొక్క కోయకు వందెకరాలు, రెండు వందల ఎకరాలు వుండడంవల్ల క్రమక్రమంగా వారి అవసరాల నిమిత్తం యీ పేద కులాలకు చెందినవారికి రెండెకరాలు, మూడెకరాలు, అయిదెకరాలు యీ విధంగా అమ్ముకుంటూ రావడం జరిగింది. ఆ విధంగా కొన్ని భూమిని వారు సాగుచేసుకుంటూ వస్తున్నారు. దురదృష్టవశాత్తూ ఆంధ్ర ప్రాంతంలో గ్రామీణ వ్యవస్థ గ్రామీణ పరిపాలన, గ్రామాధికారుల వ్యవస్థ ఎల్లావుందో ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కర్లే లేదు. పోయిన ప్రభుత్వం యీ వ్యవస్థలో మార్పు తీసుకురావడానికి రద్దు చేసిందో ఇది అతివేదిసియమయిన వనీ. ఆ ప్రభుత్వం చేసిన దానిని అమలు చేయవలసివే బాధ్యత యీ ప్రభుత్వంపై వుంది. ఈ గ్రామీణ వ్యవస్థ ఏవిధంగా ప్రజలను పీడిస్తున్నదో యిది సువకంధరికి అనుభవంలో వున్న విషయమే. యీవై సంవత్సరాల క్రిందట ఒక హరిజనుడు గిరిజనుడు నుంచి కొన్నివున్నా ఆతని పేరు పహాణిలోకి ఎక్కడపోవడంవల్ల యిప్పుడు-1968 తరువాత అతని పేరు పహాణిలో లేకపోవడం

re. Providing 5 acres of wet land or 10 acres of dry land to each tribal family

వల్ల యీ భూమి అతనిపేర చెల్లదనే వుత్తరువు ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్నది హాకోరు తీర్పులు వున్నవి. అంటే యీ టైలె సంవత్సరాల క్రిందటనో, వల్ల టైలె సంవత్సరాల క్రిందటనో ఒక హరిజనుడి వద్ద నుంచి భూమి కొనివుంటుంది. యితర కులాల వారు కొనుక్కుని వుంటే యీ వాళ్ళు ఆ గిరిజనుని యొక్క మనుషుడు దెవ్వాటి కలెక్టరుకు గమక ఒక దరఖాస్తు పెట్టుకుంటే లేక పెట్టుకోకపోయినా కూడా—ఆ ఎజెన్సీ కలెక్టరు ఆ భూమిని అతని నుండి లాక్కుని యితనికి దఖలుపరిచే పరిస్థితి వచ్చినది, దీనివలన ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో ఒక ప్రధానమైన సమస్య ఎదురైంది. గిరిజనులు, గిరిజనేతరులు అని రెండు వర్గాలు, పేద వర్గాలలోనే ఐక్యత లేని పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. అటు పాలకపక్షంగాని, యిటు పక్షంగాని అందరం కలలు కంటున్న విధంగా గాక, పెద్దలు సుందరయ్యగారు, రాజేశ్వరరావు గారు తమ జీవితాలను ఏ ఆదర్శం కొరకు యిప్పటి వరకూ వినియోగించారో—యీ పేద వర్గాలు ముందుకు పోవాలని, యీ వర్గ పోరాటం సమాజంలో రావాలని, అణచబడిన, పీడించబడిన యీ వర్గాలు అధికారంలోకి రావాలని, మనం ఏదయితే ఆశయంగా పెట్టుకున్నామో ఆ ఆశయం నెరవేరడానికి వీలుగా; వర్గ భోరణితో సమాజంలో పరిణామాలు రావడానికి బదులు, దురదృష్టవశాత్తు పేద వర్గాలలోనే కక్షలు, కుట్రలు, ఏర్పడే పరిస్థితి వచ్చింది. ఒక హరిజనుడు ఒక గిరిజనుడు కత్తులు పట్టుకుని పోట్లాడుకునే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఒక లంబాడీ ఒక గిరిజనుడు, ఒక చాకలి ఒక గిరిజనుడు యీ విధంగా పేదలలోనే పేదలు కత్తులు పట్టుకుని పోట్లాడుకునే దురదృష్టకరమైన పరిస్థితి వచ్చింది. ఇవాళ ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని 8, 9 జిల్లాలలో యీ పరిస్థితి వున్నది. నేనీ సందర్భంలో యింకా ఎక్కువ వివరాలలోకి పోకుండా, సంఘటనలలోకి పోకుండా—యితర మిత్రులు కూడా తమతమ అనుభవాలు చెబితే ప్రయోజనకరంగా వుంటుంది కాబట్టి ఒక విషయం మాత్రం మీ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సవిషయంగా మనవిజేస్తున్నామ—వారిని కోరుతున్నాను—యీ ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో వుండే చట్టాలను సమగ్రంగా పరిశీలించండి. ఇప్పటిదాకా అమల్లో వున్న ఉత్తరువులను సమగ్రంగా పరిశీలించండి. గిరిజనుడిని కాపాడే విషయంలోగాని, రక్షణ యివ్వడం విషయంలోగాని ఎవరికీ అటవైపు వారికిగాని, యిటువైపు వారికిగాని భేదాభిప్రాయం లేదు; అయితే యీ పరిస్థితి యీ చట్టాలవలన, అనుభవం లేకుండా, ప్రాక్టికల్ నాలెడ్జి లేకుండా వచ్చిన ఉత్తరువులవలన వస్తున్నది. పేదల మధ్య యిటువంటి పరిస్థితి రావడం మంచిది కాదు, దీనిని దూరం చేయవలసి వుంది కాబట్టి సమగ్రంగా వీటిని పరిశీలించే బాధ్యతను ప్రభుత్వం స్వీకరించి వీలయినంత త్వరగా యీ కార్యక్రమాన్ని తీసుకుని యీ సమస్యలన్నింటినీ పరిష్కరించవలసిన అవసరమున్నదని మీ ద్వారా మనవిజేస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అద్యక్ష, గౌ. సభ్యులు సుందరయ్యగారు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానం చాలా ప్రాధాన్యత కలిగిన దని, దీనిపైన సభలో చర్చతో బాటుగా పాలక పక్షం, ప్రభుత్వం కూడా చాలా బాధ్యతగా ఆలోచించి, ప్రజాభిప్రాయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని అవసరమైన సవరణలు చేయడానికి సంసిద్ధం కావలసిన అవసరమున్నదని నేను మనవి జేస్తున్నాను. అయితే యీ గిరిజన తమతమ, ల్లూ

తీర్మానములో వారు ఉటంకించినట్లుగా, గిరిజనుల యొక్క ఆస్తి భూమి దానిని వారు వినిమోగించుకునే తీరులెన్నులు, వాటిని గిరిజనతరులు ఏ విధంగా స్వాధీనం చేసుకున్నారో ఆ విషయాలలోకి పోవలసిన సందర్భం వచ్చినప్పుడు మన రాష్ట్రంలో, యంతకు ముందు కాశ్యపగారు చెప్పినట్లుగా గిరిజన ప్రాంతాలలో అనేక చిక్కులతో కూడిన సమస్యను మనం ఎదుర్కొంటున్నాం. వారు చెప్పిన మొదట విషయంతో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. గిరిజన ఏరియాను నోటిఫై చేసేటప్పుడు, తాలూకాలను నోటిఫై చెయ్యడం, పిర్కాలను చెయ్యడం, నాలుగైదు ఇళ్లు పున్నాకొన్ని చోట్ల లేకపోయినా యీ విధంగా నోటిఫైద్ ఏరియా క్రిందకు రావడంవలన దీనికి సంబంధించిన రెగ్యులేషన్ వన్ ఆఫ్ 70 అప్లయ్ చెయ్యడం వల్ల యీ చిక్కులు వస్తున్నవి. ఈ ప్రాంతాలను నిర్ణయించేటప్పుడు కనీసం 25 శాతం గిరిజన జనాభా పున్నప్పుడే ఆ గ్రామాలను నోటిఫై చేయాలి. కనీసం 25 కుటుంబాలు, గిరిజనులు ఉంటేనే ఆ గ్రామాన్ని నోటిఫైద్ ఏరియాగా ప్రకటించాలి. అట్లా లేకపోతే నార్మల్ ఏరియాగానే తీసుకోవాలని నేను ప్రభుత్వానికి సలహా ఇస్తున్నాను.

అలాగే గిరిజన ప్రాంతాలలో అనేక యికల పేద వెనుకబడిన కుటుంబాలు పున్నాయి. వారికి గిరిజనుల నుంచి భూములు కొనుక్కునే అధికారం లేదు. అవలు గిరిజనుడు గిరిజనుడు ఎట్లా ఆయ్యాడు? తరతరాలుగా, వందల సంవత్సరాలుగా, వారి సాంఘికాభివృద్ధి అగిపోవడం వల్ల, యీ నాగరిక ప్రపంచం నుంచి దూరంగా ఉండడం వల్ల, వారిలో మార్పులు రాకపోవడం వల్ల వారు సులభంగా దానికి దీనికి లొంగిపోయి తమ ఆస్తులు కోల్పోవడం జరిగింది. ధనవంతులు, బలవంతులు నాగరిక ప్రపంచం, ఎట్లానా నుంచి వచ్చిన వారు వారికి డబ్బులు యిచ్చి, అప్పులు యిచ్చి లంచాలు యిచ్చి, తినిపించి, తాగించి, తాలించి వారి భూములు లాక్కోన్నారు. ఆక్రమించుకున్నారు. గిరిజన ప్రాంతాలకు వెళ్లి చూస్తే, గిరిజన సభలకు, పదస్థులకు వెళ్లి చూస్తే యీ విషయం తెలుస్తుంది. ఈ విధంగా గిరిజనులకు, ఎంతో అన్యాయం జరిగిపోయింది. అనేక అన్యాయాలు వారికి జరిగినవి చరిత్రలో కాలగర్భంలో కలిసి పోయినవి. ఈ పరిస్థితి గుర్తించి, వారికి జరిగిన అన్యాయాన్ని తప్పకుండా సరియైనగా తీసుకుని సాధ్యమైనంత వరకు గిరిజనుల భూములు తిరిగి గిరినులకు దత్తం విధంగా, గిరిజనుల హస్తగతం చేసే విధంగా మనం ప్రయత్నం చేయాలి.

అలాగే గిరిజనుల ఆ భూములను ప్రధానంగా గిరిజనుల భూములుగానే పరిగణించాలి. అలా భూములలోనున్న గిరిజనతరుల గనుక తమ తాతల నుండి అవి తమవనిగానే పున్నట్లుగా రుజువు చేసుకోవాలి. అప్పుడు అవి వారికి వదిలివెట్టాలి, లేకపోతే వాటిని గిరిజన భూములుగానే లెక్కకట్టి వారిని ఏవిట్లు చేయించాలి. అట్లా చేస్తే తప్ప గిరిజనులకు న్యాయం జరగదు. ప్రభుత్వం గిరిజనుల భూములను వారికి స్వాధీనం చేసే దానికి సంబంధించిన రెగ్యులేషన్ అంతా బలపరుస్తున్నాము. దీనిని బలపరచే దీని కాదు, దీనిని అమలు జరిపేదానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలి. ఇప్పటివరకు గిరిజనులకు న్యాయం జరగని పద్ధతి వరుస్తున్నది. నోటిఫైడ్ యిచ్చి, యిచ్చుండుకు తట్టి, ఇంటాటు తీసుకుని వారిని కోర్టుల ముట్టాతిచ్చి, అధికారుల ముట్టా తప్పుకునే

re: Providing 5 acres of wet land or 10 acres of dry land to each tribal family.

నమస్కులు పరిష్కారం కాకుండా చేస్తున్నారు తప్ప గిరిజనులకు తిరిగి వారి భూములు స్వాధీనం చేసేందుకు వున్న రెగ్యులేషను అమలు జరిపి ఆ విధంగా చెయ్యడంలో, ఆ కార్యక్రమంలో మందగొడితనం ఏర్పడింది.

లంచగొండి తనానికి విపరీతమైన ఆస్కారం ఏర్పడింది. గిరిజనులకు మనం అందించాలనుకున్న న్యాయం రావడంలేదు మరొక విషయం తమ దృష్టికి తేవాలి. 12-1p p.m. గిరిజన ప్రాంతంలో గిరిజనేతరులు తమ భూమిని అమ్ముకోవడంపై గిరిజనునికే అమ్ముకోవాలి కాని గిరిజనేతరులకు అమ్ముకో కూడదనే నిబంధన ఒకటి ఉంది. ప్రభుత్వ ఉద్దేశం గిరిజనుల పట్ల పక్షపాతం చూపాలనే ఉద్దేశంగావచ్చు. ఆ విధంగా మాట్లాడడం మంచిది కాని అనేక సందర్భాలలో, సుందరయ్య గారు కాళయ్యగారు చెప్పినట్లుగా, గిరిజనేతరుడు తన పట్టా భూములను మరొక గిరిజనేతరునికి అమ్ముకునే అవకాశం ఇవ్వకపోవడం న్యాయం కాదు. గిరిజనేతరుడు తన పట్టా భూమిని గిరిజనులకే అమ్ముకోవాలని నిబంధన న్యాయసమ్మతం కాదు. గిరిజనుల భూమి గిరిజనులకు దక్కించండి. గిరిజనుల నుంచి లాక్కున్న భూమిని తిరిగి వారికి ఇవ్వండి. కాని గిరిజనేతరుడు తన భూమిని అమ్ముకోవాలనుకుంటే, కష్టపడి సంపాదించిన దానిని అమ్ముకుని ఏ పిల్ల పెళ్ళి చేయడానికో ఉద్దేశంపై, గిరిజనులకే అమ్ముకోవాలి. వేరే వారికి అమ్ముకుంటే కోర్టు రిజిస్టర్ చేయడానికి లేదు. అది రిగ్యులర్ అమ్మకం కాదు. ఇటువంటి నిబంధన సానిక ప్రజలలో గిరిజనులకు గిరిజనేతరులకు మధ్య ఐక్యత లేకుండా గుదిబిడగా అయ్యారే నది కనుక దీనిని సవరించి గిరిజనేతరుడు తన పట్టా భూమిని ఎవరికైనా అమ్ముకునే అవకాశం కలుగచేయాలి. గిరిజన ప్రాంతాలలో ప్రభుత్వ భూములను గిరిజనులకే పట్టా చేస్తారు కాని గిరిజనేతరులకు హరిజనుడైనా వెనుకబడిన కులాల వారై నా ఎవరైనా భూమిలేని వారికి గిరిజనుడు కాడనే కారణం చేత ప్రభుత్వ బంజరును లావానిని పట్టా చేయడానికి లేదు. అమ్మం వంటి ప్రాంతాలలో 2-ఎ లాండ్స్ అంటున్నారు ఇటువంటి సందర్భాలలో గిరిజనుడు, గిరిజనేతరుడు అనే భేదం లేకుండా, అటువంటి వివక్షత లేకుండా, భూమి లేనివాళ్ళే అర్హత కలిగిఉంటే రూపు ప్రకారం పట్టా ఇచ్చే విధంగా కూడా సవరణ చేయవలసి ఉంటుంది. ఇదివరకు సుందరయ్య గారు వివరంగా చెప్పారు. దానిని కాళయ్య గారు కూడా బలపరిచారు. ఆ వాదనతో పూర్తిగా ఏకీభవించలేనందుకు విచారిస్తున్నాను. గిరిజనుల నుంచి భూములు కొన్నవారు ఎన్ని ఎకరాలు కొన్నారు, పెద్ద భూస్వాములు కొన్నారా, పట్టణం నుంచి వచ్చిన షాపుకార్లు కొన్నారా అనే విషయం కాదు. పట్టణం నుంచి షాపుకారు వచ్చాడు. అక్కడ వ్యాపారం చేస్తాడు. భూమి ఉంతకపోవచ్చు. కాని దబ్బు ఉంటుంది ఇల్లు ఉంటుంది. మేడ ఉంటుంది. అక్కడ అక్కడ నాలుగుదోడ్ల కొన్ని ఎకరాలు కొంటాడు. అప్పులు ఇచ్చి వాటిని కాజేస్తాడు. మొత్తం మీద 5 ఎకరాల మాగాణి 10 ఎకరాల మెట్లకు మించకపోవచ్చును. గిరిజనులు మమ్మల్ని ఇబ్బంది పెట్టి అప్పులు ఇచ్చి భూములు కొన్నారు ఈ షాపుకారు, ఈ పెత్తనదారు, ఈ అగ్రకులం వారు అని చెప్పవచ్చు. అది కాదనడం సాధారణంగా ఉండే నియమం బట్టి బదిలీకరణ మాగాణి, పడెకరాల. పెట్టు ధోషం ఉంటే గిరిజనేతరుడు గిరిజనుల నుంచి

కొంచే దానిని తిరిగి గిరిజనులకు దఖలు పరచాలనే, హస్తగతం చేయాలంటే, రేపు కొన్ని నిజమైన కేసులు ఇబ్బంది కలిగించేవి రావచ్చు. ఐదేకరాల మాగాణి వరదేశాల మెట్ట ఈ లోపల ఉన్న గిరిజనేతరులు కూడా గిరిజనుల నుంచి లాక్కున్న ఘన యన్నాయి. వారు హరిజనులు కావచ్చు, వెనుకబడిన కులాలు కావచ్చు. ఆ గ్ర కులాలు కావచ్చు. వెనుకబడిన కులాల లిస్టులో ఉన్నంత మాత్రంచేత అందరూ వెనుకబడినవారు కాదు. వారు కూడా చాలా ముందుకు వచ్చారు. ఏమైనా అంత మాత్రంచేతనే గీటు రాయి కాదు. స్పెసిఫిక్ గా ఒక కుటుంబానికి సంబంధించిన భూమి ఏ పరిస్థితులలో కొన్నాడు, ఏ పరిస్థితులలో జరిగింది అనేది చూచి ఎవరికి న్యాయం జరగాలో చట్టప్రకారం చేయాలే కానిజనరల్ మాత్రం పెట్టుబెడకరాల మాగాణి వరదేశాల మెట్ట లోపల ఉన్న వారిని గిరిజనుల నుంచి కొన్నప్పటికీ డిస్టర్బ్ చేయకూడదంటే గిరిజనులకు పూర్తిగా న్యాయం జరుగదు. అన్యాయంగా పరిణామించ వచ్చు. దీనిని ఈ విధంగా కాకుండా, ఈ విషయాలన్నింటిపై బాధ్యతగా అందరూ తలలు తోడించి చర్చించి సవరించవలసి ఉంటుంది. ప్రభుత్వానికి చెప్పే సలహా ఏమిటంటే ఈ విషయం దృష్టిలో పెట్టుకుని రేపు రాబోయే కన్సల్టేటివ్ కమిటీలో కాని వేరేగా కాని ఈ విషయం జ్ఞానంగా పరిశీలించి అవసరమైన సవరణలు తీసుకు వస్తే బాగుంటుంది. గిరిజనులు, గిరిజనేతరులు అనే వాటర్ ట్రైబ్ కంపార్ట్ మెంట్ మాదిరి కాకుండా, గ్రామాలలో చీలికలు వచ్చేటట్లు కాకుండా, నోటిఫైడ్ ఏరియా కనుక రాదని కాకుండా అవసరమైన విసులుబాటు, ఫెక్సిబిలిటీ కనబరచి గిరిజనులు గిరిజనేతరుల మధ్య ఐక్యత సహకారం పె.పొందించడానికి భూమికోసం కాని చట్టాన్నే గ్రూడ్డిగా అమలుచేయడం సరైనది కాదని మనవి చేస్తున్నాను అటవీ ప్రాంతాలలో భూముల అక్రమణ జరుగుతోంది. అడవులు తగ్గిపోతున్నాయి. అంగీకరిస్తాను. మంత్రి గారికి తెలుసు నమకుంటాను. అడవులు కొట్టేవారు పేరు, అటవీ భూములు దున్నుకుని పొట్ట పోషించుకునే వారు పేరు. రెండూ రెండు వర్గాలు. కష్టపడి అటవీ ప్రాంతాలలో భూమిని సేద్యానికి తెచ్చి గిరిజనులు కాని గిరిజనేతరులు కాని పొట్ట పోషించుకుంటుంటే అటవీ కొలి వారు బలవంతాన పానాల్తు వేయడం, కోర్టు చుట్టూ త్రిప్పడం జరుగుతున్నది. పెద్ద పెద్ద కంట్రాక్టర్లు అడవులు కొట్టి వేసి కోట్లు సంపాదిస్తున్నారు. అందరికీ తెలుసు. గత 30 సంవత్సరాలలో ఈ రాష్ట్రంలో కాని ఇతర రాష్ట్రాలలో కాని అనేక ప్రభుత్వాలు వచ్చాయి. అన్ని ప్రభుత్వాలు అడవులను దొంగిలించిన దొంగలకు ఏదో విధంగా సహాయం చేసి అడవుల నాశనానికి తోడ్పడ్డాయి కాని అడవుల రక్షణకు చిత్తశుద్ధిగా ప్రయత్నం చేయలేదు. అడవులు తగ్గితే వాతావరణం దెబ్బతింటుంది. అంతర్జాతీయంగా అటవీ రక్షణలో మనం వెనుకబడి పోతున్నాం. అడవులను రక్షించడం అంటే పేరవారిని బేదఖలు చేయడం కాదు. వారికి రక్షణ ఇవ్వాలి. మేము ఇదివరలో చేసిన పోరాట పరితంగా 1964 వరకు పరుసగా పేద్యం చేస్తున్న వారిని బేదఖలు చేయకుండా పట్టాలు ఇస్తామని అంగీకరించారు. ఆ విధంగా కొన్ని పట్టాలు తెచ్చుకోగలిగాము. 1970 వరకు ఎవరైతే పేదవారు అదని భూములను పరుసగా పేద్యం చేస్తున్నారో, పట్టాలు, పట్టవారీలు సమోదయ చేసారా లేదా అనే విషయంతో

re: Providing 5 acres of wet land or 10 acres of dry land to each tribal family.

పంటంధం లేకుండా ఆ భూములను సేద్యం చేస్తున్నట్లు సాక్ష్యం ఉంటే—మూజువాటిగా ఆ గ్రామస్థులు ఒప్పకుని చెప్పినప్పటికీ—అటువంటి వారికి రివెన్యూ అధికారులు గట్టలు ఇచ్చి అదవి భూములు సేద్యం చేసుకునే నిరుపేదల సమన: పరిష్కారానికి అదవులను వృద్ధి చేయడానికి భూ సమస్య పరిష్కారానికి కూడా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మరొకసారి ఈ సమస్యను సమగ్రంగా పరిశీలించి నిర్ణయాలు చేయడానికి చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (అమరాలవలస) : — అధ్యక్ష గిరిజనులలో జాత. 12-25 p.m
సవర అని అనేక తెగలు వున్నాయి. ఏ పరిస్థితులలో వ్యవసాయము చేయాలో తెలియని అమాయకత్వముతో వుంటూ 1969-70 వరకు గిరిజనులు తమ జీవనాన్ని గడిపారు. నేను శ్రీకాకుళము జిల్లానుంచి వచ్చాను. అక్కడ గిరిజన ప్రాంతాలను అసరాగా తీసుకుని నక్సలైట్స్ అనేక ఘోరకృత్యాలు చేశారు. వ్యాపార రీత్యా ఎవరైతే అక్కడకు వెళ్లారో వారు, బ్లాక్ డెవలప్ మెంట్ ఆఫీసులలో వున్న ఉద్యోగులు 2 ఎకరాలు, 3 ఎకరాలు గిరిజనులనుంచి కొని వారిని చాల అధ్వాన్న పరిస్థితులలో వదలేశారు. గిరిజనులకు అన్యాయము జరగకూడదనేది గృహిణిలో పెట్టుకుని గిరిజనుల భూములను స్వయంస్థలోని వారు ఆక్రమించుకుని వుంటే గిరిజనులకే చెందేట్లు చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో శాసనాన్ని తీసుకురావడం జరిగింది. అక్కడున్న సన్నకారు రైతులు అక్కడ వివశించడానికి వీలుగాను, వారికి ప్రోత్సాహకరంగా వుండేదానికి 5 ఎకరాల మాగాణి, 10 ఎకరాలు మెట్ట కలిగినవారికి మినహాయింపు యివ్వాలని ఈ తీర్మానముద్వారా శ్రీ సుందరయ్యగారు కోరడం జరిగింది. అక్కడున్న చాకలి, మంగలి మొదలైనవారు తమ జీవనోపాధికోసము వారికి ఎగ్జంప్షన్ యివ్వాలనే అంశము శాసనములో లేదు. అట్లా ఎగ్జంప్షన్ యిస్తే ఆ ప్రాంతములో వ్యాపారము చేసుకొనడానికి వెళ్ళినవారికి కూడ వర్తిస్తుంది. గిరిజనులు కూడ ఇతరులతోపాటు పైకి వచ్చి, పంటలు పండిస్తున్నారనే అభిప్రాయము వచ్చేవరకు ఎటువంటి ఎగ్జంప్షన్ యిచ్చినా అక్కడున్న గిరిజనులకు అవకారము జరుగుతుంది. సీతంపేట, భద్రగిరి ఏజన్సీలు ఉన్నాయి. స్పెషల్ డెప్యూటీ కలెక్టర్ వచ్చి భూములను గిరిజనులకు ట్రాన్స్ఫర్ చేయిస్తున్నారు. గిరిజనులకు స్లెయిన్ ఏరియాన్ లో వ్యవసాయం చేయడం తెలియదు. వారు ఎంత సేపూ పోడు వ్యవసాయం చేస్తారు. 2 సంవత్సరాలకు ఒక చోటునుంచి ఇంకొక చోటుకు పోతూ పోడు సాగు చేసుకుంటూ వుంటారు. గత సంవత్సరము ప్రభుత్వము ఒక స్కీమును పెట్టారు, పారెస్ట ఏరియాన్ లోని పోరంబోకు భూములను పారెస్ట డిపార్టుమెంటుకు అప్పగించి గిరిజనులకు పెట్టాలిచ్చినప్పటికీ సరిగా ఆదాయం పంటలు పండించుకొనడము గిరిజనులకు తెలియదు. మామిడితోటలు, సరుగుడు తోటలు వేయవచ్చును. 4 సంవత్సరాల తరువాత రు. 4,000/- వరకు ఆదాయం వస్తుంది. ఎక్స్ పెరిమెంట్ కొన్ని చోట్ల చేశారు మిగతాచోట్ల అమలు చేశారో లేదో తెలియదు. స్లెయిన్ ఏరియాన్ లో వున్న భూములను వారికి హేండ్ ఓవర్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఎగ్జంప్షన్ యివ్వాలని కోరడం వ్యాయం కాదు. గిరిజన ఏరియాన్ లో వున్న వారికి ఎగ్జంప్షన్ యిస్తే ప్రతివారు సన్నకారు రైతులు అని చెప్పి 2, 3 ఎకరాలు ఆక్రమణ చేసి గిరిజనులకు భూములు లేకుండా చేసే ప్రమాదం

వుంది. అందువల్ల సుందరయ గారు ఈ తీర్మానమును విక్త్రా చేసుకుంటే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి బి. లక్ష్మీకాంతమ్మ :—అధ్యక్ష, అడవులలో పుట్టి పెరిగినవారికి వారి కళ్ళ ఎదుట ఎంతోమంది వచ్చి సరిసంపదలను దోచుకుని కోటీశ్వరులు అవడము, వారు అనేక పరిస్థితిలో వుండఁజూడడము అందరకు తెలిసినదే. గిరిజనుల జీవనప్రమాణము ఎట్లా పెంచాలనేది ఇక్కడ అనేకసార్లు చర్చించి వుండవచ్చును. ఇప్పుడు సుందరయ్యగారు తెచ్చిన తీర్మానము సమంజసముగా కన్పిస్తున్నది. 5 ఎకరాల మాగాణి, 10 ఎకరాల మొట్ట భూమికి వట్టాలు యిస్తే వారిని ఒక విధంగా పెటిల్ చేసి అనేక సమస్యలను పరిష్కరించినవారము అవుతాము. ఇంతకు ముందు మాట్లాడిన వర్షాలు చెప్పినట్లు పోడు కల్టివేషన్ చేస్తారు గిరిజనులు. ఏ ఒక ప్రాంతములోను 2 సంవత్సరాల కంటే ఎక్కువ వుండరు. దానిని అక్కడితేగాని వారు బాగుపడరు. ఆ భూమిలను ఆక్రమించిన వారిని వెళ్ళగొడతామని అంటున్నారు. ఈ రెండూ వరసర విరుద్ధముగా కన్పిస్తున్నాయి వారిని వెళ్ళగొడితే వారు యింకొక చోటకు పోయి పోడు కల్టివేషన్ చేస్తారు. దానివల్ల నష్టము కలుగుతున్నది. వరదలకు గురి అవుతున్నప్పుడు ఏ విధంగా అరికటాలనేది సీరియస్ గా ఆలోచించాలి. సాగు చేస్తున్న భూములకు పటాడిచ్చి అప్పులు యిచ్చి, పరికరాలు యిచ్చి కోఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ క్రింద ఏర్పాటుచేసే బాగుంటుంది. ఫారెస్టు అనేది వుండవలసినదే. అడవులను పెంచాలి. ఎంతో కాలముగా సాగు చేసుకుంటున్నవారిని షిఫ్టు చేస్తే ఇంకొక చోటకు పోయిసాగు చేసుకొనే పద్ధతిని అరికటాలి. వారిని అక్కడే పెటిల్ చేసే ప్రయత్నము చేస్తే మంచిది. గిరిజనుల ఆమాయకత్వాన్ని అసరాగా తీసుకుని, వారిని ఎక్స్ ప్లోయిట్ చేస్తున్నారని సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. నక్సులైట్స్ వరంగల్లు, శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లోనే వచ్చారు అంటున్నారు. ఈ సమస్యను జాగ్రత్తగా అర్థము చేసుకుని పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నము చేయాలి తప్ప యువకులను తీసుకు వెళ్ళి కాలిస్తే పరిష్కారము కాదు ప్రభుత్వము మారినా పద్ధతి మారినట్లు కన్పించడం లేదు. ఎక్కువగా పోలీసులమీద ఆధారపడి స్త్రీక్తుగా డీల్ చేయాలనేదే కన్పిస్తున్నది. ట్రైబల్ ఏరియాస్ లో వున్నవారికి న్యాయము కలుగజేస్తే పరిష్కారమయ్యే సమస్య లేకపోతే ఈ సమస్య పరిష్కారము కాదు. అక్కడున్న గిరిజనులకు యిచ్చే కూలి చాల తక్కువ బయటనుంచి తీసుకువెళ్ళి వారికి వరఫరా చేసే వస్తువుల ధరలు ఎక్కువ. అదని సంపదలు వారికే కంట్రాక్టుకి యివ్వాలి. బయటవారికి యివ్వకూడదు. బయటవారికి ఆ ఫలితాయాలు యిస్తే వారు ఇక్కడకు తెచ్చి ఎక్కువ ధరకు అమ్ముతున్న విషయం తెలుసు. దానిని ఆరికట్టవలసిన అవసరం వుంది. స్టేటు ఫారమ్ వుంది అన్నారు ఇదివరకు. ఇప్పుడు వుంటే లేదో తెలియదు. ట్రైబల్ పీపుల్ ని ఎక్కడికక్కడ పెటిల్ చేసి అక్కడ పండిన పంటలకు తగిన ధర యివ్వడానికి తోడ్పడాలి. స్టేటు ఫారమ్స్ కొన్ని చోట్ల పెడితే బాగుంటుంది. కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ ద్వారా సహాయము చేస్తే బాగుంటుంది.

re: Providing 5 acres of wet land or 10 acres of dry land to each tribal family.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అధ్యక్ష, గిరిజనుల చరిత్ర వారిపై దోపిడి చేసే చరిత్రగానే వుండిపోయింది. వారి సమస్యలలో ప్రధానమైనవి రెండు, ఒకటి ఆర్థిక పరమైనవి. రెండవది సాంఘిక పరమైన సమస్యలను మనం పరిష్కరించాలి. వారికి వున్న భూములు వారికి దక్కేటట్లు చేయడం ప్రధానమైన సమస్య. వారి భూములను ఇంకొకరు కొనుక్కొని బలవంతంగా ఆక్రమించుకొని, మోసచేసి తీసుకున్న వాటిని వెంటనే గిరిజనులకు స్వాధీనం చేయడం అన్నది మొదటి అంశము. రెండవ విషయం శ్రీ సుందరయ్యగారు ప్రవేశపెట్టిన రీతిగా ఫార్మెట్టులో అయిదు ఎకరాల మాగాణికి తగ్గుతుండా. పది ఎకరాల మెట్టకు తగ్గుతుండా వారి కుటుంబాలకు ఇవ్వటం అనేది మూడవ విషయం వారి ఎడల ప్రభుత్వం, ఫార్మెట్టు డిపార్టుమెంటు వారు మాపుకున్న దొర్లవ్యం ఆపడం అనేది నేను చింతపల్లి వెళ్ళాను. మన్య పోరాటం సమయం నుండి వారి క్రిందవున్న భూములకు ఇంకా వారికి పట్టాలు ఇవ్వక పోగా వారు సాగుచేసుకుంటున్న ఫార్మెట్టు భూములనుండి తొలగించటానికి దొర్లవ్యాలు చేయడం, కేసులు పెట్టటం, కొట్టి హింసించడం జరుగుతున్నది. వాటిని వెంటనే ఆర్థికటాలనేది ప్రధానమైన విషయం, దానికి తొలిచర్యగా ప్రభుత్వం వారి క్రింద భూములకు సంబంధించి నర్వే సెటిల్మెంట్ జరిపి, బొండ్ రీలు వేసి వారికి పట్టాలు ఇవ్వాలి. మేము కొంతవరకూ వారి సమస్యలను పరిష్కరించాము. కాని పూర్తిగా పరిష్కారం చేయాలంటే వెంటనే నర్వే సెటిల్మెంట్ జరిపి పట్టాలు ఇవ్వాలి. ఇక, మరో విషయం గిరిజనులకు, గిరిజనేతరులకు మధ్య తగాదాలు రాకుండా చూడాలి. గిరిజనులు, భూమిలేని పేదలు అయితే వారికి గవర్నమెంటు భూములైన రెండు (ఎ) భూములను వారికి కూడా పట్టాలు ఇవ్వడం సబబు అయినది. పేదల మధ్య కొట్టాలిలు వైషమ్యాలు రాకుండా గిరిజనులు, గిరిజనేతరులు అన్నదమ్ముల మాదిరిగా సఖ్యతతో గడిపే అవకాశాలు కలుగజేయాలి. గిరిజనేతరులు అయిన పేదలకు కూడ అయిదు ఎకరాల మాగాణి, పది ఎకరాల మెట్ట ప్రభుత్వ 2 (ఎ) భూములు ఇవ్వాలి, ఇక, గిరిజనుల భూములు వారు అమ్ముకోకూడదు అని వుంది. వారు అమ్ముకోకుండా వుండాలంటే వారికి కావలసిన పెట్టుబడి వనరులు సమకూర్చవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది. వారికి అవసరమైన ఋణాలు ఇప్పించాలి. నల్లమల ప్రాంతంలో సుగలీలు, చెంచులు పెంటలలో వుంటున్నారు. వారికి పట్టాలు ఇవ్వడం లేదు. అందువల్ల వారికి ఎలాంటి పరపతి వుట్టటంలేదు. ఎక్కడా ఋణాలు వుట్టటం లేదు. వారికి పట్టాలు ఇచ్చి ఇతర సౌకర్యాలు కలుగజేయాలి. రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు ప్లెన్ ఏరియాలోని కొందరు, పెద్ద ఆస్తులు కలవారు ఫార్మెట్టు ఏరియాలకు వాటిని దోపిడి చేయటానికే వెళ్ళారు. అందరూ వెళ్ళారని నేను చెప్పడంలేదు కాని కొన్ని వర్గాలు వెళ్ళాయి. వారు అలా వెళ్ళి దోపిడి చేయకుండా అరికటాలి. ఇందుకు ప్రభుత్వం జారి చేసిన ఆ రెగ్యులేషన్స్ వున్నాయి. (సెసిడెంట్ ఆఫ్ ఇండియా జారి చేసిన ఆ రెగ్యులేషన్స్ ను సక్రమంగా అమలు చేయడంలేదు. కన్సల్టేటివ్ కమిటీ అనండి, లేదా హౌస్ కమిటీ అనండి, ఒక కమిటీని ప్రభుత్వం వేసి వారి సమస్యలను ఊజుంగా పరిశీలించడేని వారి సాంఘిక, ఆర్థిక పరిస్థితులను బాగుపరచేటట్లుగా చర్యలు తీసుకోవాలి. ఏమాత్రం ఆలస్యం చేసినా ఎలాంటి ఉపద్రవాలు ప్రకోపిస్తాయో

అందరకూ తెలుసు కనుక ప్రభుత్వం వెంటనే వారి మేలుకు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిపాచ్. శ్యామలరావు (చీపురువల్లి):—అధ్యక్ష, ఈ రోజు గిరిజనుల సమస్యలు, ఆర్థిక పరమైనవే కాదు ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా, వ్యవసాయకంగా, పారిశ్రామికంగా, నాగరికంగా, నైతికంగా కూడా వారిని అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. కాళయ్యగారు చెప్పినట్లు గత ప్రభుత్వం ఈ కార్యక్రమానికి సంబంధించి కొన్ని ప్రణాళికలు రూపొందించినప్పటికీ అనేక అటంకాల వల్ల అయితేనేమీ, ధనవంతుల, బలవంతుల స్వార్థంతో అయితే నేమీ. ఆ ప్రభుత్వం ఆశించినంత మేర అమలు జరపలేకపోవడం వల్ల ఈ రోజు తిరిగి గిరిజనుల సమస్య తీవ్రరూప లో ఆలోచించవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. నేను శ్రీకాకుళం జిల్లా నుండి వచ్చిన వాడిని కనుక నాకు గిరిజనుల మనస్థత్వం, వారి ఆచార వ్యవహారాలుబాగా తెలుసు మనము వారికి భూములు యిచ్చి కేవలం వ్యవసాయం చేసుకోండి అన్నంత మాత్రన వారు చేయకునే స్థితిలో లేరు. వారిని నాగరికత వైపు పురోగమింప చేయాలి భూములు యిచ్చినంత మాత్రన వారి జీవన పరిస్థితులు మెరుగుపడుతాయనుకుంటే పొరపాటు. ఈ రోజు 5 ఎకరాల వల్లం 10 ఎకరాల మెట్ట వారికి మినహాయించాలన్నది సమంజసమైనటువంటిదే. కాని ఆ ప్రాంతంలో గిరిజనేతరులై వుండి బలహీన వర్గాలకు సంబంధించినవారు లేక యితర పేద వర్గాలు కాని వారికి కూడ మినహాయించాలనే పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు కొన్ని చికాకులు వస్తాయి. ఎందుకంటే మిత్రులు చెప్పినట్లు 5 ఎకరాల లోపు మాగాజు వుండి లక్షల రూపాయల వ్యాపారం చేసే కోటీశ్వరుడు వుండవచ్చు. అతనికి యీ మినహాయంపు పద్ధతి రావచ్చు. విజంగా భూమి లేని పేదవారు వున్నప్పుడు వారికి న్యాయం చేయవలసిన అవసరముంది. ఆ అవసరాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోబోతున్నది. దేశ వ్యాప్తంగా జరిగిన పద్ధతుల ఒక రకంగా వున్నా. రాష్ట్రముతో భూమి లేని పేద అన్నప్పుడు రెండున్నర ఎకరాల వల్లం 5 ఎకరాల మెట్ట వరకు మినహాయంపు వుంది. గిరిజన ప్రాంతములో గిరిజనేతరుల సమస్య వచ్చినప్పుడు 5 ఎకరాల వల్లం, 10 ఎకరాల మెట్ట మినహాయించాలన్న సూత్రం చేసినప్పుడు యితర ప్రాంతాలలో వున్న భూమి లేని పేదలకు వీరికి తేడా వుంటుంది. కాబట్టి అక్కడ వున్న గిరిజనేతర పేద ప్రజలకు కూడ రెండున్నర ఎకరాల వల్లం, 5 ఎకరాల మెట్ట అనే నిర్ణయనం యిచ్చి సమస్య పరిష్కారం చేస్తే బాగుంటుంది. ఏవో కారణాల వల్ల గతములో జరిగిన లోపాలను యీ ప్రభుత్వము మీద ఆరోపించవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. 5 ఎకరాల వల్లం, పది ఎకరాల మెట్ట అనేది ఒకటే గిరిజనుల సమస్య గాకుండా యితర అన్ని సమస్యలను కూలంకరితంగా చర్చించి వారి జీవన పరిస్థితులను మెరుగు పరచడానికి యీ రోజు ఇందిరా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షములో నిలబడ్డ యీ ప్రభుత్వం అనేక బృహత్ కార్యక్రమాలను నిర్వహించబోతున్నది. నిధ్యకు సంబంధించి, ఆరోగ్యానికి సంబంధించి, ఆర్థిక పరిస్థితులను మెరుగుపరచడానికి సంబంధించి యింకా మిగతా గిరిజనుల సమస్యలకు సంబంధించి అనేక బృహత్ కార్యక్రమా

re: Providing 5 acres of wet land or 10 acres of dry land to each tribal family.

లను ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్నదన్నప్పుడు దానిలో యిదొక సూచనగా తీసుకోవచ్చు. ఈ రోజు హరిజన, దళిత్ వర్గాలుగా వున్న అసంఖ్యక ప్రజల అభ్యున్నతికి మహత్తర యజ్ఞం వారంభం అయింది. కాబట్టి యీ సమస్యను కేవలము పార్టీ దృష్టితో, గాకుండా వాస్తవ దృక్పథముతో ఆలోచించి బలహీన వర్గాల అభివృద్ధికి చేస్తున్న కృషిలో, కేవలం ప్రతిపక్షాలు ఔను అంటున్నాయి కాబట్టి మనము కాదనాలి అని గాని లేక ప్రతిపక్షాలు ప్రభుత్వము మీద ఏదో నెపం వేయాలనే దృష్టితో గాని గాకుండా దీనిని జాతీయ సమస్యగా తీసుకొని గిరిజన సంక్షేమం కొరకు ప్రతిపాదన చేసినటువంటి ప్రతిపక్షాలు ఆచరణలో అన్ని విధాల సహకరించాలని సవినయముగా మనవి చేస్తూ ప్రభుత్వం యిప్పటికే గిరిజన సంక్షేమం కొరకు అనేక బృహత్తర కార్యక్రమాలు తీసుకున్నది కాబట్టి ప్రత్యేకించి యీ ఒక కార్యక్రమం రిజియూషను ద్వారా పెట్టవలసిన అవసరం లేదని మనవి చేస్తూ ఆ రిజియూషనును ఉపసంహరించుకోవాలని కోరుతున్నెంపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యన్.ఎస్.ఎన్. రెడ్డి (విశాఖపట్టణం-2) : — అధ్యక్ష, శ్రీ సుందరయ్య గారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి తీర్మానం చాలా సమంజసమైనది. కాశ్యూగారు వివరాలన్ని తెలియజేశారు. గిరిజన ప్రాంతములో గిరిజనేతరులకు భూములు వుండకూడదనేది అంత సక్రమంగా కన్పించడంలేదు. పాడేరులో కొన్ని పందల సంవత్సరాల నుండి కొమ్మరులు అనేవారు జీవిస్తున్నారు. వారు చాలా పేదవారు. నోటిపికిషను యిచ్చారు. వారు ఆ ప్రాంతములో వుండడానికి వీలులేదని యాక్టు పాసు చేయడం సమంజసం కాదు. అక్కడవారు వుండడానికి సక్రమమైన ఏర్పాట్లు చేయకం అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. గిరిజన ప్రాంతములో గిరిజనులకు గిరిజనేతరులకు ఒక వర్గ పోరాటం ప్రారంభం అయింది. ప్రభుత్వమువారు గాని ప్రతిపక్షాలవారు గాని రాజకీయ పార్టీలవారు ఓట్ల కొరకు హరిజనులు గిరిజనులు అని పేరు వెక్కిరిద్దరణ చేయబోతున్నారా? ఆర్థికంగా వెనుకబడినవారికి ఏమైనా సదుపాయాలు కల్పించే ఏర్పాటు వుందా లేదా అనేది ఆలోచన చేయాలి. గిరిజన ప్రాంతములో హరిజనులు, కొమ్మరులు వున్నారు. వారికి ఏర్పాట్లు చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఈనాడు నక్సలైట్లు పేరుతో అనేక వ్యర్థములు జరుగుతున్నాయి. భూస్వాములు, వ్యాపారస్తులు దోపిడి చేశారంటే ప్రభుత్వం యంత్రాంగం - ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు లేక గిరిజన సంక్షేమ డిపార్టుమెంటు నక్సలైట్లు అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు పేదవారైన గిరిజనుల నుండి వెదురు, విష రాకులు, చింతపండు ఆక్రమంగా దోపిడి చేస్తున్న విషయము మనవిచేస్తున్నాను. నేను, తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు, మాజీ మంత్రి పాగి సూర్యనారాయణ గారు నర్సిపట్నంలోని శాండవ గ్రామానికి వెళ్లము. అక్కడ హరిజన గిరిజన పొగొంతలను మార్చివేశారు. హరిజనులకు ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారు రిజర్వు ఫారెస్టు అనే పేరుతో అడుగు భూమి లేకుండా చేశారు. వారి ఆవులు మేకలు పోతే వారిని అరెస్టు చేసినా కేసులు వున్నవి. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారు చాలా ఆక్రమాలు చేస్తున్నారు. అందుచేత యీ 5 ఎకరాలు, పది ఎకరాలు పేదవారికి గిరిజనేతరులకు వుండాలనే నిబంధన అవసరమైతే ఓక్ల రేషన్సు తీసుకోవడం అనేది సమంజసముగా వుంది. గిరిజనేతరులకు కూడా వారి ఆర్థిక పరిస్థితులను బట్టి తప్పకుండా భూములు ఇవ్వాలి.

ఏర్పాటు చేయాలి. పోతే ఎస్. కోట ప్రాంతములో గిరిజనేతరులు ఎక్కువమంది వున్నారు. రాజకీయ దురుద్దేశముతో రిజర్వ్ సీటు చేయాలనే వుద్దేశంతో ఆ గిరిజన ప్రాంతంగా మార్చారు, అక్కడ తక్కువమంది గిరిజనులున్నారు. రాజేశ్వర రావుగారు చెప్పినట్లు ఎక్కడైతే ఎక్కువమంది గిరిజనులు ఉన్నారో ఆ ప్రాంతాన్ని గిరిజన ప్రాంతంగా డిక్లైరు చేయాలి. ఈ తీర్మాన సక్రమంగా వుంది. దీనిని ఉప సంహరించుకోవలసిన అవసరం లేదు. ప్రతిపక్షాలు పెట్టారనే దురుద్దేశముతో గాకుండా అందరు సమర్థించి పాసు చేయడానికి ప్రయత్నించాలని కోరుకున్నాను.

శ్రీ ఎస్. అశ్వార్ దాసు (విశాఖపట్టణం-1) :- అధ్యక్ష, గిరిజన సమస్యల గురించి గౌరవనీయ సుందరయ్యగారు సభ దృష్టికి తెచ్చారు. చాలా సంతోషం. స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించి 30 సంవత్సరాలు అయినా యింతవరకు గిరిజనుల పరిస్థితి ఏ విధంగాను బాగుపడలేదు. వారికష్టాలు యింతవరకు ఏమీ తగ్గలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పటికీ గణం గుడ్డ యిచ్చి బస్తా చింతపండు, బస్తా కరక్కాయ తీసుకుపోవం జరుగు తున్నది. వారు యింకా కూడ నాగరికతకు దూరముగా ఏ నడుపాయాలు లేకుండా వారి బిడ్డలకు ఏ అవకాశాలు లేకుండా జంతువుల్లాగా బ్రతుకుతున్నారు. సుందరయ్య గారి తీర్మానమువల్ల కష్టాలు దూరము అయిపోతాయని అనుకోడానికి లేదు. సమగ్రమైన నటువంటి పథకాన్ని ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. వారు ఏ కా ఇంచేత చిట్టడవుల్లో నివ శించవలసిన పరిస్థితి కలిగింది. ఈనాటికి నాగరికతకు ఎందుకు దూరముగా వుండాలి? ల్యాండు సీలింగులో లక్షలకొలది ఎకరాలు మిగిలింది అంటున్నారు. అవి వారికి యిచ్చి ప్లేన్ ఏరియాలో ఎందుకు రీహబిలిటేట్ చేయకూడదు? మిగతా సౌకర్యాలు వారికి ఎందుకు కలగజేయకూడదు? ఒక వ్యవసాయం మీదనే ఎందుకు ఆధారపడి వుండాలి? వారి బిడ్డలు మన బిడ్డలవలే చదువుకోడానికి ఎందుకు సౌకర్యాలు కలగజేయ కూడదు? అలా కలగజేసినాడే వారి బ్రతుకులు బాగుపడుతాయి. వారికి ఏమైనా చేశామనే సంతృప్తి మనకు వుంటుంది. మన గిరిజన సోదరులందరిని బాగు చేయవల సిన అవసరముంది. అలాగే మన అడవులను కాపాడుకోవలసిన అవసరము వుంది. ఎఫారెస్టేషనును డిఫారెస్టేషను చేయుచున్నారు. అది చాలా ప్రమాదము. అడవులు కరిగి పోయిననాడు కరువులు తప్పవు. భూములు బీటలువారిపోతాయి. మనకు ఎడారులుప్రాప్తి స్తాయి. మనం కొంత ఎకొలాజికల్ బాలెన్సును మెయిన్ టెయిన్ చేయకపోతే చాలా ప్రమా దమైన పరిస్థితి సంభవిస్తుంది. విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో కొన్ని సీజన్లలో కొండలమీద మంటలు కనిపిస్తాయి. దీనిని పోడు వ్యాపారం అంటారు. దానివల్ల గిరిజనులకు లాభించడం చాలా తక్కువ. కాని అడవులకు చాలా నష్టం జరుగుతుంది. మన గిరిజన సోదరులకు ప్లేయిన్లలో రీహబిలిటేట్ చేస్తే అటు అడవులు పెంచుకొన డానికి అవకాశం కలుగుతుంది ఇటు వారికి సకల సౌకర్యాలు కలుగజేయడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నక్కలైట్లు మూవ్ మెంటులో కొంతమేర గిరిజనుల అభివృద్ధి జరిగింది. అలాగే నాగలాండు, మిజోరాంలలో కూడా కొంత అభివృద్ధి జరిగింది. వారి పరిస్థితి ఇప్పుడు ఎంతో మెరుగైంది. నక్కలైట్లు, నక్కలైట్లు అంటున్నారు, వారు కూడా మన సోదరులే. గిరిజనులకు కష్టాలు

re: Providing 5 acres of wet land or 10 acres of dry land to each tribal family.

ఉన్నంతవరకు నక్సలైట్లకు అవకాశం దొరుకుతుంది. వారి కష్టాలు తీరిన తరువాత నక్సలైట్లకు పని ఉండదు. వారు కూడా మనతోబాటు మెయిన్ స్ట్రీట్స్ లో తిరుగుతారు. అందుచేత శ్రీ సుందరయ్యగారు పెట్టిన ఈ తీర్మానాన్ని విత్ డ్రా చేసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వమే గిరిజనుల పరిస్థితిని చక్కదిద్దటానికి ఒక చక్కటి పథకాన్ని తీసుకొని వచ్చి పైం బౌండు పోగ్లాండ్ పెట్టి చేయాలని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:— అధ్యక్ష, చాలామంది గౌరవ సభ్యులు ఈ తీర్మానం మీద సమగ్రంగా చర్చించారు. ఈ చర్చలన్నీ దృష్టిలో ఉంచుకొని మంత్రులు తప్పకుండా దీనిని ఆమోదిస్తారని నేను సంపూర్ణంగా విశ్వసిస్తున్నాను. ఈ తీర్మానంలోని కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలను నేను సభ దృష్టికి తీసుకొని రాదలచుకున్నాను. గిరిజన ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి గిరిజనులందరికీ 5 ఎకరాం మాగాణి కాని 10 ఎకరాం మొట్ట కౌసీ గ్యారంటీ చేయాలంటే భూమిని స్వీకరించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ భూమి ఎక్కడో లేదు. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు అంతకుముందు ఆనరీజ ర్యుడుగా ఉన్నటువంటి భూములన్నింటిని 1955 తరువాత ఎఫారెస్టేషన్ స్క్వేము క్రింద తీసుకున్నారు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో దానిని బేరూన్లు అంటారు. ఈ బేరూన్ మహేశ్వరం అందరూన్ మహేశ్వరం కలుపుకోడానికి ఇప్పుడు వారు వేసుకున్నారు. ఇవన్నీ ఫారెస్టు యాక్టు ప్రకారంగా రిజర్వుడు ఫారెస్టులోకి తీసుకునే ప్రోసెస్ ఇంకా పూర్తి కాలేదు. అవన్నీ ఎంక్వయరీ స్టేజీలో ఉన్నాయి. కొబ్బి గవర్నమెంటు తలచుకుంటే వాటిన్నిటినీ రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు తీసుకోవచ్చు. దాని ద్వారా ఈ గిరిజనులందరికీ పంచడానికి వీలుంటుంది. ఈ పని తక్షణమే చేయవలసి ఉంటుంది. అది చేయకుండా వారికి భూములు కలుగజేస్తాము అనే మాట సాధ్యం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇటు గిరిజనుల సమస్య కాని అటు ఫారెస్టు సమస్య కాని ఇప్పుడు కంకరెంటు స్థితిలోకి పోయింది. స్టేట్ గవర్నమెంటు, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు—ఈ రెండూ అంగీకరిస్తేనే ఇది అమలులోకి వస్తుంది. కనుక మన స్టేట్ గవర్నమెంటు తన పైపు నుంచి తీసుకోవలసిన చర్య తీసుకుంటే సెంట్రల్ గవర్నమెంటుతో కొట్లాడి సాధించుకోడానికి వీలుంటుంది. 1955 నుంచి—మరొక మాటతో చెప్పాలంటే నైజాం కాలంలో ఉన్నటువంటి బేరూన్ భూములన్నిటిని ఏవై తే ఇటీవల కాలంలో ఎఫారెస్టేషన్ స్క్వేము క్రింద రిజర్వు ఫారెస్టులోకి తీసుకోవాలనే ప్రపోజల్ను పెట్టారో, ఆ ప్రపోజల్ను రద్దు చేయండి. ఆ భూములన్ని రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు క్రిందకు వస్తాయి. అప్పుడు వీటిని పంచడానికి వీలుంటుంది.

రెండవది—ఇక్కడ నాన్ బ్రయిటింగ్ విషయం వస్తున్నది. పేరుకు ఒకటి, రెండు ఎకరాలు ఉండి అవతల పెద్ద బిల్డింగ్స్ ఉన్నవారి గురించో, బాగా ధనం ఉన్నవారి గురించో, వడ్డీ వ్యాపారస్తుల గురించో మేము మాట్లాడడం లేదని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇతరత్రా ఏమీ జీవనోపాయం లేకుండా కేవలం ఆ భూమిని మాత్రమే జీవనాధారం చేసుకొని జీవిస్తున్న పేదల గురించి మామాట చెబుతున్నాము. భూమి ఎంత ఉంది అనే నిమిత్తం లేకుండా అవతల ఉన్నటువంటి అస్థులను చూడ

1-05 p.m.

కుండా ఆ ధనికులకు కూడా ఇవ్వాలనే ప్రతిపాదన లేనే లేదు. దానిని గురించి గౌరవ సభ్యులు శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు, హుల సుబ్బయ్యగారు ఇతరులు వెలిబుచ్చిన సందేహానికి ఆస్కారం లేదని స్పష్టంగా చెప్పబడింది. ఈ బ్రయిబల్లి ఏరియాలలో ఉన్నటువంటి నాన్ బ్రయిబల్లి విషయం పరిష్కరించింది. 1972 లో నేను ఆపెన్సీలో అడుగు పెట్టినప్పటి నుంచి ప్రతి సంవత్సరం కాలే ఆటెన్షను చూపం. లోనో, బెట్టోమీద జరుగుతున్న చర్చల సందర్భంలోనో ఈ విషయాన్ని ప్రస్తావిస్తూ వస్తున్నాను. శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు గారు ఉన్నప్పుడు వారం రోజులలో మీటింగు పెట్టి పరిష్కరిస్తానని వాగ్దానం చేశారు. వారు వెళ్లిపోయారు. తరువాత వెంగళరావుగారు 15 రోజులలో దీనిని పరిష్కరిస్తానని వాగ్దానం చేశారు. వారు వెళ్లిపోయారు. శ్రీ చెన్నారెడ్డిగారినుంచి అటువంటి వాగ్దానం ఇంతవరకు రాలేదు. ఇప్పుడు వారిని ఆడుగుదాము అంటే వారు హాసుతో లేరు, ఏజెన్సీ ఏరియాలలో ఉన్నటువంటి భూములు రెండు రకాలు. 1. ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన భూములు. 2. ప్రైవేటు భూములు. ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన భూమి గురించి మనం ఆలోచించినప్పుడు 1970లో ఒక జీ.బి.ను ప్రభుత్వం చేసింది. ఆ జీ. బి. లో ఒక విషయం చెప్పారు. షెడ్యూల్ ఏరియాలలో ఉన్నటువంటి నాన్ బ్రయిబల్లి 2 1/2 ఎకరాల లోపు మాగాణి కాని 5 ఎకరాల లోపు మెట్ట కాని కలిగి ఉంటే-1968 నాటికి భూమిమీద ఖజా కలిగిఉంటే అతనికి ఇవ్వవచ్చు అన్నారు. ఆ తరువాత 1975లో ఇంకొక జీ.బి.ను తీసుకొని వచ్చారు. ఆ జీ.బి.లో ఇంకొక విషయం చెప్పారు 1971 నాటికి పూర్వం 10 సంవత్సరాలపాటు వరుసగా ఖజా హక్కు కలిగి ఉంటే అతనికి మాత్రమే ఆ భూమి చెల్లుతుంది తప్ప లేకపోతే లేదన్నారు. వారికి ఎటువంటి రికార్డు లేదు, ఏవరూ రుజువు చేసుకోలేదు. గిరిజనులను ఉద్ధరించడానికి ఎంత ముఖ్యమో పేదవారిని బిక్షగాతుగా చేయకుండా ఉండడం కూడా అంతే ముఖ్యం. కనుక ఏమీ లేనటువంటి నాన్ బ్రయిబల్లి కు 5 ఎకరాల వరకు మాగాణి, 10 ఎకరాలవరకు మెట్ట ఉంచాలని మనవి చేస్తున్నాను. నాన్ షెడ్యూల్డ్ ఏరియాలలో 2 1/2 ఎకరాలవరకు మాగాణి 5 ఎకరాల వరకు మెట్ట అని అంగీకరిస్తున్నాము. మేము ఈ షెడ్యూల్డ్ ఏరియాలలో 5 ఎకరాల వరకు మాగాణి, 10 ఎకరాలవరకు మెట్ట అనడానికి ఒక కారణం ఉంది. అవి అడవి భూములు. చాలా కాలం నడిచే తప్ప సాగులోకి వచ్చేవి కావు పైగా ఫలపాయం కూడా తక్కువగా ఉండేవి. ఆ దృష్టితో ఆ మార్పును మేము సూచిస్తున్నాము తప్ప మరొకటి కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో పటేల్, పట్వారీలు ఆక్రమణ చేస్తున్నటువంటి మోసం కూడా గమనించాలి. తరతరాలనుంచి పేద నాన్ బ్రయిబల్లి స్వాధీనంలో ఉన్నటువంటి గవర్నమెంటు భూములను బ్రయిబల్లి కు పట్టాలు ఇచ్చి ఇప్పుడు వాటిని భేదభయ చేయడానికి పూనుకుంటున్నారు. నరసంపేట తాలూకాలో కాని ములుగు తాలూకాలో కాని భద్రాచలం, ఖమ్మం ప్రాంతాలలో కాని ఇటువంటివి ఎన్నో జరుగుతున్నాయి. చాలా పెద్ద ఎత్తున భేదభయ. జరగడమే కాకుండా పేదలు, పేదలు కొట్టుకొని వచ్చే పరిస్థితి తీసుకొని వచ్చారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ షెడ్యూల్డ్ ఏరియాల అండ్ ట్రాన్స్ ఫర్ రెగ్యులేషన్ ఆఫ్ 1959 క్రింద పట్టా భూముల పరిస్థితి నిర్ణయించబడింది.

re : Providing 5 acres of wet land or 10
acres of dry land to each tribal family.

యించబడుతుంది, 1959లో ఈ యాక్టు చేయబడినప్పటికీ తెలంగాణా ఏరియాకు 1-12-1963వ తేదీన వర్తింప జేశారు. దీనికి 11-8-1969వ తేదీన రూల్సు చేశారు. దీనిని 1970 నుంచి అమలు జరపడానికి పూనుకొన్నారు. ఈ రకంగా ఇంతకాలం నుంచి పెట్టుకొని ఉంటే దీనిని అమలు చేయడంలో వస్తున్న చిక్కులు మనకందరికీ తెలుసు. 1972 లో ఈ యాక్టుకు సవరణ తీసుకుని వచ్చారు. నాన్ బ్రయిబల్ వ్యక్తి తనది పట్టా భూమి అయినప్పటికీ అమ్ముకుంటే బ్రయిబల్ కే అమ్మాలని అన్నారు. దాగుడి. నేనూ బలపరుస్తాను, కాని ఒక మనవి చేయడం కుటన్నాను ములుగు తాలూకాలో సుమారు 10 వేల ఎకరాల భూమి కలిగినటువంటి తుంగభద్ర కృష్ణమాశాస్త్రి గారు భూములను అమ్ముకుంటూ వుంటే మీరు ఏమి చేశారు? జంగలపల్లిలో ఉన్నటువంటి తప్పా రామస్వామి, కృష్ణయ్య గార్లు తమ కుటుంబం యొక్క 4 వేల ఎకరాలు అమ్ముకొంటూ వుంటే మీరు ఏమి చేశారు? వారు ఈ రోజుకూ అమ్ముతున్నారు, మీరు ఏమి చేస్తున్నారు? అదే రకంగా రామంజపురంలో వున్నటువంటి, చక్రవర్తిగారి కుటుంబం సుమారు 3 వేల ఎకరాలు అమ్ముకొంటూ వుంటే మీరు ఏమి చేస్తున్నారు? ఇవన్నీ పెళ్ళుయ్యి ఏరియా లో ఉన్నాయి, ఈ రోజు కూడాను ఏటూరునాగారం మొదలుకొని మంగపేట వరకుగాని లేక మొత్తం గోదావరి తీర ప్రాంతంలోని గుంటూరు నుంచి వచ్చి కొంటూ ఉన్నారు. పెద్ద పెద్ద నాయకులు కొంటున్నారు ధనికులు కొంటున్నారు. పొగతోటలు వేస్తున్నారు. మిర్చి తోటలు వేస్తున్నారు. ప్రత్తి తోటలు వేస్తూవున్నారు. వారందరూ కొంటూవుంటుంటే మీరు కళ్ళప్పగించి చూస్తున్నారు తప్ప ఎకరా అర ఎ రా భూమి అమ్ముకాల గురించే మీరు తెస్తున్న ఈ చర్యలు. అంతేకాదు నర్సంపేట తాలూకాలో షహబుద్ రెడ్డిగారు కుటుంబం ఏజన్సీ ఏరియాలో 4000 ఎకరాల భూమి అమ్ముకుంటూ వుంటే ఎవరైనా ఎప్పుడైనా వచ్చి అక్షేపణ చేశారు? అక్కడ నేలతిన్నే అనేటటువంటి గ్రామంలో సుల్తాన్ అహమ్మద్ సాహెబ్ 2,500 ఎకరాల భూమిని అమ్ముకుంటూ వుంటే ఎవరైనా మాట్లాడారా? ఈ రోజుకీ గూడూరులో ఏవూరు వారి కుటుంబం సుమారు 3 వేల ఎకరాల భూమిని కలిగి ఉన్నారు. వారి అన్ని భూములు కూడా ఏజన్సీ ఏరియాలో ఉన్నాయి, ఈ రోజుకీ అమ్ముకుంటూ వున్నారు. ఒక్కరు మాట్లాడారా? అందుకని నిజంగా మీరు ఈ రూల్సు అమలు జరపడానికి పూనుకొన్నట్లు ఎంతే, రండి. ఇవన్నీ తీసుకుందాము. వాళ్ళను తరిమే యుండి గాని పేలకు మాత్రం ఇది మీరు వర్తింప చేయకండి. నాన్ బ్రయిబల్ కి మీరు ఈ భూమిని ఇస్తున్నటువంటి సమయంలో కూడా ప్రధానంగా మీరు చూడవలసింది ఒకటే, కొన్నవాడు పేదవాడు అయినప్పటికీ 5 ఎకరాల తోపు మాగాణిగాని నేను మొదట నుంచి చెబుతూ వస్తూ ఉన్నాను. 10 ఎకరాల తోపు మెట్టిగాని అది కూడా మినహాయించండి. ఆ మినహాయింపు మీరు రెండు రకాలుగా చేయవచ్చు. అతను కొన్న భూమిని అతనికైనా ఉంచండి లేదా అంత భూమిని అతనికి వేరే చోట ఇంకొకచోట అయినా చూపండి. కొన్న భూమినే ఉంచమని నేను అనడం లేదు. కానివాళ్ళకు ఏమీ ఆచారం లేకుండా భిక్షు నలమలు చేతికి ఇచ్చి వెళ్ళకొట్టవద్దు. నేను ఒక ఉదాహరణ చెబుతున్నాను. మామిడిగు తాలూకాలో నెన్నతోయన చెట్ల ఆనే

గ్రామం ఉంది, దొడ్డి సీరయ్య 1 1/2 ఎకరాల భూమి వుంది. తరువాత దూడే కుల మీరా సాహెబు అతనికి అంతా కలిపితే ఎకరా భూమి లేదు. అటువంటి వారిని అందని మీరు వెళ్ళ కొట్టారు. నర్సంపేట తాలూకాతో కూడా కొన్ని గ్రామాలలో ఇది చాలా పెద్ద ఎత్తున జరుగుతూ వుంది. ఇప్పటికీ ధనికుల దగ్గర భూమి ముట్టుకో పేవల దగ్గర నూమిని తీసుకుంటున్నారు. ఇది మంచిది కాదు. ఓటాలో కాన్వెండ్ పాపిరెడ్డిలో కానివ్వండి, ఎరుకల గూడెంలో కానివ్వండి ఇటువంటి గ్రామాలలో అన్నిటిలో పేదలది మాత్రం తీసుకుంటున్నారు. కొంతమంది రాజకీయనాయకులు ముఖ్యంగా పాలకవర్గానికి సంబంధించినటు వంటి వారు ఒక తప్పుడు సిద్ధాంతాన్ని కనిపెట్టారు. అది ఏమిటంటే పెడ్యూల్ ఏరియాలో చేర్చబడ్డ ఏ యే గ్రామాలలో అయితే 25 పర్సెంటు కన్న గిరిజనుల సఖ్య తక్కువ ఉన్నట్లై యితే దానిని ఆ పెడ్యూల్ లిస్టులోనుంచి తొలగించి దానిని నాన్ పెడ్యూల్ ఏరియాలో చేర్చాలి అని. వారు ప్రతిపాదన పెంట్రీల్ గవర్నమెంటుకి పంపారు నేను ఒక విషయం అడుగుతున్నాను పెడ్యూలు ఏరియాలో ఉన్న నాన్ ట్రయిబల్ గతి ఏమి కావాలి. నాన్ పెడ్యూల్ ఏరియాలో ఉన్న ట్రయిబల్ గతి ఏమి కావాలి? ఈ రోజున మానుకోవ తాలూకాలో అప్పరాజుపల్లి గ్రామ శివారుగోను జగన్నాధపురంలో పేదలు వాళ్ళ భూములు అక్కడ వున్న డేక్ ముఖ్ లు గుంజుకుంటే వాళ్ళ వచ్చి దరఖాస్తు పెట్టుకున్నారు. నేను స్వయంగా వెళ్లి అక్కడి స్పెషల్ డిప్యూటీ కలెక్టరును అడిగితే అది పెడ్యూల్ ఏరియాలో లేదు కాబట్టి నేను ముట్టుకోను అన్నాడు. ఏమిటి ఈ సిద్ధాంతం? అందుకని ఏ ఒక్క పెడ్యూలు ఏరియాలో ఉన్నటువంటి దానిని నాన్ పెడ్యూలు ఏరియాలోనికి ట్రాన్స్ ఫర్ చేయకూడదు, పైగా పెడ్యూలు ఏరియాలో అన్ని గ్రామాలలో నాన్ ట్రయిబల్ కి పేదవాళ్ళకు 5 ఎకరాలవరకు మాగాణి 10 ఎకరాల వరకు పెట్ట మీరు గ్రాంటు చేయండి. అది వారి పట్టాభూమి గాని ఏదైనాగాని నిరాధారులుగా చేసి తొలవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది మన మంత్రిగారు కేవలం ఏదో ప్రతిపక్ష సభ్యులు తీసుకువచ్చిన తీర్మానం అని ఎట్లా అంగీకరించాలి అని ఆలోచించవద్దు. గిరిజనులను ఉద్ధరించడానికి బాగుపరచడానికి మీరు ఎంతైతే అడుర్దాను మాటలలో వ్యక్తం చేస్తున్నారో అచరణలో అంతకన్నా ఎక్కువగా పాటు పడుతున్నటువంటి వారము మేము. భద్రాచలముగో నుమారు 20 గ్రామాలలో దున్నుకున్న భూములు తీసేసుకుని వాటిలో నర్సరీలు పెంచుతున్నారు. అది మీరు మరచిపోకండి. కాబట్టి దీనిని మీరు అంగీకరించండి. పేదలకు కూడా గిరిజనులతో సమానంగా రక్షణ కల్పించాలని ఆ దృష్ట్యా ఈ తీర్మానాన్ని పూర్తిగా ఆమోదించాలని నేను కోరుతున్నాను.

అబ్కారీ కాభామాత్యులు (శ్రీ పి. గంగారెడ్డి) :— డిప్యూటీ స్పీకర్ సర్, రెవెన్యూ మంత్రిగారి చిన నాయన చనిపోయారు కాబట్టి నాకు ఆదర్శం చేశారు. స్పీకరుగారికి వ్రాతపూర్వకంగా ఇచ్చినారు. వారికి నేను డిప్యూటీ చేస్తున్నాను. నేను హైదరాబాదుకి చెందినవాడిని ట్రయిబల్ ప్రాబ్లెమ్ అడవి ప్రాబ్లెమ్ నాకు చాల ఎక్కువ తెలుసు. కాబట్టి ఓకార్ గారికి ఇంకా వేరే సభ్యులకు నేను ఇన్ ఫర్మేషన్ ఇవ్వగలుగుతాను. ఈ సమస్య నాకు 15 సంవత్సరాల నుంచి తెలుసు. అదిలా బాదులో కూడా ఏదో సమస్యతో ప్రతిరోజు బాధపడుతూ ఉంటారు.

re: Providing 5 acres of wet land or 10 acres of dry land to each tribal family.

శ్రీ సుందరయ్యగారు పెట్టిన నాన్ అపిషియర్ రిజిస్ట్రాషన్ విషయం:

In G.O.Ms.no. 757/8-8-1969 order were issued that the extent of land that may be assigned in the scheduled areas of the State to the S.Ts residing in those areas should be fixed at Ac 5 wet or Ac. 10 dry land in which case any person who is in occupation of excess area should not be possessed but such cases should be reported to the Government. As per the provisions of the A.P. Land Transfer Regulation Act. 1959, steps are being taken to evict all non tribals from the lands of the tribals, In the Agency Areas, where they had illegally come into the possession of such lands. But in respect of such lands, in such scheduled areas, the following concession are allowed for non-tribals.

(1) Landless poor non-tribals who are in occupation of Government lands in scheduled areas to the extent of 20 acres wet or 5 acres of dry land limited for a period of not less than 10 years shall not be evicted. But in respect of Harijans who occupied Government lands in scheduled areas shall not be evicted if they are in occupation from 1969. Regarding exclusion of their own lands and other Government lands, recently Government has taken a decision that the total area should be according to the National Forest policy 33 1/2 must be under Forest. But even in Andhra Pradesh which is known for its forests, it is only 23%. I may add and here that even in Adilabad District which is famous for its forests, is also below the national average. So it has been decided when the forest was taken as the concurrent subject, no deforestation can be done without the concurrence of the Central Government. Recently, a decision has been taken that although, the lands which in afforestation after 1955 cannot be released from the Reserve forest.

సుందరయ్యగారు చాల అనుభవజ్ఞులు. వారు చాల అనుభవముతో మాట్లాడిన తరువాత నాకు చెప్పడానికి ఏమీ మిగలదు. కాశ్యపగారు ఖమ్మం నుంచి వస్తారు. వారికి కూడా ఈ సమస్యలు అన్నీ తెలుసు. ఓంకారు గారు, రాజేశ్వరరావు గారు, సాంబయ్య గారు, రెడ్డిగారు. క్యామలరావు గారు, శ్రీరామమూర్తి గారు లక్ష్మీకాంతమ్మ గారు దీని విషయం మాట్లాడినారు. దీని విషయంలో నాకు తెలిసినవి రెండే. ఫారెస్టులో ఈ ఏజెన్సీ ఏరియాలో ఉన్న భూమి ఇప్పుడు ప్రభుత్వం 5 ఎకరాలు మటుకు అది వెబ్ లాండు గాని 10 ఎకరాలు కుష్కి లాండు గాని అది మేము ఒప్పుకున్నాము. దాంట్లో ఏమీ చిక్కు లేదు. ఈ ప్రతిపాదనలో ఉన్న 5 ఎకరాల వరకు వెబ్ లాండు 10 ఎకరాల కుష్కి లాండు కూడా వారికి ఇవ్వమని ఉన్నది. అది మంచి సజ్జషను అని నేను భావిస్తూ దీని విషయం గవర్నమెంటు సానుభూతితో కన్సిడర్ చేస్తుందని నేను హామీ ఇస్తున్నాను. పెద్ద పెద్ద లాండు లార్డులు ఎవరైతే ఉన్నారో వారిని ఎవెక్టు చేస్తాము. ఎవెక్టు చేయబడుతుంది. దీంట్లో మాకు వాటితో మొహమాటం ఏమీ లేదు. ఏజెన్సీ ఏరియాలో నాన్ బ్రయిటర్స్ భూమి కొనే అధికారం లేదు. బ్రయిటర్స్ కే ఉంది. అది చాల హార్డ్ షిప్ అవుతుంది అన్యాయం అవుతుంది కాబట్టి కొనే అధికారాలు ఇవ్వాలని అన్నారు. కాని నా అనుభవంలో చూశాను. అదిలాబాదులో దాదాపు లక్ష ఎకరాలు పేరే మహారాష్ట్రీయజులు వారికి

1-15 p.m.

కొద్దో గొప్పో డబ్బు ఇచ్చి నాన్ బ్రయిబల్స్ మహారాష్ట్రీయనులు ఈ బ్రయిబల్ భూమిని ఆక్రమించుకొని ఉన్నారు. అది పెద్ద సమస్య ఉంది. లా అండ్ ఆర్డర్ విషయంలో దానిలో అది ఒక ఫారెస్టు డివిజన్, ఒక సోషల్ వెల్ ఫేర్ అఫీసర్, ఒక డి ఎస్. పి. సి పెట్టి చేసినారు. చాలా అమాయకులు బ్రయిబల్స్, వారికి ఈ చాంచక్యాలు తెలియవు. వారి అవసరాలకు చింతపందో ఏదో ఇచ్చి వాళ్ళ భూములు లాక్కొన్నారు. ఈ బ్రయిబల్స్ను మోసం చేసి వారి భూములు ఆక్రమించుకుంటున్నారు కాబట్టి ఏజన్సీ ఏరియాలో కొనే అధికారాలు ఇవ్వలేదు, బ్రయిబల్స్కు ఈ సెక్యూరిటీ ఉండాలని పెట్టాము కానీ వేరే ఉద్దేశ్యం లేదు. ఈ కంట్రాక్టర్ పిప్ పెట్టి అడవులన్నీ చెడిపెస్తున్నారని రాజేశ్వర రావుగారు అన్నారు. ఈ కంట్రాక్టర్లు, వేలం వేసేది ఇప్పుడు రెండు మూడేళ్ళుగా లేదు. ప్రభుత్వం ఈ కర్ర అంతా ఎక్స్ ప్లోయ్ట్ చేసి డిపోలలో పెట్టి అమ్ముకోంది కాబట్టి భయపడే అవసరం ఇప్పుడు లేదు. ఓంకార్ గారు ఏజన్సీ ఏరియాలో ఇప్పటికీ కూడా కొన్ని వేల ఎకరాలు వేరే వేరే వ్యక్తులు అమ్ముతున్నారు మీ దృష్టికి రాలేదా అన్నారు. మా దృష్టికి రాలేదు మా దృష్టికి వచ్చిన వాటి విషయం తప్పక చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:— ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తూనే ఉన్నాము కదా :

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:— వాటి విషయం ఏమి చర్య తీసుకున్నామో ప్రత్యేకంగా వ్రాస్తాను. ఏ కేసులోను మేము చర్య తీసుకోకుండా ఉండమని మాట ఇస్తున్నాను. శ్రీరామమూర్తిగారు బేసే ఎందుకు పెట్టారు కొనేందుకు అన్నారు. ఇప్పుడు ఉన్నది చాలా మందిది, ఇది చాలా తీవ్రమైన సమస్య; చాలా బాధలు ఉన్నాయి. తప్పక అవసరమైన చర్యలు తీసుకుని పెద్ద ఎత్తున సహాయ పడకుంటే వాళ్ళ పరిస్థితి మెరుగు అయ్యేట్లు లేదు చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వం రాగానే షెడ్యూల్లు కులాలవారికి, వెనుకబడిన వారికి ఈ భూమి సమస్య విషయంలో ప్రోగ్రామ్ను వేశారు. మేము కూడా అదే చేయాలనుకుంటున్నాము. మీరు కూడా అదే భావంతో ఉన్నారు. అందరూ మంచి సూచనలు ఇచ్చారు. ఈ సమస్యలన్నీ ఫోకస్ ఇచ్చి మాట్లాడినారు. ప్రభుత్వం దీని విషయంలో తగిన చర్య తీసుకుంటుంది. సుందరయ్యగారిని ఈ రిజిల్యూషన్ ఏక్ట్రా చేసుకోమని మనవి చేస్తున్నాను. మీరు ఇచ్చిన సలహాలన్నీ కన్సిడర్ చేసుకుంటూ, పాటిస్తామని మనవిచేస్తూ వెళ్ళు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— అధ్యక్ష. మంత్రిగారు ఇచ్చిన హామీ మీదా ముఖ్యంగా గిరిజనేతరులకు 5 ఎకరాలు మాగాణి, 10 ఎకరాలు మెట్ట ఇచ్చే విషయం పరిశీలిస్తామని, గిరిజనులకు భూములు దక్కేట్లు చూస్తామని, గిరిజనేతరులైన పేద వారికి, అక్కడే ఉంటూ కష్టపడి సాగుచేసుకుంటున్న వారికి భూములు దక్కేట్లుగా ఆపన్నీ సాగుభూమిలో ఆలోచిస్తామని, వారికి నష్టం లేని విధంగా ఇబ్బందులన్నీ పరిశీలిస్తామని అన్నందుకు

అదేరకంగా గిరిజనులకు, గిరిజనేతరులకు అమ్ముకోవాలంటే వారికి భూములు యిచ్చిన తరువాతనే అమ్ముకోవాలి లేకుంటే లేదు అనేది కూడా మంత్రిగారు ఆలోచిస్తామన్నాడు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇదివరకు రిజర్వు ఫారెస్టు చేసి అడవులు తగినంత లేవు కాబట్టి

re: Providing 5 acres of wet land or 10 acres of dry land to each tribal family.

మనుష్యులు లేకపోయినా అడవులు ఉండాలి అని ఒక సూత్రం పెట్టుకొని, 55 నుంచి సాగుచేసుకుంటున్న భూములను అన్ రిజర్వ్ చేసిన దానిని తిరిగి రిజర్వ్ చేసేది లేదని ఈ మధ్యనే అర్థమై తీసుకున్నాము అనేది కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొనడం, ఈ విషయంలో మంత్రిగారు ఇంకా సానుభూతితో చూసి అవసరం అయిన మార్పులు చేస్తామని అంగీకరించారు కాబట్టి అది చేస్తారన్న ఆశతో నేను ఈ తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించుకుంటున్నాను. అది చేయకపోతే ఇటువంటి తీర్మానాలు మళ్ళీ ఇంకా చాలా వస్తాయి అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—మంత్రిగారికి ఒక సూచన, దయచేసి 10, 15 రోజులలో ప్రతిపక్ష నాయకులతోను, ప్రభుత్వ పక్ష నాయకులతోను మాట్లాడి ఒక నిర్ణయం చేస్తామని కాంక్రీటుగా హామీ ఇస్తే బాగుంటుంది. అడవులలో గిరిజనులకు 5 ఎకరాలు మాగాణి, 10 ఎకరాలు మెట్ట ఇవ్వాలని ఇదివరకే ఉంది ఆరరు. గిరిజనేతరులకే అది ఇవ్వడం వర్తింపజేయాలి. కాబట్టి 10, 15 రోజులలో ఒక ప్రత్యేక సమావేశం ఏర్పాటు చేసి చర్చించి ఒక నిర్ణయానికి వస్తామని హామీ ఇవ్వమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి :—ఎనంట్ల సెషన్ వుంది. హేవీ వర్క్కు ఉంది. నేను మీ భావనలు ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలిపి అతి తొందరలో మీతో కూడా మాట్లాడి వలసలు తీసుకోమని చెబుతాను. మీరు చెప్పినవన్నీ వారికి కన్వే చేస్తాను.

Sri P. Sundarayya :—Sir, I beg to move that leave be granted to withdraw the following resolution :

“That this House recommends to the Government to provide 5 acres of wet land or 10 acres of dry land to each tribal family, that all baroon lands and other Government lands that are taken into the reserved forest under aforestation schemes after 1955 be excluded from the reserved forest, that the non-tribal landless poor in the Agency areas who won 5 acres of wet or 10 acres of dry should not be distributed from their existing possession, and the tribals land usurped by non-tribal rich peasants and land lords be evicted and given to the tribal while not disturbing the possession of non-tribal landless poor who own 5 acres of wet or 10 acres of dry.”

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

The question is :—

That leave be granted to withdraw the following resolution.

“That this House recommends to the Government to provide 5 acres of wet land or 10 acres of dry land to each tribal family, that all baroon lands and other Government lands that are taken into the reserved forest under aforestation schemes after 1955 be excluded from the reserved, forest that the non-tribal landless poor in the Agency areas who won 5 acres of wet or 10 acres of dry should

not be distributed from their existing possession, and the tribals land usurped by non-tribal rich peasants and land lords be evicted and given to the tribal while not disturbing the possession of non-tribal landless poor who own 5 acres of wet or 10 acres of dry."

The motion was adopted and the resolution was withdrawn.

CRASH PROGRAMME OF BUILDING LOW COST HOUSES FOR AGRICULTURAL LABOURERS, INDUSTRIAL WORKERS AND OTHER WEAKER SECTIONS

Sri P. Janardan Reddy:—Sir, I beg to move :

"This House recommends to the Government to undertake a crash programme of building low-cost houses for agricultural labourers, industrial workers and other weaker sections with a target of not less than one lakh houses per annum."

Mr. Deputy Speaker :—Resolution moved.

1-20 p.m.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి :—అధ్యక్ష మహాశయో. మీరు సెలవిచ్చిన సమయం చాలా తక్కువ ఉంది. వచ్చే కుత్రవారం సోడు మళ్ళీ దీనిపై చర్చ జరిపిస్తారని భావిస్తున్నాను. ఈ రిజల్యూషన్ లో ముఖ్య అంశాలపై ఎవరికి అనుమానం ఉండ కూడనని నేను భావిస్తున్నాను. ముడికి కూడా, గుడా, ఇల్లా అందరికీ అవసరం ఉన్న విషయం. లేనివారికి కల్పించే బాధ్యత ప్రభుత్వంపైనే, సంఘం పైనే ఉంటుంది. ఈ బాధ్యతను నెరవేర్చక పోతే ఎన్నో ప్రభుత్వాలు కూలి పోయాయి, ఊడి పోయాయి, వతనం అయిపోయాయి. సుందరయ్యగారి తీర్మానంపై చాలా మంది మట్లాడారు, ఈ రెండు తీర్మానాలు అవినాభావ సంబంధం గల తీర్మానాలే. మంత్రి గంగారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వం వచ్చినప్పటి నుంచి గిరిజనుల విషయం జాగా చేస్తామని చెప్పినారు. సంతోషం వారు వ్యక్తి పేరు చెప్పినందుకు సంతోషం. తీరి సంవత్సరాలుగా కాంగ్రెసు, ఇందిరాగారి పరిపాలన చేయలేక పోయినందుకు చెన్నారెడ్డిగారి పేరు చెప్పి, ఇప్పుడే మేము వచ్చాము, ఎప్పుడు చేయాలి, ఏమి చేయాలి అని వారి భావన కావచ్చు. అయినా గిరిజనుల పేరు మీద, హరిజనుల పేరు మీద ఇంత కాలం ఈ ప్రభుత్వం బ్రతుకుతూ వచ్చింది. కానీ ఇంక చాప్పు లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ప్లోగన్నుకు అవకాశం లేదు. ఏదో తప్పిందని బయట వడ్డారు మీరు. మీ సంకల్ప బలం, మీరు మీదల విషయం రోజూ ఏమీ మాట్లాడుతున్నారో ఆ విషయం పెద్దాల్లు కేస్తు వెల్ ఫేర్ కమిటీ రిపోర్టు వదులుతే తెలుస్తుంది. హైదరాబాదు కలెక్టరు స్టేజీ మెంట్ మీకు చదివి వినిపిస్తున్నాను. శ్రీ కోశల్ రామ్, కలెక్టరు మొన్ననే జిల్లా పరిషత్తులో మాట్లాడుతూ ప్లోగన్ను కాలనీస్ కు కేటాయించిన 9 లక్షల రూ.లు ఖర్చు కాక మళ్ళీ ప్రభుత్వానికి తిరిగి సంపదం జరిగింది, అట్లాగే 75 వేల రూ.లు బేకవర్డు క్లాస్ వెనుక ఇచ్చింది తిరిగి ప్రభుత్వానికి సంపదించింది, అట్లాగే 50 వేల రూ.లు ఎక్స్ మిక్ట్ బేకవర్డు పోలి

re: Crash programme of building low cost houses for agricultural labourers, industrial workers and other weaker sections.

కోసం ఇచ్చింది కూడా తిరిగి ప్రభుత్వానికి సంపదం జరిగింది. ఇది ఒక జిల్లా సంగతి. అంటే చెన్నై రెడ్డిగారి ప్రభుత్వానికి ఇందిరాగాంధీ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి వీదలపై ఎంత మోజో ఈ కలెక్టరు రిపోర్టువల్ల తెలుస్తున్నది. 9 లక్షల రూ.లు ఒక జిల్లాలో ఖర్చు కాని మొత్తం ప్రభుత్వానికి తిరిగి పంపిస్తే, వీదలకు కరంటు ఇస్తామని ఇచ్చిన దానిని మీరు వాచన్ చేస్తే మేము ఏమి అనుకోవాలి. ఇంకా ముందు మీరు ఏదో జేస్తాము అంటే మాకు నమ్మకం ఉందిదు, మీరు చాలా త్వరలోనే సెలవు తీసుకునే అవసరం వస్తుంది, లింగయ్యగారి కమిటీ, పెద్దూర్లు కేస్తు కమిటీ 1976-1977 లో "The Harijans in Khazipalem Village in Guntur District have represented to the Committee that the Village Karanam obtained the thumb impressions in the Register showing that they were granted a loan of Rs. 100/ each as compensation towards the lose of their huts in a fire accident. The Karanam had not given the money but told them that it was adjuseted towards the loans they have taken in the past." ఇట్లా పేదల నోళ్లు కొట్టడంలో ఈ ప్రభుత్వం, ప్రభుత్వ సిబ్బంది చాలా చురుకుగా పనిచేస్తున్నది. సూరు రూపాయలు కూడా ఈ ప్రభుత్వం గ్రాంటు ఇచ్చింది ఆ పేదవారికి హరిజనులకు, రిజెవారికి దక్కకుండా మీ సిబ్బంది తింటూవుంటే ఏమి చేస్తున్నారు. హరిజనులకు, ఇళ్లు కడతామని ఖాట్టం శ్రీరామమూర్తి గారు పేదలపై ప్రేమతో 55 వేల ఇళ్లు కడతామని ప్లాను వేశారు. సకల్యం లేని ఈ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వములో ఏలా నిర్మిస్తారో అనుమానాస్పదం. మన రాష్ట్రంలో 14 శాతం హరిజనులు, 5 శాతం ఎస్. టి. లు, 45 శాతం బి. సి. లు ఉన్నారు. దాదాపు 60 లక్షల హరిజనులు ఉన్నారు, కోటి 80 లక్షల చాకా బి. సి. లు ఇంకా గిరిజనులు ఉన్న మన రాష్ట్రంలో ఇంత పెద్ద సంఖ్యగల ఈ పేదజనానికి 55 వేల ఇళ్లు నిర్మిస్తామని ప్రోగ్రామ్ వేశారే అది ఎట్లా సరిపోతుందో, ఇంటికి ఎంత ఇస్తారో, ఈ ఆలోచనలో ప్రభుత్వం పాత్ర ఏమిటో అర్థం కాదు. జనంలో దాదాపు రెండున్నర కోట్లకు ఇళ్లు కట్టే ప్రోగ్రామ్ తీసుకోవాలి. రెండున్నర కోట్లమందికి ప్రోగ్రామ్ లో మీరు ఏమైనా ఒక బృహత్తర ప్రణాళికను తీసుకున్నారా? దానిని ఎట్లా అమలు చేస్తారు? ఇది గ్రామ పంచాయితీ, పంచాయతీ సమితి, తాలూకా ఎడ్యుకేషన్, జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ ప్రభుత్వ బాధ్యత. ఏదో ఒక పూరిగుడిశ కట్టి వదలిపెట్టే ప్రోగ్రామ్ గా ఉండకూడదు. సిటీలో స్లమ్ము ఉన్నాయి. మంత్రుల ఇళ్లు దగ్గర స్లమ్ము ఉంటే బలవంతంగా తీసివేయించిన ఉదంతాలు చాలా వున్నాయి. స్లమ్ము వాళ్ళను చాలామందిని బలవంతంగా పోలీసు బలంతో బేదఖలు చేయించి ఆ భూమిని కాంగ్రెసుకు చెందిన పెద్దలు అమ్ముకున్న సంఘటనలు ఎన్నో ఉన్నాయి. అట్లా ధనవంతులైన వాళ్లు కూడా చాలామంది ఉన్నారు. ఈ ప్రోగ్రామ్ లో 77-78 సంవత్సరములో 91 లక్షల రూపాయలు తెలంగాణాలోను, 846 లక్షల రూపాయలు ఆంధ్రలోను ఖర్చు చేయబడతాయి. అంటే నేను మనవి చేసేది ఏమంటే ఈ తెలంగాణా ప్రాంతములో అప్పటి ప్రభుత్వంలో హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన

202 11th August, 1978.

Non official Resolution.
re: Crash programme of building lowcost
houses for agricultural labours, industrial
workers and other weaker sections.

తరగతులకు సంబంధించి నాయకత్వము లేకపోవడము వల్ల ఎలాబ్ మెంటో తక్కువ జరిగింది, అందువల్ల కొంచెము రీజినల్ ఇంబాలెన్స్ ఆప్పుడప్పుడు ప్రతి డిపార్టు మెంటులోనూ కనబడుతూ ఉంటాయి. దీనిలో ఇంకా ఎక్కువగా కొట్టవచ్చినట్లు కనబడం. ఎందుకంటే ఇక్కడ నాయక్వం లోపమని నేను అనుకుంటాను. బాక్ వత్తు ఏరియాలలో ఇంకా బాక్ వర్డు ప్రజలు ఉంటారు. ఈ ఎలాబ్ మెంటులో కూడా చాలా తక్కువ జరిగింది. ఈ రీజినల్ ఇంబాలెన్స్ కు మీరు ఇచ్చేది చాలా తక్కువ అని ఇప్పుడు చూసుకోవాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే మీరు ఇండుకట్ట దానికి భూములు తీసుకుంటున్నప్పుడు ఏ ప్రాంతములో ఎక్కడ కొనాలి, ఒక్క హరిజనులకు వేరే తీసుందామా లేకపోతే అన్ని కులాలకు కలిపి తీసుకుందామా? ఇప్పుడు నేను చెప్పినట్లుగా హరిజనులకు 14 శాతం, గిరిజనులకు 5 శాతం. వెనుక బడ్డ తరగతులకు 45 శాతము అంటే మన జి. వో. కూడా అట్లానే ప్రతిబింబించేది ఉండాలని మనవి చేస్తున్నాను. మీరు ఉద్యోగాలు ఇచ్చేటప్పుడు ఈ శాతము అవలంబిస్తే ఈ సమాజంలో అలకల్లోలాలు ఉండవు. మరి మహారాష్ట్రలో మొన్ననే బెరంగాబాదులో యూనివర్సిటీ పేరుతో అలకల్లోలము జరిగింది.

1.30 p. m.

Mr. Deputy Speaker:—It is already 1.30 p.m., and the Hon'ble Member can resume his speech on the next non official day.

The House now stands adjourned till 8.30 a.m., on Monday, the 14th August, 1978;

(The House then adjourned till 8.30 a.m., on Monday, the 14th, August, 1978).